

DE STER

November 1983

83ste jaargang

Nummer 11

INHOUDSOPGAVE

- 1 Boodschap van het Eerste Presidium:
Van kennis tot wijsheid, *president Marion G. Romney*
- 9 Ik heb een vraag, Antwoord: *Jack Weyland*
- 14 Een honderdvijftig jaar oude gezondheidswet,
Gerry Avant
- 17 Tabak en alcohol, *Dr. John Holbrook*
- 19 Het woord van wijsheid en kanker,
Dr. Charles R. Smart
- 21 Het volk des Heren gezegend door een tijdelijke wet,
Roy W. Doxey
- 25 Mormoons dagboek: Het woord van wijsheid
veranderde mijn leven, *Umberto Controzorzi*
- 27 Voetbal en het woord van wijsheid,
Rafael Danton Teixeira de Cunha
- 29 Hoe ik het koffiedrinken overwon, *Luisa Vitaloni*
- 31 Ons getuigenis niet vergeten, *Godofredo H. Esquerria*
- 33 Een fantastisch avontuur, *Elaine Cannon*
- 46 Doen alsof en de vierde walddoorn,
ouderling Robert E. Wells
- 49 Het evangelie en het wetenschappelijk standpunt:
hoe de aarde is ontstaan, *F. Kent Nielsen*

KINDERSTER

- 1 Samen sterker, *Beverly Swerdlow Brown*
- 5 Van vriend tot vriend,
Janet Peterson met ouderling Loren C. Dunn
- 8 Broers en zussen in de Bijbel, *Agnes Kempton*

Omslag: De openbaring die wij kennen als het woord van wijsheid werd 150 jaar geleden ontvangen. In dit nummer bekijken we Leer en Verbonden afdeling 89, de zegeningen die volgen op het naleven van deze voorschriften en het medische standpunt van deze tijd. HLD-gezinnen die het woord van wijsheid onderhouden leven gewoonlijk langer en genieten meer van hun leven. (Foto op de omslag van Mike Schoenfeld)

Jaarabonnement:

Fl. 21,60 storten op Citibank Amsterdam, rekeningnummer 266 041 434.
De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen.
Bfr. 408 storten op Citibank Antwerpen, rekeningnummer 570-0157-600-33,
De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen.
USA en Canada (niet per luchtpost): \$ 10,00

© 1983 by the Corporation of the President of The Church
of Jesus Christ of Latter-day Saints. All rights reserved.

Verlag Kirche Jesu Christi der Heiligen der Letzten Tage, Porthstraße 5-7,
D-6000 Frankfurt am Main 50.

Eerste Presidium:

Spencer W. Kimball
Marion G. Romney
Gordon B. Hinckley

Raad der Twaalf:

Erza Taft Benson
Mark E. Petersen
Howard W. Hunter
Thomas S. Monson
Boyd K. Packer
Marvin J. Ashton
Bruce R. McConkie
L. Tom Perry
David B. Haight
James E. Faust
Neal A. Maxwell

Adviseurs:

M. Russell Ballard
Rex D. Pinegar
Charles Didier
George P. Lee

Eindredacteur:

M. Russell Ballard

Hoofdedacteur:

Larry A. Hiller

Adjunct-redacteur:

David Mitchell

Stafmedewerkster:

Bonnie Saunders

Vormgeving:

Michael Kawasaki

Vertaling De Ster:

Henri J. A. Tenthof
van Noorden
Kerkelijk Vertaalbureau
Parkstraat 38
NL-3581 PL Utrecht

Nieuwsredacteur:

George Ph. M. Kraanen
Spoorlaan 15
NL-3721 PA Bilthoven

VAN KENNIS TOT WIJSHEID

President Marlon G. Romney
Eerste raadgever in het Eerste Presidium

In een enige jaren geleden verschenen artikel over de Amerikaanse poolreiziger, admiraal Robert Peary, en zijn pogingen de noordpool te bereiken, opverde de schrijver een overeenkomst die van grote betekenis is voor onze tijd:

„Op deze tocht reisde admiraal Peary een dag lang in noordelijke richting. Zijn sledehonden draafden onversaagd voort. Toen hij die avond zijn positie berekende om zijn breedtegraad te bepalen, ontdekte hij tot zijn verrassing dat hij zich een stuk zuidelijker bevond dan toen hij 's ochtends vertrokken was.

Het schijnt dat hij de hele dag in noordelijke richting was gereisd op een reusachtig ijsveld dat door een zeestroming zuidwaarts werd gevoerd.

En het komt mij weleens voor dat wij ons allemaal op dit ijsveld bevinden en in de ene richting hollen, terwijl de grond onder ons zich gestadig in de andere richting beweegt.

Wij bewegen ons met grote snelheid in de richting van ontdekkingen en uitvindingen die Peary's overwinning op de noordpool geheel in de schaduw stellen. Op het gebied van geneeskunde, technologie, voedselproductie, materiaal en techniek, hebben wij de afge-

Hij reisde de hele dag in noordelijke richting op een reusachtig ijsveld dat door een zeestroming zuidwaarts werd gevoerd.

Geïllustreerd door Robert Noyce

lopen vijftig jaar méér vooruitgang geboekt dan in de vijfhonderd jaar daarvoor.

Maar tegelijkertijd is het alsof de grond onder ons zich gestadig achteruit beweegt, niet meegesleurd door stromingen van de zee, maar door maatschappelijke stromingen, die zo

kolossaal en zo diep zijn, dat wij ze niet kunnen begrijpen, laat staan beheersen.

Bij het nagaan van onze positie om de breedtegraad van de toestand van de mens op dit tijdstip van de geschiedenis te bepalen, zijn wij nog meer verast en ontzet dan Peary om te ontdek-

ken dat wij ons 'veel zuidelijker' bevinden dan onze vader of grootvaders waren.

De eerste zestig jaar van de twintigste eeuw getuigt van een monumentale achteruitgang ten opzichte van alles waarop gehoopt en naar gestreefd werd in de negentiende eeuw. Want met alle nieuwe technieken voor het beheersen van de natuur en van onze eigen bestemming, schijnen wij nu verder van ons doel verwijderd te zijn dan ooit." (Sydney J. Harris, *Deseret News* van 7 januari 1964, blz. 14.)

Bij het herlezen van deze uitspraak, ben ik van mening dat Sydney Harris een aantal aspecten van de huidige situatie van de wereld nogal kundig heeft samengevat. De mensheid is op vele terreinen knapper dan ooit tevoren. „Op het gebied van geneeskunde, technologie, voedselproductie, materiaal en techniek,” hebben wij ongeken- de vooruitgang gemaakt en doen dat nog. Niet alleen wordt kennis op deze terreinen zo snel vergaard dat men nauwelijks op de hoogte kan blijven, zelfs op een zeer beperkt terrein, maar de toepassing van veel van die kennis is onze manier van leven letterlijk aan het transformeren.

Onze kennis op andere terreinen neemt ook toe — zoals, bijvoorbeeld, terreinen die te maken hebben met het gedrag van de mens en zijn betrekkingen met zijn medemens. Helaas schijnen wij niet in staat te zijn om een even goed gebruik te maken van de kennis die wij op deze terreinen verkrijgen. Een voorbeeld hiervan is het doorgaan- de gebruik van tabak tegen de kennis in dat dit de kans op longkanker enorm verhoogt.

Een ander voorbeeld wordt gevon-

den op het gebied van de gezinsverhou- dingen. Ondanks alles wat wij weten over de oorzaak en de kwalijke gevol- gen van echtscheiding, en ondanks de geweldige inspanningen van bureaus voor huwelijksaangelegenheden, blijft het aantal echtscheidingen alsmaar stijgen.

Dit zijn slechts twee van de vele voorbeelden die aangehaald kunnen worden ter ondersteuning van de ge- volgtrekking, dat „bij het nagaan van onze positie om de breedtegraad van de toestand van de mens op dit tijdstip van de geschiedenis te bepalen, wij nog meer verrast en ontzet zijn dan Peary om te ontdekken dat wij ons 'veel zuidelijker' bevinden dan onze vaders of grootvaders waren”.

Welnu, ik weet dat ik u niets nieuws heb verteld. Onze hachelijke positie wordt over het algemeen onderkend en er zijn vele oplossingen aan te dragen. Er zijn mensen die hun hoop op de rege- ring vestigen. Anderen beweren dat de oplossing moet worden gezocht in bet- ter onderwijs. Sommigen zeggen dat de oplossing afhangt van een goede kennis van economie. Weer anderen zijn van mening dat deze moet worden gezocht in bewapening.

Ongetwijfeld is er iets te zeggen voor al deze voorstellen, maar volgens mij zal geen enkele daarvan — en evenmin alle tezamen — onze dodelijke zwak- heid genezen. Ik zeg dit, omdat niet één ervan — bewust of onbewust — reke- ning houdt met die zwakheid. Onze fa- tale zwakheid is, zoals alreeds is aan- gedeut, het niet in staat zijn om een goed gebruik te maken van kennis die te maken heeft met ons eigen gedrag en met onze onderlinge betrekkingen op plaatselijk, nationaal of internatio-

**De Amerikaanse vliegenier Charles Lindbergh zei:
„De moderne mens moet de stoffelijke macht van zijn
wetenschap besturen volgens de geestelijke waarheden
van zijn God.”**

naal niveau. Wat wij al gezegd hebben over tabak, geldt ook voor onzedelijkheid, waar vele mensen in wereldlijke culturen bij betrokken zijn.

Hetzelfde kan, in uiteenlopende maten, worden gezegd over eerlijkheid en elk ander moreel beginsel. Velen hebben eenvoudig niet het vermogen om de kennis die zij bezitten over de versla-

vende levensbeschouwingen van satan met wijsheid toe te passen. Bij het afrekenen met zijn invloeden, reageren zij precies zoals een kikker dat doet. Er is mij verteld dat een kikker die plotseling in een pan heet water wordt gestopt, er meteen uit zal springen, maar dat wanneer hij in een pan koud water wordt gezet, die vervolgens aan

de kook wordt gebracht, hij erin blijft tot hij dood is gekookt. In dit opzicht vrees ik dat de nodigen onder ons al aardig warm worden!

Vele mensen wijzen er terecht op dat onze enige hoop is ons tot God en zijn gedragswetten te wenden. Charles Lindbergh, bijvoorbeeld, zei dat hij als jongeman van mening was dat „wetenschap belangrijker was dan de mens of God”, en dat het „de moderne mens zonder een hoogst ontwikkelde wetenschap ontbreekt aan het vermogen om te overleven”. Na de Tweede Wereldoorlog echter reisde hij naar Duitsland, waar hij zag wat de bombardementen hadden aangericht in het land dat een vooraanstaande positie had bekleed in de wetenschappelijke wereld. Hij zei: „Daar leerde ik, dat wil zijn beschaving voortduren, de moderne mens de stoffelijke macht van zijn wetenschap moet besturen volgens de geestelijke waarheden van zijn God.” (Uit *Reader's Digest* van februari 1964, blz. 95—96.)

Wij zijn 't natuurlijk met deze algemeenheden eens, maar, evenals de statistieken over roken en longkanker en de rapporten over echtscheiding en onzedelijk gedrag, leveren ze niets op. Zij hebben „een schijn van godsvrucht”, maar „de kracht daarvan” ontbreekt (zie 2 Timoteüs 3:5). Zij veranderen de gewoonten van de mens niet en houden evenmin zijn gestage afglijden naar morele en filosofische ontzetting tegen.

Wanneer ik nadenk over de grote kennis waar de mensheid over beschikt, over onze vooruitgang op stoffelijk gebied, onze onopgeloste problemen en ons zedelijk verval, kom ik tot de slotsom dat onze moeilijkheden heel vaak niet terug te voeren zijn tot een ge-

brek aan kennis, maar tot een gebrek aan wijsheid. Waar wij een wanhopige behoefte aan hebben, is het onderkennen en verkrijgen van die eigenschap waardoor kennis wordt omgezet in wijsheid.

Het woordenboek maakt onderscheid tussen *wijsheid* en *kennis* — dat wordt omschreven als „bekend zijn met, of een duidelijke perceptie van feiten”, tussen wijsheid en *wetenschap*, dat „exacte, systematisch geordende kennis” is, „in 't bijzonder met betrekking tot de fysieke wereld”, en tussen wijsheid en *informatie*, dat omschreven wordt als „medegedeelde of verkregen kennis, vooral door middel van lezen of observeren”. Wijsheid, daarentegen, is „de juiste, hoogste, op inzicht en levenservaring berustende kennis (en het handelen daarnaar)”. Het is door gebrek aan dit vermogen dat onze generatie bezig is te ontaarden. Het ontwikkelen van deze capaciteit, die kennis omzet in wijsheid, is een van de zegeningen die volgt op het ontvangen van de leiding en het gezelschap van de Heilige Geest, nadat wij lid zijn geworden van de kerk van de Meester.

Daar kennis een „bekend zijn met, of een duidelijke perceptie van feiten” is, en wijsheid „de juiste, hoogste, op inzicht en levenservaring berustende kennis — en het handelen daarnaar”, volgt het dat wijsheid een voortbrengsel is en afhankelijk is van kennis.

Het Boek van Mormon brengt Gods wijsheid duidelijk in verband met zijn kennis. Sprekende over Gods plan van zaligheid voor de mens, zegt Lehi: „Doch ziet, alles werd gedaan in de wijsheid van Hem, Die alles weet” (2 Nephi 2:24).

Zoals dus Gods volmaakte wijsheid een voortbrengsel is van zijn kennis van alle dingen, is ook de wijsheid van de mens afhankelijk van zijn kennis. Daar, echter, de mens niet alle dingen

weet, is het mogelijk, zoals reeds is gezegd, dat hij op de hoogte is van vele dingen, maar dat het hem desalniettemin ontbreekt aan wijsheid — dat wil zeggen, het handelen naar de juiste,

Suggesties voor huisonderwijzers

Enkele punten die onderstreept kunnen worden. Desgewenst brengt u deze punten naar voren bij uw bespreking:

1. De problemen van het mensdom zijn niet zozeer te wijten aan een gebrek aan feiten dan aan een gebrek aan wijsheid. Waar wij wanhopig veel behoefte aan hebben, is het onderkennen en verkrijgen van die eigenschap waardoor kennis wordt omgezet in wijsheid.
2. Totdat de mensheid kennis van God verkrijgt, zal onze verwarring voortduren, ongeacht hoeveel kennis wij op andere terreinen verkrijgen.
3. De ontwikkeling van het vermogen om kennis om te zetten in wijsheid, is een van de zegeningen van het ontvangen van de leiding van de Heilige Geest.
4. Diepgewortelde eerbied voor de Heer is het begin van wijsheid.
5. Bij het vellen van een goed oordeel — hetgeen een van de

functies is van wijsheid — compenseert de inspiratie van de Heer vaak het gebrek aan feiten — dat wil zeggen, het gebrek aan kennis. Inspiratie van God is een uitdrukking van volmaakte wijsheid.

Wenken voor de bespreking

1. Vertel iets over uw gevoelens of ervaringen met het ontvangen van wijsheid van de Heer. Vraag het gezin zijn gevoelens hierover uit te spreken.
2. Zijn er teksten uit de Schriften of aanhalingen in dit artikel die het gezin kan voorlezen en bespreken?
3. Zou deze bespreking meer inhoud krijgen als er eerst met het hoofd van het gezin over gesproken werd? Is er een boodschap van de quorumleider of de bisschop aan het hoofd van het gezin aangaande zendingswerk?

hoogste, op inzicht en levenservaring berustende kennis.

Over 't algemeen heeft het mensdom zijn gebrek aan wijsheid op twee manieren getoond. Ten eerste beschikt het niet over alle feiten; en ten tweede, heeft het niet de capaciteit om het allerbeste gebruik te maken van de feiten waar het wèl over beschikt.

Is er dan geen hoop op verbetering? Jawel, er is een manier, en die manier is dat de mensen tot een kennis komen van de ware en levende God.

De psalmist gaf ons het antwoord toen hij zei: „De vreeze des Heren is het begin der wijsheid” (Psalmen 111:10). Welnu, ik heb mij verdiept in de betekenis van het woord „vrees” zoals dat hier wordt gebruikt, en ik verzeker u dat de psalmist het woord niet gebruikte als synoniem voor angst. Wat hij wel bedoelde was diepgewortelde „eerbied of ontzag”, hetgeen het woordenboek ook aangeeft als een van de definities van vrees. De uitspraak van de psalmist zou dus duidelijker zijn geweest als er had gestaan: „Diepgewortelde eerbied voor de Here is het begin der wijsheid.”

Laten wij eens de betekenis van diepgewortelde eerbied overwegen. Het woordenboek geeft als definitie voor *diepgeworteld* aan: „In de diepte van de ziel of de aard vastzittend.” Eerbied of ontzag is de ziel van waarachtige godsdienst. Iemand die diepgeworteld ontzag bezit, heeft een aanbidende houding gepaard met eerbiedig gedrag jegens God en alles wat op Hem betrekking heeft; hij heeft Hem lief, vertrouwt op Hem, bidt tot Hem, steunt op Hem en wordt door Hem geïnspireerd. Inspiratie van de Heer is altijd beschikbaar geweest — en is dat nu nog —

voor alle mensen die een diepgewortelde eerbied voor Hem koesteren.

Bij het vellen van een goed oordeel — hetgeen een van de functies is van wijsheid — compenseert de inspiratie van de Heer vaak het gebrek aan feiten — dat wil zeggen, het gebrek aan kennis. Als, bijvoorbeeld, een vreemdeling, die bij een kruispunt niet weet welke weg hij moet nemen, inspiratie van God kan ontvangen, zal zijn besluit even wijs zijn alsof hij alle feiten had gekend. Waarom? Omdat God „alles weet”. Inspiratie van Hem is een uitdrukking van volmaakte wijsheid.

Inspiratie compenseert niet alleen het gebrek aan feiten, zij beweegt mensen ertoe om zich in hun eigen gedrag en in hun omgang met elkaar, door middel van zelfbeheersing, te voegen naar de hoogste normen die zij kennen. Met andere woorden, zij geeft mensen het vermogen dat wijsheid onderscheidt van kennis.

De psalmist moet wel geïnspireerd zijn geweest toen hij zei dat diepgewortelde eerbied voor God „het begin der wijsheid” is.

Het is duidelijk dat niemand eerbied kan hebben voor een onbekend wezen. Omgekeerd zijn degenen die de grootste eerbied hebben voor God de mensen die Hem het beste kennen.

De slotsom van deze hele zaak is: er is weinig wijsheid in de wereld omdat de mensen God niet kennen, zelfs niet al diegenen die Hem verkondigen. Totdat de mensheid kennis van God verkrijgt, zal onze verwarring voortduren, ongeacht hoeveel kennis wij op andere terreinen verkrijgen.

De Heer, die alle dingen weet, voorzagt onze huidige toestand en kondigde lang geleden bij monde van zijn pro-

feet, Jesaja, aan: „De wijsheid van zijn wijzen zal tenietgaan en het verstand van zijn verstandigen zal schuilgaan” (Jesaja 29:14; zie ook 2 Nephi 27:26). Dit feit bevestigend, heeft Hij in onze tijd gezegd dat de wijsheid van mensen is vergaan en hun begrip op niets is uitgelopen. Hij heeft de oorzaak van het verliezen van hun wijsheid en van hun ontrouw jegens Hem met name genoemd:

„Want zij zijn van Mijn verordeningen afgedwaald en hebben Mijn eeuwig verbond verbroken;

Zij zoeken de Here niet om Zijn gerechtigheid te vestigen, doch ieder mens bewandelt zijn eigen weg en handelt naar het beeld van zijn eigen god, wiens beeld naar de gelijkenis der wereld is” (Leer en Verbonden 1:15—16).

De Heer heeft ons ook herhaaldelijk en duidelijk verteld waar onze „wijsheidloze” koers ons heen zal voeren. En ik verzeker u dat die toestand behaaglijk noch plezierig zal zijn.

Als iemand wijsheid wil verkrijgen in zijn leven, moet zijn eerste stap zijn het zoeken van de Heer, „om zijn gerechtigheid te vestigen”. Hij moet gaan inzien dat hij zelf in alle opzichten ontoereikend is. Hij moet God in alle oprechtheid aanroepen. „Zoekt en gij zult vinden” (Matteüs 7:7) is altijd het patroon geweest van de belofte en is dat nog steeds. Door dit te doen kan iemand — en het is de enige manier — tot kennis van God worden geleid waaraan die „diepgewortelde eerbied” ontspringt, die de psalmist aanwijst als het begin der wijsheid.

Om de mensen tot deze uitweg te voeren, heeft God zichzelf en zijn geliefde Zoon, Jezus Christus, onze Verlosser, in deze bedeling opnieuw ge-

openbaard. Hij heeft de weg geopenbaard die wij moeten bewandelen als wij Hem willen kennen. In de eerste plaats moeten wij Hem zoeken op de door Hem voorgeschreven manier — namelijk, door gebed en door het woord van God, zowel uit deze tijd als uit vroeger tijden, maar vooral uit deze tijd, te bestuderen. Een dergelijk bidden en studeren voert tot geloof in God, de Eeuwige Vader, en in zijn Zoon, Jezus Christus. De volgende stap is bekering. Geloof en oprechte bekering worden gevolgd door de doop en de ontvangst van de Heilige Geest. Het aanvaarden en gehoorzamen van deze fundamentele beginselen en verordeningen, zoals voorgeschreven door het evangelie van Jezus Christus, en zich vervolgens voegen naar de geboden van God, geeft de mens niet alleen een intellectueel beeld van God, maar een persoonlijke kennis die voortvloeit uit „diepgewortelde eerbied”, hetgeen het begin is van wijsheid. Wijsheid die aldus wordt verkregen voert de mens niet alleen tot de oplossing van zijn persoonlijke problemen, want als genoeg mensen wijsheid verkrijgen, zal dit het mensdom voeren tot de oplossing voor de grotere problemen waarmee deze generatie wordt geconfronteerd.

Het is mijn oprecht verlangen ons verstand en onze ziel te doordringen van het feit dat het aankweten van wijsheid een van de voornaamste doelen is van ons lidmaatschap van de kerk. Als wij er niet in slagen te begrijpen hoe belangrijk wijsheid is die wij ontvangen door inspiratie van de Heer, dan zullen wij een van de „schone parelen” zijn misgelopen. God geve dat wij haar niet zullen mislopen en doordrongen zullen raken van de betekenis ervan. □

Foto's van Michael McConkie

Ik heb een vraag

Antwoorden op vragen van algemeen kerkelijk belang zijn bedoeld als richtlijnen en niet als officiële uitspraken over het beleid van de kerk.

Vraag:
Hoe kunnen wij 't beste reageren wanneer niet-leden stellen dat wij geen christenen zijn?

Antwoord:
Jack Weyland,
lid van het presidium van de Ring
Rapid City (South Dakota).

Onlangs kreeg van een vriend van mij, die lid is van de kerk, te horen dat hij als mormoon geen christen is. Ook ik heb mij een aantal keren in deze positie bevonden en iedere keer weer verbaast het mij. Gewoonlijk reageer

ik door te zeggen: „Maar de kerk heet De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen. Ieder gebed dat wij opzenden, wordt uitgesproken in zijn naam. Iedere verordening die wij verrichten, wordt in zijn naam verricht. Wij geloven alles wat de Bijbel over Hem zegt, en we hebben nog meer Schriftuur over de Heiland — het Boek van Mormon — dat dient als een tweede getuigenis van Jezus Christus en vertelt over zijn verschijning aan mensen in de Nieuwe Wereld onmiddellijk na zijn opstanding.”

Soms is dit wat de ander moet horen om te begrijpen dat wij wel degelijk christenen zijn, maar het komt ook voor dat dit niet voldoende is. Na deze uitleg te hebben aangehoord, antwoordde een kennis: „Maar je bent toch geen christen.” Ik stond perplex, dus vroeg ik eenvoudig: „Waarom niet?” Wat daarop volgde, terwijl wij trachtten de ander onze opvatting van christelijkheid — en dus wat een christen is — bij te brengen, was hoogst interessant.

In de Bijbel wordt geen beslissende uitspraak gevonden over christelijkheid en waar dit precies uit bestaat. Als dat wel zo was, zouden er niet zoveel kerken zijn, waarvan, bijvoorbeeld, sommige geloven dat de doop absoluut noodzakelijk is en andere

zeggen van niet, sommige zeggen dat men op zaterdag naar de kerk moet gaan en andere op zondag. Waar het op neer komt, is dat veel niet-leden ons niet als christenen zien omdat wij niet precies datgene geloven wat zij geloven.

De moeilijkheid in dit geval is de onderstelling waarop zij hun definitie baseren. Volgens hun definitie zijn wij geen christenen; omgekeerd zouden wij kunnen zeggen dat *zij* geen christenen zijn, omdat zij niet precies hetzelfde geloven als wij. Het is onmogelijk zulke mensen ervan te overtuigen dat wij wel christenen zijn, zonder een aanval te doen op hun overtuiging, hetgeen gewoonlijk slechts uitloopt op negatieve gevoelens. Bijgevolg geef ik eenvoudig mijn getuigenis, in de hoop dat de Geest hun hart zal verzachten en hun verstand verlichten.

Een enkele keer leidt deze aanpak tot goede gevolgen en laat de ander weten een oprecht verlangen te hebben om de geschillen op te lossen. Als dat gebeurt, probeer ik hem, met leiding van de Geest, te helpen een juist begrip te verkrijgen van hetgeen wij geloven ten opzichte van hetgeen hij gelooft.

De leerstelling met betrekking tot genade, zoals deze in enkele passages in de geschriften van Paulus wordt uiteengezet, is een goed voorbeeld van hun opvattingen van deze leerstelling. Wij geloven dat wij behouden worden door het zoenoffer van Christus, maar dat wij tot het einde toe moeten volharden in het doen van goede werken, wil zijn verzoening voor ons effect hebben. Zij die deze leerstelling aanvallen, zeggen dat de genade van Christus op zich voldoende

de is, dat als wij eenmaal ons geloof in Hem beleden hebben, wij verder niets hoeven te doen om zalig te worden.

In zijn brief aan de Efeziërs zei de apostel Paulus:

„Want door genade zijt gij behouden, door het geloof, en dat niet uit uzelf: het is een gave van God; niet uit werken, opdat niemand roeme” (Efeziërs 2:8—9). Natuurlijk geloven wij dat dit waar is. Wij geloven ook, dat Paulus ons hier niet vertelt dat werken onbelangrijk zijn; zijn bedoeling in vers acht is eenvoudig te leren hoe belangrijk genade is en de rol die genade speelt bij onze zaligmaking. Ik leg uit dat koning Benjamin min of meer hetzelfde zegt in het Boek van Mormon in zijn opmerkelijke toespraak tot zijn volk: „Ik zeg u, dat, indien gij Hem zoudt dienen, Die u van den beginne heeft geschapen en u van dag tot dag bewaart door u adem te verlenen, opdat gij moogt leven, u bewegen, en doen volgens uw eigen wil, en u zelfs van het ene ogenblik tot het andere ondersteunt — ik zeg, indien gij Hem zoudt dienen met geheel uw ziel, gij nog onnutte dienstknechten zoudt zijn” (Mosiah 2:21).

Wanneer iemand met een andere christelijke geloofsovertuiging beweert dat, om te worden behouden wij niet méér hoeven te doen dan Christus te aanvaarden als onze Heiland, wijs ik op hetgeen Nephi ons in het Boek van Mormon vertelt: „Want wij schrijven naarstiglijk om onze kinderen, en ook onze broederen, er toe te brengen in Christus te geloven, en om met God te worden verzoend; want wij weten, dat wij *na alles, wat wij kunnen doen*, slechts door genade za-

lig worden." (2 Nephi 25:23; cursive-
ring toegevoegd.)

Die zinsnede, *na alles, wat wij kunnen doen*, is buitengewoon belangrijk. Wij worden door de verzoening van Christus behouden, maar daarnaast moeten wij de geboden die God ons heeft gegeven onderhouden en nakomen — met andere woorden, al het mogelijke doen om te voldoen aan de voorwaarden van Christus' verzoening. Ik leg ook uit dat wij de Bijbel in zijn geheel aanvaardden, met alles wat erin staat over genade, geloof en werken, en niet slechts enkele passages, die vaak verkeerd worden uitgelegd. Daarom geloven wij dat onze werken ook belangrijk zijn. Ik wijs op hetgeen Jakobus schreef:

„Wat baat het, mijn broeders, of iemand al beweert geloof te hebben, als hij geen werken heeft? Kan dat geloof hem baten?

Stel dat een broeder of zuster gebrek heeft aan kleding en dagelijks voedsel, en iemand uwer zegt tot hen:

Gaat heen in vrede, houdt u warm en eet goed, zonder hen echter van het nodige voor het lichaam te voorzien, wat baat dit?

Zo is het ook met het geloof: indien het niet met werken gepaard gaat, is het, op zichzelf genomen, dood.

Maar, zal iemand zeggen: Gij hebt geloof en ik heb werken. Toon mij dan uw geloof zonder de werken, en ik zal u mijn geloof tonen uit mijn werken . . .

Wilt gij weten, gij dwaze mens, dat het geloof zonder de werken niets uitwerkt? . . .

Want gelijk het lichaam zonder geest dood is, zo is het ook het geloof zonder werken dood" (Jakobus 2:14—18, 20, 26).

Het is jammer dat niet-leden niet beschikken over de definitie van het evangelie van Jezus Christus zoals die in het Boek van Mormon staat. Deze definitie werd gegeven door de Heiland zelf in 3 Nephi 27. Hier vertelt Hij ons waaruit ware christelijkheid bestaat:

„Ziet, Ik heb u Mijn evangelie gegeven, en dit is het evangelie, dat Ik u heb gegeven, dat Ik in de wereld ben gekomen om de wil van Mijn Vader te doen, omdat Mijn Vader Mij heeft gezonden.

En Mijn Vader heeft Mij gezonden opdat Ik aan het kruis zou worden verheven, en opdat Ik, nadat Ik aan het kruis was verheven, alle mensen tot Mij mocht trekken, en zoals Ik door de mensen was verheven, de mensen door de Vader zouden worden verheven om voor Mij te staan en *volgens hun werken te worden geoordeeld*, hetzij die goed of kwaad zijn —

En hiertoe werd Ik verheven; daarom zal Ik, volgens de macht van de Vader, alle mensen tot Mij trekken, opdat zij *volgens hun werken mogen worden geoordeeld*.

En het zal geschieden, dat een ieder, die zich bekeert en in Mijn naam wordt gedoopt, (met de Heilige Geest) zal worden vervuld; en indien hij tot het einde toe volhardt, ziet, dan zal Ik hem schuldloos houden voor Mijn Vader ten dage, dat Ik zal staan om de wereld te oordelen . . .

En niets onreins kan Zijn koninkrijk ingaan; daarom gaat niemand in Zijn rust, dan zij, die hun klederen in Mijn bloed hebben gewassen, wegens hun geloof, en de bekering van al hun zonden, en hun getrouwheid tot aan het einde.

Welnu, dit is het gebod: Bekeert u, al gij einden der aarde, en komt tot Mij en wordt in Mijn naam gedoopt, zodat gij door het ontvangen van de Heilige Geest moogt worden geheiligd, opdat gij ten laatsten dage vlekeloos voor Mij moogt staan.

Voorwaar, voorwaar, zeg Ik u, dit is Mijn evangelie; en gij weet, wat gij in Mijn kerk moet doen; want de werken, die gij Mij hebt zien doen, zult gij eveneens doen; want wat gij Mij hebt zien doen, zult gij insgelijks doen; . . .

Welke soort mensen behoort gij daarom te zijn? Voorwaar zeg Ik u" Zoals Ik ben" (3 Nephi 27:13—16, 19—21, 27; cursivering toegevoegd).

Het is dus duidelijk, dat wij als volgelingen van Jezus Christus veel werk te verzetten hebben, werken die meer vergen dan alleen maar Hem te aanvaarden als Heiland en Verlosser. En het is tevens duidelijk dat wij dit werk kunnen doen dank zij de genade van God en dank zij ons geloof. Het Boek van Mormon bevat een belangrijke uitspraak over de aard van dit werk, ofwel onze verantwoordelijkheid en kansen als christenen nadat wij Jezus Christus als onze Heiland hebben aangenomen:

„En na vele dagen waren er velen in de plaats Mormon te zamen gekomen om de woorden van Alma te ho-

ren. Ja, allen, die geloof aan zijn woorden hechtten, waren bijeengekomen om hem te horen. En hij onder-richtte hen, en predikte hun bekering en verlossing en geloof in de Here.

En hij zeide tot hen: Ziet, hier zijn de wateren van Mormon . . . en nu, als gij verlangend zijt om in de kudde van God te komen en Zijn volk te worden genoemd, en gewillig zijt *elkanders lasten te dragen*, zodat ze licht mogen zijn;

Ja, en gewillig zijt *met de treurende te treuren*; ja, en *hen te vertroosten*, die *vertroosting nodig hebben*, en om te allen tijde *als getuigen van God te staan*, in alle dingen en in alle plaatsen, waar gij u ook moogt bevinden, zelfs tot in de dood, opdat gij door God moogt worden verlost en onder de deelgenoten der eerste opstanding gerekend, opdat gij het eeuwige leven moogt hebben . . .

Nu, ik zeg u, indien dit het verlangen van uw hart is, wat hebt gij er dan op tegen om in de naam des Heren te worden gedoopt, *als een getuigenis voor Hem, dat gij met Hem een verbond hebt gesloten, dat gij Hem wilt dienen en Zijn geboden onderhouden*, opdat Hij Zijn Geest overvloediger over u moge uitstorten?" (Mosiah 18:7—10; cursivering toegevoegd.)

En toen Alma een van hen doopte, zei hij: „Helam, ik doop u, volmacht hebbende van de Almachtige God, *als een getuigenis, dat gij een verbond hebt gesloten om Hem te dienen tot aan de dood van uw sterfelijk lichaam*; en moge de Geest des Heren op u worden uitgestort; en moge Hij u het eeuwige leven geven door de verlossing van Christus, Die Hij sinds de grondlegging der wereld heeft bereid”

(Mosiah 18:13; cursivering toegevoegd).

Het is duidelijk dat als wij de Heiland werkelijk aannemen, wij een verbond met Hem sluiten om Hem te helpen bij het uitvoeren van zijn werk — bijvoorbeeld elkanders lasten te dragen, te vertroosten, te getuigen van Christus, zijn geboden te onderhouden.

Nadat ik dit heb uitgelegd, kan mijn kennis of vriend verdere vragen hebben over andere geloofspunten of leerstellige geschilpunten. Bij ieder geschilpunt in onze definities van wat een christen eigenlijk is, tracht ik hetzelfde te doen als met de uiteenzetting over genade, geloof en werken, naargelang de Geest mij leidt en ik mij naar behoren heb voorbereid. (Zie, als weerwoord op de bewering dat wij de profeet Joseph Smith aanbidden — een andere veelvoorkomende misvatting — de toespraak van ouderling Robert W. Well, gehouden op de oktoberconferentie van 1982.) Als ik niet voorbereid ben om een geschilpunt uit de doeken te doen, benut ik de vraag als een aansporing om mij er alsnog op voor te bereiden, want het is zeer waarschijnlijk dat er zich andermaal een gelegenheid zal voordoen, zo niet met deze persoon, dan met een ander.

Dit is werkelijk het evangelie van Jezus Christus. Wij worden geleerd, in de meest waarachtige zin van het woord, *christenen* te zijn. Wij zijn lid van de kerk van Jezus Christus, die op aarde werd hersteld om de weg te helpen bereiden voor de wederkomst van de Heiland. Hij bevindt zich aan het hoofd van deze kerk en Hij spreekt tot onze profeet. □

Een honderdvijftig jaar oude gezondheidswet

Gerry Avant

Het woord van wijsheid, dat sinds de eerste jaren van de kerk het leven van miljoenen heiligen der laatste dagen heeft beïnvloed, werd honderdvijftig jaar geleden ontvangen.

Het begon allemaal in het jaar 1833, met een met tabakssap bevlekte vloer in een rokerige ruimte, en een opmerking van de vrouw van de profeet Joseph Smith, die hem ertoe bracht met een vraag tot de Heer te gaan. Het antwoord was de openbaring die wij kennen als het woord van wijsheid en die vervat is in afdeling 89 van de Leer en Verbonden.

Het woord van wijsheid heeft overigens niet altijd in afdeling 89 gestaan. In de uitgave van 1835 was het afdeling 80 en in de uitgave van 1845, afdeling 81. In de uitgave van 1876 werd het afdeling 89.

Het gebod heeft de leden van de kerk in de afgelopen anderhalve eeuw in staat gesteld om langer te leven en meer van het leven te genieten.

„Ik meen,” zei president Brigham Young in 1868, „even goed op de hoogte te zijn van de omstandigheden die hebben gevoerd tot het geven van het woord van wijsheid, als wie dan ook in de kerk, hoewel ik op dat moment niet aanwezig was om er getuige van te zijn.”

President Young vertelde dat de profeet Joseph en zijn vrouw, Emma, woonruimte hadden naast de zaak van Newell K. Whitney. Hun keuken bevond zich direct onder het vertrek waar Joseph openbaringen ontving en de broeders onderrichtte op de eerste school der profeten.

„De broeders kwamen van honderden kilometers ver naar deze school, die gehouden werd in een kleine kamer, vermoedelijk niet groter dan drie bij vier meter,” vertelde president Young. „Wanneer zij na het ontbijt bijeenkwamen in dit vertrek, staken zij allereerst hun pijp op, om onder het roken de grote dingen van het koninkrijk te bespreken. Ook spuwden zij veelvuldig op de vloer, en zodra hun pijp uit hun mond was, namen zij een grote pruim tabak.

Het kwam vaak voor, dat wanneer de profeet binnenkwam om de aanwezigen te onderrichten, hij zich in een vertrek bevond dat blauw stond van de rook. Dit, en het feit dat zijn vrouw klaagde over het moeten schoonmaken van zo'n smerige vloer, zette de profeet aan het denken over deze zaak. Hij vroeg de Heer inzake het gebruik van tabak door de ouderlingen. Het gevolg was de ontvangst van de openbaring die bekend staat als het woord van

---

***Joseph ontving openbaringen
en onderrichte de broeders
op de eerste school der profeten.***

---

wijsheid." (*Journal of Discourses*, deel 12, blz. 158.)

Het maatschappelijk en zakelijk leven van de eerste decennia van de negentiende eeuw moedigden echter geen positieve houding aan ten opzichte van het woord van wijsheid. Alcohol, tabak, koffie en thee werden in die tijd als levensbehoeften beschouwd en werden veel verhandeld.

Vaak werd er in contracten bepaald dat loon of schulden gedeeltelijk zouden worden betaald in de vorm van whisky, tabak, koffie of thee. Ook steunden de pioniers op het wild van de prairies of op het vee van hun omvangrijke kudden als hoofdbestanddeel voor iedere maaltijd, hetgeen het voor sommigen moeilijk maakte de aanwijzing in de nieuwe openbaring om vlees met spaarzaamheid te gebruiken, te aangaan.

Velen beschouwden de openbaring pas als een gebod toen president Young zich in die zin erover uitsprak tijdens de algemene conferentie van september 1851 (*Millennial Star* van 1 februari 1852). In *History of the Church*, deel 2, blz. 482, schreef Joseph Smith echter, dat de leden op een algemene vergadering van de kerk, die gehouden werd op 28 mei 1837, „unaniem besloten geen omgang te hebben met geordende leden die het woord van wijsheid niet in de letterlijke betekenis nakomen”.

In een artikel dat in de *Juvenile Instructor* van 15 november 1892 verscheen, merkte president George Q. Cannon op, dat veel kerkleden „zich niet bewust schenen te zijn van het grote belang van de wetten die te maken hebben met het welzijn van het lichaam en de instandhouding van hun gezond-

heid en kracht. Hun oude gewoonten kleven hen aan en het schijnt hen moeite te kosten ze af te schudden”.

Vervolgens deed president Cannon een belofte: „Toch moet de dag komen dat Gods volk elk ander volk op aarde lichamelijk en verstandelijk overtreft . . . Er is ons grotere veiligheid beloofd dan andere mensen waarschijnlijk zullen genieten, maar die beloften zijn gebaseerd op bepaalde voorwaarden die in acht moeten worden genomen. Als dat gebeurt, begint de belofte in werking te treden.”

De statistieken wijzen erop dat de belofte wordt vervuld. Onder de mormonen in Utah, bijvoorbeeld, waar ongeveer zeventig procent van de bevolking lid van de kerk is, zijn de cijfers voor longkanker ongeveer 65 procent onder die van de rest van de Verenigde Staten. Bij niet-mormonen in Utah komt longkanker ongeveer even vaak voor als bij de bevolking in de rest van het land. De afdeling volksgezondheid van de staat Utah heeft bekendgemaakt dat het sigarettenverbruik in Utah gemiddeld 6,5 per persoon per dag bedroeg in het jaar 1981; het nationale gemiddelde was 53 procent hoger, met 10 sigaretten per persoon per dag.

De statistieken tonen ook aan, dat zij die het woord van wijsheid leven, veel minder kans hebben op hartinfarcten, hersenbloedingen en kwalen die een bedreiging vormen voor hun leven. Het cijfer voor hartinfarcten met dodelijke afloop onder de leden van de kerk in Utah ligt, bijvoorbeeld, 35 procent onder het nationale gemiddelde. □

Tabak en alcohol

Dr. John H. Holbrook

De medische wetenschap heeft gedocumenteerd dat het gebruik van tabak en alcohol geassocieerd is met de vroegtijdige dood en invaliditeit ten gevolge van verschillende kwalen, waaronder aandoeningen van de kransslagaders, kanker, emfyseem, chronische bronchitis en cirrose. Hoewel er minder bekendheid aan gegeven is, hebben onderzoeken ook aangetoond dat tabak en alcohol talrijke nadelige uitwerkingen hebben op het zenuwstelsel.

Een brandende sigaret is een minifabriek, die duizenden chemische stoffen produceert. Iemand, die een pakje per dag rookt, neemt meer dan 50000 trekjes per jaar, waardoor een groot aantal stoffen aan levensbelangrijke organen worden geleverd, waaronder de hersenen. Bestanddelen van sigarettenrook, zoals nicotine, koolmonoxyde en waterstofcyanide hebben een schadelijke uitwerking op het zenuwstelsel.

Nicotine heeft zowel een stimulerend als een kalmerend effect op het zenuwstelsel en heeft indirect een schadelijke uitwerking op vele andere organische systemen. Vermoed wordt dat deze stof een belangrijke rol speelt bij de ontwikkeling van verslaving aan tabak.

Koolmonoxyde is een giftig gas dat het vervoer naar en de aflevering van zuurstof aan de cellen verstoort. Het

bloed van sigarettenrokers vertoont twee tot vijftien keer zoveel koolmonoxyde als dat van niet-rokers. Zelfs kleine hoeveelheden koolmonoxyde in het bloed kunnen het functioneren van het intellect en precieze, gecoördineerde bewegingen verstoren.

Waterstofcyanide is een zeer giftige stof die de stofwisseling van de cellen belemmert en een gebrekkig gehalte aan intercellulaire zuurstof tot gevolg heeft.

Roken verhoogt het risico van vernauwing of verstopping van de kransslagaders en de cerebrale vaten; deze vaatstoornissen kunnen tot een onvoldoende toevoer van zuurstof aan de hersenen voeren en tot plotselinge beroerten leiden. Vrouwen die zowel roken als de pil gebruiken, lopen twintig keer zoveel risico van een bepaald type beroerte als vrouwen die niet roken. Chronische longkwalen die door roken worden veroorzaakt — emfyseem en chronische bronchitis — kunnen tot een verminderen van de zuurstoftoevoer aan de hersenen voeren, alsmede de retentie van overmatige hoeveelheden kooldioxyde; de daaruit voortvloeiende stoornis van de hersenfunctie kan tot verdooving of coma voeren.

Het ongeboren kind dat wordt blootgesteld aan de schadelijke bestanddelen van sigarettenrook, kan stoornissen van het zenuwstelsel vertonen. Vrouwen die tijdens hun zwangerschap

roken, krijgen kleinere baby's dan vrouwen die niet roken; deze prenatale groeistoornis vindt over de gehele linie plaats, met inbegrip van de maat van het hoofd. Onderzoeken over een lange periode hebben uitgewezen dat kinderen van vrouwen die tijdens hun zwangerschap hebben gerookt, ook gebreken vertonen op het terrein van de intellectuele groei, de ontwikkeling van het gevoelsleven en het gedrag, vergeleken met kinderen van niet-rokende moeders. Een Brits onderzoek onder een paar duizend vrouwen die tijdens hun zwangerschap hadden gerookt, liet zien dat hun elfjarige kinderen enkele maanden achter waren met lezen, rekenen en algemene vaardigheid, vergeleken met kinderen van vrouwen die niet hadden gerookt tijdens hun zwangerschap.

Samenvattend kan worden gesteld dat tabaksrook de structuur en de functie van het zenuwstelsel verstoort. Daarnaast bevat tabaksrook talrijke stoffen die nog niet voldoende zijn onderzocht, maar waarvan men mag vermoeden dat zij een schadelijke uitwerking hebben op het zenuwstelsel. Wat die uitwerkingen precies zijn is op dit moment nog niet bekend.

In tegenstelling tot tabak, bevat alcoholische drank slechts één stof van medisch belang: ethanol, dat een kalmerende uitwerking heeft op het zenuwstelsel. Ethanol brengt leerstoornissen teweeg, tast het oordeelsvermogen aan, alsook het vermogen om te redeneren. Acute alcoholvergiftiging heeft een aantal verschijnselen tot gevolg die kunnen variëren van onduidelijk spreken en gestoorde coördinatie tot coma en de dood. Alcoholontwenning kan aanleiding geven tot beven,

hallucinaties, toevallen en de dood als gevolg van trauma, infectie of instorting van de bloedsomloop. Daar chronische alcoholici zelden behoorlijk eten, lopen zij vaak ziekten op als pellagra, beriberi, scheurbuik en bloedarmoede, die veroorzaakt worden door een tekort aan bepaalde voedingsstoffen.

Deze ziekten tasten vaak de functie aan van het perifere zenuwstelsel, het ruggemerg en de hersenen. Alcoholici kunnen weinig begrepen neurologische ziekten oplopen die tot een plaatselijke of algemene atrofie van de hersenen voeren.

Er is in de afgelopen jaren veel vast komen te staan over de ongunstige uitwerking van alcohol op het ongeboren kind. De ernstigste gevolgen worden waargenomen bij baby's waarvan de moeder verslaafd is aan alcohol. Deze kinderen kunnen een ernstige aan tasting van hun verstandelijke vermogens vertonen, alsmede geboortefwijkingen. Daar er voor de zich ontwikkelende vrucht geen veilig niveau van blootstelling aan alcohol is vastgesteld, raden artsen vrouwen aan geen alcohol te gebruiken tijdens de zwangerschap.

Zowel tabak als alcohol zijn stoffen met een verslavende werking. Van de tegenwoordige rokers wil het merendeel ermee ophouden, maar minder dan twintig procent van degenen die daar op dit moment moeite voor doen zal daarin slagen. Ontwenningverschijnselen bij mensen die ophouden met roken zijn een hunkeren naar tabak, rusteloosheid, slaapstoornissen, verminderde functie van het intellect, vertraging van de pols en een gewijzigd patroon van de hersengolven. De fysiologische veranderingen duren gewoon-

lijk slechts enkele dagen, maar de psychologische symptomen kunnen veel langer duren.

Doordat tabak en alcohol een verslavende werking hebben, moeten zij die roken en drinken daarvoor een zeer hoge emotionele, sociale en intellectuele tol betalen.

Tot besluit kan worden gesteld, dat tabak en alcohol talrijke nadelige uitwerkingen hebben op het zenuwstelsel van de zich ontwikkelende vrucht, het kind en de volwassene. Zij die deze

stoffen mijden zullen eerder een optimaal functioneren van hun intellect genieten en zelfs „wijsheid en grote schatten aan kennis vinden” (Zie Leer en Verbonden 89:19). □

Dr. Holbrook, assistent-hoogleraar in de interne geneeskunde aan de University of Utah, is een van de bewerkers van het U.S. Surgeon General's Report on Smoking and Health (Rapport van de generaal-majoor van de geneeskundige dienst over roken en gezondheid) en consulterend geneesheer voor het National Cancer Institute.

Het woord van wijsheid en kanker

Dr. Charles R. Smart

Hoewel het woord van wijsheid, dat erop wijst dat tabak, alcohol, hete dranken en een overmatig gebruik van vlees niet goed zijn voor de mens, in het jaar 1833 werd gegeven, is het pas in de afgelopen dertig jaar geweest dat er overweldigend wetenschappelijk bewijs is verzameld ter ondersteuning van dit woord. Dit geldt in het bijzonder voor het kankerprobleem.

Er zijn in de afgelopen vijf jaar talrijke wetenschappelijke artikelen geschreven over het feit dat kanker veel minder voorkomt onder mormonen en ook veel minder voorkomt in Utah, waar 70 procent van de bevolking lid is van de kerk.

Interessant is, dat veel van het researchwerk is verricht door onderzoeken

buiten Utah, die geen lid zijn van de kerk. Velen van hen zijn tot de ontdekking gekomen, dat de voorschriften die vervat zijn in het woord van wijsheid, de manier zijn om de hoofdrisico's van kanker te vermijden. Op dit moment is twintig procent van alle sterfgevallen in de Verenigde Staten te wijten aan kanker, hetgeen zo'n 440.000 sterfgevallen per jaar omvat.

Utah heeft het laagste sterftecijfer voor kanker volgens leeftijd en geslacht van alle staten in de Verenigde Staten.

De vormen van kanker die de grootste vermindering vertonen, zijn degene die te maken hebben met het gebruik van tabak. Het sterftecijfer daarvoor is

48 procent lager vergeleken met het sterftecijfer voor de rest van de Verenigde Staten in zijn geheel.

Veel onderzoeken hebben aangetoond dat welhaast alle vormen van kanker méér voorkomen bij rokers dan bij niet-rokers, waarbij die delen van het lichaam die in direct contact staan met de rook het grootste risico lopen, dat wil zeggen, de mond, tong, keelholte, strottehoofd, slokdarm en longen.

Interessant is, echter, dat zelfs verafgelegen delen van het lichaam die niet in contact komen met rook, duidelijk worden aangedaan. Blaaskanker, bijvoorbeeld, komt bij rokers vijf keer zoveel voor als bij niet-rokers, nierkanker tweemaal zoveel en kanker van de alvleesklier 1,7 keer zoveel.

Kankervormen die duidelijk in verband staan met roken, zoals long-, mond-, tong- en keelkanker, zijn voor 90 procent te voorkomen wanneer er niet meer wordt gerookt.

(Hoewel in het verleden door sommigen is beweerd dat niet-rokers die de uitgeblazen rook van anderen inademen geen risico lopen, is er nu bewijs dat allen die rook inademen risico lopen. Het is slechts een kwestie van de mate van risico; hoe meer rook er wordt ingeademd, hoe groter de kans op kanker.)

Veel vormen van kanker die verband houden met roken, staan ook in verband met het gebruik van alcohol, met name kanker van de mond, tong, keelholte, slokdarm en maag. Omdat dit verband zo groot is, is het moeilijk geweest het effect van roken en drinken te scheiden bij statistische onderzoeken over het voorkomen van kanker.

Inde afgelopen drie à vier jaar begint er zich bewijs af te tekenen over het

verband tussen kanker van de blaas en de alvleesklier en het gebruik van koffie. Dit verband wordt momenteel getoetst aan een aantal onderzoeken die gaande zijn in de Verenigde Staten en staat dus nog niet vast.

Er is ook geopperd dat er verband bestaat tussen fibreuse dysplasie van de vrouwenborst en het gebruik van koffie. Sommige onderzoeken schijnen te wijzen op een verhoogd kankerrisico bij vrouwen met cysten in de borst, hoewel dit waarschijnlijk slechts geldt voor een kleine groep vrouwen die last heeft van een bijzonder type cysten. Deze verbanden worden verder onderzocht ten einde deze vooronderzoeken te kunnen bevestigen.

Het woord van wijsheid veroordeelt niet alleen het gebruik van tabak en alcohol, maar geeft ook aan dat vlees spaarzaam moet worden gebruikt. Bepaalde kankervormen schijnen te maken te hebben met een overmatig gebruik van vlees, te weten kanker van de dikke darm en van de endeldarm, die beide veel voorkomen in de Verenigde Staten. Er is ook geopperd dat het gebruiken van vezelrijke voeding het risico van deze kankervormen verlaagt.

Borstkanker komt meer voor bij vrouwen die te zwaar zijn en schijnt enig verband te hebben met het cholesterolgehalte, dat te maken heeft met de hoeveelheid dierlijk vet die gebruikt wordt.

Het risico van borstkanker wordt verminderd door het krijgen van kinderen voor het vijftiengste levensjaar en mogelijk door het zogen van de baby, hoewel men tegenwoordig deze laatste factor in twijfel trekt.

Hoewel er veel ophef is gemaakt over kankerverwekkende stoffen in

verband met bepaalde beroepen en met ons uitwendige milieu, zijn toch verre de belangrijkste overwegingen bij het voorkomen van kanker de levensstijl en een gezond inwendig milieu.

Het gevecht tegen kanker is geen impasse. Er is vooruitgang, er worden

oorzaken vastgesteld en de overlevingskansen nemen toe. □

Dr. Smart, directeur van de afdeling kanker van het American College of Surgeons, is chef chirurgie van het HLD-ziekenhuis in Salt Lake City en verbonden aan zowel de National Cancer Society als de American Joint Commission on Cancer.

Het volk des Heren gezegend door een tijdelijke wet

Roy W. Doxey

De heiligen der laatste dagen begrijpen dat zij in deze tijd de Heer vertegenwoordigen, zoals zijn volk dat ook in vroegere tijden deed — vanaf Adam tot en met de tijd van de discipelen die door de Heer zelf werden gekozen. Door middel van openbaringen aan de profeet Joseph Smith, werden waarheden die vroegere verbondsvolken bekend waren, weer duidelijker naar voren gebracht. Eén voorbeeld daarvan is de openbaring die bekend staat als het woord van wijsheid, die op 27 februari 1833 werd gegeven.

Er zijn geïnspireerde profeten, naast de kennis die voert tot eeuwig behoud, altijd wetten voor hun tijdelijk welzijn gegeven. Voorafgaand aan deze openbaring, onderstreepte de Heer eveneens zowel tijdelijke als eeuwige zaligheid: „Voorwaar zeg ik u . . . dat Mij alle dingen geestelijk zijn, en nimmer heb ik

u een wet gegeven, die tijdelijk was . . . want Mijn geboden zijn geestelijk” (Leer en Verbonden 29:34—35).

Er werden de Israëlieten beperkingen opgelegd wat het eten van bepaalde spijzen betreft, onder andere vanwege de omstandigheden waaronder zij leefden. Een opmerkelijk voorbeeld daarvan, naast de wet van Mozes, is dat van Daniël en zijn vrienden. Tijdens hun ballingschap werd hun toegestaan groenten en granen te eten en water te drinken, in plaats van „de koninklijke spijze” en de wijn van de Babyloniërs. Zij waren gezonder dan degenen die hen gevangen hielden, „en aan deze vier knapen gaf God kennis en verstand van allerlei geschriften en wijsheid” (Daniël 1:17).

Wanneer het hedendaagse woord van wijsheid wordt nageleefd, voert het tot tijdelijke en geestelijke zegeningen.

Een uitgebalanceerde voeding en het zich onthouden van schadelijke stoffen heeft, mits ook de andere geboden onderhouden worden, beloningen tot gevolg.

Het tweede vers van de afdeling 89 uit de Leer en Verbonden bevat de zinsnede: „Om als een groet te worden gezonden; niet als een gebod of met dwang maar als een openbaring en als het woord van wijsheid . . .”

Toen het woord van wijsheid gegeven werd, waren velen van mening dat het, vanwege deze uitspraak, geen verplichting voor hen inhield. Waarom gaf de Heer deze openbaring zonder de uitdrukkelijke aanwijzing dat het een gebod was — een vereiste?

Ouderling John A. Widtsøe, van 1921 tot 1952 lid van het Quorum der Twaalf, wees op de mogelijkheid dat de moeilijke omstandigheden waaronder de vroege heiligen leefden, vooral nadat de kerk naar het westen was getrokken, een antwoord inhielden:

„In die nederzettingen aan de rand van de beschaving, was het eten gewoonlijk wel overvloedig, maar bood het weinig keus. Het hoofdbestanddeel was vlees. Wel waren er verschillende graansoorten. Groente en fruit waren schaars. Wat de opwekkende middelen betreft, namen zij vaak hun toevlucht tot eigengebrouwen dranken, hoewel er weinig of geen dronkenschap voorkwam; tot tabak, die gewoonlijk werd gepruimd; en tot koffie en thee. Deze middelen werden algemeen en zonder voorbehoud genuttigd wanneer zij voorhanden waren. Dit bezorgde hun natuurlijk geen blijvende verlichting van de pijnen van het lichaam, die grotendeels te wijten waren aan gebrek aan fysiologische kennis” (*Joseph*

Smith, Seeker After Truth, Prophet of God, Bookcraft 1951, blz. 198).

Er werd ook antwoord op deze vraag gegeven door president Joseph F. Smith, die zei:

„Ongetwijfeld werd het woord van wijsheid gegeven — niet als gebod of met dwang — omdat als het, in die tijd tenminste, als gebod was gegeven, iedere man die verslaafd was aan die verderfelijke middelen onder veroordeling zou hebben gestaan; en dus was de Heer barmhartig en gaf Hij hun de kans deze dingen te overwinnen vooraleer hen onder de wet te stellen” (*Conference Report* van oktober 1913, blz. 14).

Een ander lid van het Quorum der Twaalf, Ezra Taft Benson, die deze functie bekleedde van 1846 tot 1869, zei: „Stel dat Hij het woord van wijsheid als gebod had gegeven, hoe velen van ons zouden zich dan hier bevinden? Ik weet het niet; maar Hij gaf het zonder gebod of dwang en merkte daarbij op dat het Hem aangenaam zou zijn als zijn volk zich aan die voorschriften zou houden. Behoren we niet datgene te doen wat de Heer aangenaam is? . . .” (*Journal of Discourses*, deel 11, blz. 367, 7 april 1867.)

Tijdens het bestuur van president Brigham Young, werd er met de heiligen als volgt gepleit:

„Waarom zouden wij niet onze begeerten beheersen, zodat zij onderworpen worden aan de wet van Christus? Maar hoe gaat het? Er wordt gezegd: 'Ik moet wat tabak hebben, al ga ik ervoor naar de verdoemenis.' Of, 'Ik moet een kop thee hebben, al is het mijn ondergang'. Of, 'Ik moet dit of dat hebben, al zou ik ervoor in de hel belanden'. Het is alsof er tegen onze Hemelse Vader wordt gezegd: 'Ik wil niet naar U luiste-

---

**Het „Book of Commandements” uit 1833,
vormde de basis voor de huidige Leer en Verbonden,
met inbegrip van het woord van wijsheid.
Het boek is in het bezit van de
afdeling kerkgeschiedenis.**

---

ren en Uw geboden niet gehoorzamen, maar mijn eigen zin doen en mijn eigen neigingen volgen; mijn lusten moeten worden bevredigd, ook al brengt dat Uw misnoegen met zich mee.’ In plaats van deze koers te volgen, moet u luisteren naar die Geest die God allen gegeven heeft, die ons leert het goede te doen en hoe we het kwade kunnen vermijden en te zeggen tegen onze lusten, tot onze aard, tot ons temperament, tot de gehele mens: ‘U moet doen wat ik u gebied; ik ben een officier, een generaal in het leger van Christus en ik zal worden gehoorzaamd’” (*Journal of Discourses*, deel 9, blz. 257, 16 maart 1862).

Twee leden van het Quorum der Twaalf hielden de heiligen enige jaren later voor, dat president Young in een algemene conferentie had verklaard dat de openbaring met het woord van wijsheid een gebod was (Brigham Young jr., *Millennial Star* van 7 februari 1895, deel 57, blz. 82).

Het woord van wijsheid is niet altijd door alle leden van de kerk nageleefd sinds de openbaring werd ontvangen, „niet als gebod of met dwang” zijn de woorden die de laksheid bij de toepassing van het woord van wijsheid van velen scheen te rechtvaardigen in die vroege periode.

De geïnspireerde inleiding tot de openbaring bevatte de volgende bedoeling: „Als een openbaring en als het woord van wijsheid, dat de orde en de wil van God toont voor het tijdelijk welzijn van alle heiligen in de laatste dagen.

Gegeven als een beginsel met een belofte, en aangepast aan de gesteldheid van de zwakken en zwaksten van alle heiligen, die heiligen zijn of kunnen worden genoemd” (Leer en Verbonden 89:2—3).

Die getrouwe heiligen die trachtten deze wet na te leven — hoewel oude gewoonten moeilijk af te leren waren en sommigen kennelijk van mening waren dat het geen gebod betrof — werden overvloedig gezegend, zoals ook de getrouwe heiligen in deze tijd. Zij ontvingen niet alleen tijdelijke zaligheid (gezondheid, voldoende middelen enz.) en geestelijke zaligheid („wijsheid en grote schatten aan kennis . . . ja, verborgen schatten”), maar zij onderkenden dat het kennen van de wil des Heren voldoende is om tot gehoorzaamheid te komen. Hun aanvaarden van de wil des Heren hield in, evenals in deze tijd, dat zij deze zagen als een gebod.

„Niet een ieder, die tot Mij zegt: Here, Here, zal het koninkrijk der hemelen binnengaan, maar wie doet de

wil mijns Vaders, die in de hemelen is" (Matteüs 7:21; cursivering toegevoegd).

Tijdens het bestuur van president Heber J. Grant, zevende president van de kerk (1918—1945), werd meer gewezen op hoe noodzakelijk het is dat leden van de kerk acht slaan op „de orde en wil van God . . . voor het tijdelijk welzijn van alle heiligen in de laatste dagen" (Leer en Verbonden 89:2). Hij onderstreepte vaak het feit dat de openbaring een gebod inhield.

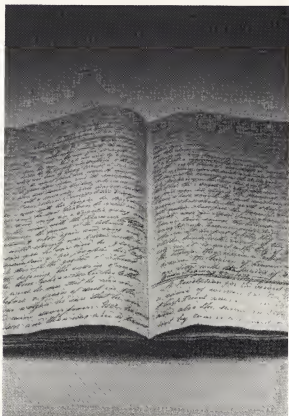
Lang voor deze tijd, toen ouderling John Taylor president Brigham Young opvolgde als president van de kerk, waren de Leer en Verbonden en de Parel van Grote Waarde in een algemene conferentie aan de leden van de kerk voorgelegd om door hen te worden aanvaard. Er waren in deze twee Schriften een aantal zaken doorgehaald en toegevoegd, waardoor het Eerste Presidium van mening was dat zij moesten worden goedgekeurd door de kerk in haar geheel. Het voorstel in de conferentie bevatte de volgende woorden, waardoor de leden tot gehoorzaamheid werden gebonden: „. . . De boeken en hun inhoud aanvaardden als komende van God en verbindend voor ons als volk en als kerk" (*Journal History* van 10 oktober 1880).

De Heer is zijn volk in het verleden genadig geweest, maar door de jaren heen zijn de leiders van de kerk en toegewijde ouders in staat geweest om het peil van de gehoorzaamheid aan dit gebod te verhogen, hetgeen de getrouwen talrijke zegeningen heeft opgeleverd. Heiligen der laatste dagen staan bekend als een volk dat zich niet alleen over zijn geestelijke maar ook over zijn tijdelijke zaligheid buigt. De wereld

kent hen vaak als een volk dat geen alcohol, tabak, thee, koffie of andere schadelijke stoffen gebruikt.

De profeet Ezechiël profeteerde over Gods volk in de laatste dagen, wanneer Hij de kinderen Israëls zou vergaderen vanuit de natiën en God zou worden gekend uit de levenswijze van zijn volk: „. . . en de volken zullen weten, dat Ik de Here ben, luidt het woord van de Here Here, wanneer Ik Mij voor hun ogen aan u de Heilige zal betonen" (Ezechiël 36:23). □

Broeder Doxey, hoofd van de afdeling coördinatie van de kerk, is de schrijver van „Word of Wisdom Today", en voormalig hoofd van de faculteit godsdienstonderwijs aan de Brigham Young University.

Het woord van wijsheid veranderde mijn leven

Umberto Controzorzi

Ik zat op een zondag heerlijk voor de televisie met, zoals altijd, mijn sigaretten en een flesje wijn bij de hand, toen er werd gebeld. Voor de deur stonden twee keurig in blauw kostuum gestoken jongemannen, met naamplaatjes die aangaven dat zij zendelingen waren. Ik vroeg hen binnen. De kamer die blauw stond van de rook en waar de alcohol te ruiken was, schrok hen niet af en zij begonnen mij vragen te stellen over mijn overtuigingen. Geloofde ik in God?

Die vraag zette mij aan het denken. Hoewel ik als kleine jongen was gedoopt, was ik nooit kerks geweest — ik vond dat godsdienst dat niet waard was. Ik geloofde eerder in mijn eigen geweten en de noodzaak om eerlijk te zijn tegen je medemensen. Ik stond verbaasd van mezelf toen ik hun vraag bevestigend beantwoordde. Naarmate zij verder gingen en mij begonnen te onderwijzen over Joseph Smith en de herstelling, was het alsof ik al die dingen al eens eerder had gehoord. Ik kreeg een onbeschrijflijk gevoel en liefde voor deze jongemannen welde in mij op. Toen zij een gebed uitspraken, begon ik te

huilen en zwol mijn hart tot barstens toe in mij op.

Wij maakten een afspraak voor de dinsdag daarop en in die tussenliggende dagen, ging mijn leven als een film aan mij voorbij. Totdat ik twintig was had ik helemaal niet gedronken. Maar een zakelijke teleurstelling en financiële moeilijkheden brachten een grote persoonlijke crisis teweeg, die nog ver-

ergerd werd door de ziekte van mijn vrouw en de zeer lange herstelperiode van twee jaar in een ver ziekenhuis. Ik zocht troost in de drank en het duurde niet lang of ik dronk stevig van 's ochtends vroeg tot 's avonds laat. Voeg daar de 70 à 100 sigaretten aan toe die ik dagelijks rookte en u kunt zich voorstellen dat mijn lichamelijke toestand gaandeweg verslechterde totdat ik mij ervoor schaamde.

Ik had me zelfs een keer laten openen voor een ontwenningsskuur, maar de artsen waren niet in staat geweest mij te helpen, waarna ik nog dieper in de put zat. Ik had een behoorlijke baan en een fijn gezin, maar ik moest deze slechte gewoonten nodig kwijtraken. In mijn wanhoop gaf ik mezelf nog vollediger over aan de alcohol en op een zeker moment deed ik zelfs een poging tot zelfmoord. Ik deed moeite om in een privé-instelling te worden opgenomen voor hulp, maar ik kon de behandeling niet betalen. En zo stonden de zaken ervoor, toen broeder Sorensen en broeder Waterman in mijn leven kwamen.

Bij ons tweede gesprek spraken de zendelingen met mij over vele nieuwe dingen die ik tevoren niet had geweten, maar waarvan ik voelde dat ze waar waren. Toen zij vertelden over het woord van wijsheid, zonk de moed mij in de schoenen en zei ik: „Zeg mij hoe ik zou kunnen ophouden met drinken. Ik, die echt alles heb geprobeerd en geen succes heb gehad.” Zij vroegen mij of ik geloofde in God en de dingen die zij

mij hadden geleerd en of ik voelde dat ik vertrouwen had in de Heer. „Ja,” zei ik.

„Dat is goed,” antwoordden zij. „Als u bereid bent naar ons te luisteren, zullen wij u helpen en zal de Heer u de kracht geven om uw moeilijkheden te overwinnen.” „Ik zal daar oneindig dankbaar voor zijn,” antwoordde ik. Hun aansporingen vervulden mij met blijdschap, hoop en vertrouwen en er was een oprecht verlangen in mijn hart om hun aanwijzingen op te volgen. Bij het bidden werd ik mij bewust van steeds meer zelfvertrouwen en met mijn pas ontstane moed legde ik mijzelf die ochtend de regel op nooit meer cognac te drinken. En ik was in staat mij aan die regel te houden, hoewel het mij grote moeite kostte. Geleidelijk lukte het mij de hoeveelheden sigaretten en drank te verminderen. Het was niet eenvoudig, maar ik was mij ervan bewust dat de Heer nabij was en mij hielp. Ik voelde dat ik mijn aandeel moest leveren en dat ik bij deze beproeving niet alleen zou staan.

Na anderhalve maand had ik mijn slechte gewoonten overwonnen. Toen ik daar eindelijk van bevrijd was, voelde ik me klaar om, samen met mijn vrouw, op 28 december 1977 te worden gedoopt. Ik stond naar lichaam en geest vernieuwd op uit het water, overtuigd dat de Heer onze zonden vergeet als wij ons werkelijk hebben bekeerd. De vreugde die het mij gaf om mijn oude ik af te leggen en mezelf vol zelfvertrouwen en liefde voor mijn medemens her-

boren te zien, is niet te beschrijven. Ik had een geweldig verlangen om alle verloren tijd waarin ik de Heer mijn dank had moeten betonen in te halen, door middel van een belofte om alles te doen wat Hij mij zou gebieden.

Na mijn doop werd mijn gezondheid met de dag beter. Aanvankelijk stond ik 's ochtends nog steeds een en al pijn op. Uit bed komen was een foltering. Maar na te hebben gebeden, was ik in staat mijn werk behoorlijk te doen tot de avond. En dan stond ik weer oog in oog met mijn probleem. Op zekere dag, echter, stond ik op en besefte dat ik eindelijk van de pijn verlost was. Vanaf dat moment heb ik geen moeilijkheden meer gehad.

Na een jaar lid van de kerk te zijn geweest, konden we naar de tempel gaan, waar mijn vrouw en onze drie dochters aan mij werden verzegeld. Nu zijn we als gezin werkelijk één. Ik ben gezegend geweest met een aantal veeleisende roepingen in de kerk en kan getuigen dat, met ootmoed en geloof in de Heer, niets onmogelijk is voor de mens. Ik weet ook dat het naleven van het woord van wijsheid gezondheid en kracht met zich meebrengt — en het verlangen die kracht te gebruiken in dienst van de Heer. □

Broeder Controzorzi is president van een gemeente in Milaan in de Ring Milaan Italië.

Voetbal en het woord van wijsheid

Rafael Danton Teixeira da Cunha

Het leven van een beroepsspeler kan zeer inspannend zijn: oefenwedstrijden, training, reizen, gesprekken met de pers en het publiek en de voortdurende verantwoordelijkheid om goed te spelen. Profsporters die lid zijn van de kerk kunnen er van getuigen dat

zij mede dankzij het woord van wijsheid opgewassen zijn tegen hun vermoedende en veeleisende manier van leven.

Een van die mensen is de 25-jarige Milton Queiro da Paixao — Tita voor zijn fans — die deel uitmaakt van het nationale voetbalelftal van Brazilië. Ti-

ta vertelt dat hij veel van zijn succes te danken heeft aan het onderhouden van het woord van wijsheid. „Vanaf mijn doop,” zegt hij, „heb ik mij ijverig aan het woord van wijsheid gehouden. Verstandig eten en een zedelijk rein leven zijn voor mij van grote waarde geweest om mij een optimale lichamelijke conditie te geven.”

Een uitstekende conditie is voor Tita en zijn teamgenoten onontbeerlijk, daar zij voetbalwedstrijden spelen bij verschillende temperaturen, in verschillende klimaten en op verschillende hoogten. Tita staat bekend om zijn ijver en concentratie bij het trainen en is altijd een van de laatsten die het trainingsveld verlaat. Hij leeft zijn godsdienst na op een ontspannen manier en laat nooit een kans voorbijgaan om uit te leggen waarom hij niet meedoet met de anderen bij het roken of drinken van alcohol, thee of koffie.

Luiz Ziwi Pires, verslaggever van het

blad *Zero Hora*, heeft opgemerkt dat Tita een „welgemanierde jongeman is met een uitstekend voorkomen. Hij is beleefd en altijd bereid antwoord te geven op vragen over zijn geloof”.

Tita is op 1 april 1958 geboren als zoon van Milton Henriques da Paixao en Walstir Queiroz da Paixao. Zijn vader was katholiek, terwijl zijn moeder voor haar huwelijk actief was bij de methodisten. Het was door een van de broers van zijn moeder, Walter Guedes de Quieroz (voormalig president van het zendingsgebied Porto Alegre Brazilië) dat het gezin voor het eerst kennismaakte met de kerk. De elfjarige Tita is, samen met zijn moeder en twee broers, in 1969 gedoopt.

Zijn belangstelling voor sport voerde ertoe dat hij ging voetballen en hij nam deel aan wedstrijden in kerkelijk en schoolverband. Competitievoetbal voor junioren bracht hem onder de aandacht van de club „Flamenco”, met wie hij een contract sloot. In 1979 werd hij opgesteld in het nationale elftal.

Tita is een van de lievelingen van de voetbalsupporters en zijn kwaliteiten — zowel op het veld als daarbuiten — hebben hem het gunstige oordeel van de pers bezorgd. Tita heeft zijn bekendheid echter niet gebruikt om zijn eigen carrière te bevorderen, maar om meer bekendheid te geven aan zijn geloof. Zo benutte hij, bijvoorbeeld, de publiciteit in verband met zijn huwelijk, dat onlangs werd gesloten in de tempel te Sao Paulo, om uit te leggen dat hij en zijn

toekomstige vrouw zich aan bepaalde normen moesten houden om waardig te worden bevonden om in de tempel te trouwen en daar een eeuwig verbond te sluiten. Een van die normen, vertelde hij de pers, was het woord van wijsheid.

Tita, lid van de Wijk Tijnca in de Ring Andarai, Rio de Janeiro, zei dat hij en zijn vrouw de eeuwige verbonden die zij hadden gesloten waardig wilden zijn.

Zijn andere doelen omvatten het onderhouden van de geboden en een goed voorbeeld zijn voor allen waarmee hij in aanraking komt, alle kansen aangrijpen om zendingswerk te doen, en het harmoniëren van zijn beroep met de normen van de kerk. □

Broeder Da Cunha is bisschop van de Wijk Tijnca in de Ring Andarai Rio de Janeiro.

Hoe ik het koffiedrinken overwon

Luisa Vitaloni

Ik heb in geen vijf jaar koffie gedronken, maar soms doet de geur ervan mij denken aan de jaren dat ik er zoveel van dronk, dat zelfs ik het nu een ongelooflijke hoeveelheid vind. Ik begon de dag altijd met een kop koffie, want, zei ik tegen mezelf, ik had die oppepper hard nodig om mijn veeleisende taak als moeder en huisvrouw aan te kunnen. Na dat eerste kopje had ik weinig of geen excuus meer nodig voor alle daaropvolgende, of het nu het bezoek was van mijn moeder of een vriendin, of de overtuiging dat ik een kop koffie hard nodig had om krachten op te doen of om me te ontspannen. En net zoals ik mezelf ervan had overtuigd dat de dag

absoluut met een kop koffie moest beginnen, zo had ik mezelf er ook van overtuigd dat de dag ermee moest eindigen. Ik „wist” gewoon dat ik zonder mijn kopje koffie voor het slapen gaan de hele nacht wakker zou liggen, ook al zei mijn verstand me dat koffie een opwekkend middel was — was dat, tenslotte, niet de reden dat ik het de hele dag had gedronken? Het kwam nooit bij me op dat zoveel koffie niet goed voor me was.

Dat feit zag ik pas onder ogen toen twee zendelingen bij mij aanbelden en mij kennis lieten maken met het evangelie. Ik aanvaardde bereidwillig hun boodschap en de uitnodiging om te

worden gedoopt. Maar, legden zij mij uit, om de doop te kunnen aanvaarden, moest ik ook het woord van wijsheid aanvaarden en dat betekende geen koffie meer.

Op de een of andere manier verraste dit gebod mij niet helemaal en dus was ik erop voorbereid die uitdaging te aanvaarden. Degenen die wèl verrast waren, waren mijn man en mijn dochters. Zij wisten dat koffie een onontbeerlijke factor was in mijn leven en waren ervan overtuigd dat ik er nooit afstand van zou kunnen doen.

Maar iets in mij was veranderd. Met het aanvaarden van het evangelie aanvaardde ik ook alle leringen ervan.

Daarmee kwam een groot gevoel van rust in mijn leven en wist ik dat de Heer mij zou helpen zijn geboden na te leven.

Het was natuurlijk niet gemakkelijk om het kopje koffie op te geven; mijn lichaam was er zo aan gewend, dat ik de eerste week als verdoofd rondliep, terwijl mijn benen trilden en ik haast geen kracht had in mijn armen. Maar, met de hulp van de Heer, verdween mijn verlangen naar koffie. Onder geen beding zou ik die koffiepote ooit weer aanraken. Het was een geweldig gevoel en meer dan eens ging ik spontaan op mijn knieën om de Heer te danken voor zijn hulp en kracht. De zendelingen kwamen regelmatig langs om te vragen hoe het ging en om mij aan te moedigen, terwijl mijn waakzame gezin steeds verbaasd was mij te horen zeggen hoe goed ik mij voelde.

Vandaag kan ik terugkijken op vijf gelukkige jaren. Ik beschik niet alleen over de energie om mijn taak als vrouw en moeder te vervullen, maar ik ben ook in staat geweest een aantal functies in de kerk te vervullen. Bij die zeldzame gelegenheden dat mijn lichaam misschien moe is, staat mijn geest altijd klaar om nog meer te doen en dat geeft mij weer nieuwe kracht. Het is dus geen wonder dat ik een getuigenis heb van het woord van wijsheid en van het evangelie dat dit voorschrift in mijn leven heeft gebracht. □

Zuster Vitaloni is presidente van de zustershulpvereniging van de Ring Milaan Italië.

Activiteiten District Groningen

Op zaterdag 11 juni was er voor het district Groningen 's middags een priesterschapsvergadering en werd er 's avonds een roadshow-programma opgevoerd.

In de priesterschapsvergadering spraken o.a. de nieuwe districts-president Budde Gout en zijn raadgevers.

De roadshows, die leden van verschillende gemeenten opvoerden, werden door een deskundige jury beoordeeld op originaliteit en kwaliteit van onderdelen zoals inhoud, acteren, decors, kostuums, zang en dans. Als onderbreking werd een danswedstrijd gehouden tussen vier paren die van te voren niet geïnformeerd waren over de dansen welke er op het programma stonden. Natuurlijk vereiste dat de nodige vindingrijkheid. Een andere jury beoordeelde hun optreden.

Verhalen en liedjes ronden het programma af.

In de roadshow van de gemeente Assen werd een fietstocht door Nederland gemaakt.

In de Almelse roadshow kwam zelfs een "buitenaardse" scène voor.

Als levensgrote poppen kwamen deze Groningse leden op het toneel.

Ouderling Clawson verzorgde een muzikaal intermezzo.

De uitslag van de geïmproviseerde danswedstrijd wordt bekendgemaakt door juryvoorzitter Martin de Jonge.

Koning voetbal grillig tijdens Zeister zaalvoetbaltoernooi

De sporthal Dijnselburg in Zeist vormde zaterdag 18 juni jl. het decor voor het Zeister zaalvoetbaltoernooi.

Het toernooi, dat evenals vorig jaar een groot succes was, werd klokslag tien uur geopend met een wedstrijd tussen gastheer Zeist en de winnaar van vorig jaar, Rotterdam-Zuid. Het team van Zeist, dat vorig jaar geleden 3—0 nederlaag nog niet vergeten was, beperkte zich tot verdedigen en liet Rotterdam-Zuid komen. Zeist dat met slechts vijf spelers aantrad, waardoor er tijdens de wedstrijden niet gewisseld kon worden, schermde het doel van doelman Wim Swart goed af. Rotterdam-Zuid dat zoveel tegenstand niet had verwacht kon geen vuist maken en moest tot twee minuten voor het laatste fluitsignaal wachten op het verlossende doelpunt, 0—1. Dit was ook de eindstand van deze wedstrijd.

Na deze openingswedstrijd traden Utrecht en Groningen tegen elkaar in het strijdperk. Utrecht, dat vorig jaar op de laatste plaats was geëindigd, wilde het dit jaar in ieder geval beter doen. Hun goede voornemens werden echter al direct de grond in geboord door de Groningers die met hoge ballen de voorwaartsen bereikten, waardoor er door hen verrassend veel met het hoofd gescoord werd. Zo ook in deze wedstrijd die door Groningen met 4—0 gewonnen werd.

De derde wedstrijd ging tussen debutant Almelo/Hengelo en Schiedam/Vlaardingen. De Schiedammers, die vorig jaar een goede indruk hadden achtergelaten, verschenen dit jaar met een nieuw, jong team. Dit is waarschijnlijk de reden voor het wat zwakke begin van de combinatie uit het Rijnmondgebied.

*Almelo-Hengelo:
tournooiwinnaars.*

Eerlijkheidshalve dient wel vermeld te worden dat de Schiedammers hun eerste drie wedstrijden tegen gerenommeerde teams als Rotterdam-Zuid, Zeist en Almelo/Hengelo speelden, die respectievelijk met 2—4, 2—4, en 1—4 werden verloren. De resterende wedstrijden werden glansrijk gewonnen.

De wedstrijd van de waarheid was evenwel het duel tussen Rotterdam-Zuid en Almelo/Hengelo. De beide teams stonden na drie gespeelde wedstrijden bovenaan, zij het dat Almelo/Hengelo een iets beter doelgemiddelde had. Wat niemand (de mannen uit Twente waarschijnlijk uitgezonderd) voor mogelijk had gehouden, gebeurde: Rotterdam-Zuid verloor met maar liefst 4—1. Het toernooi was na deze wedstrijd in feite beslist omdat niets er op wees dat de Twentenaren in hun laatste wedstrijd in de fout zouden gaan.

Toch stak de grilligheid van koning voetbal juist in deze laatste wedstrijd nog even haar hoofd om de hoek, toen Zeist een huzarenstukje verrichte door Almelo/Hengelo met niet minder dan 5—1 te verslaan. Het ontketende Zeist gooide in deze laatste wedstrijd eindelijk de matheid van zich af en speelde de sterren van de hemel. Door dit resultaat kwamen Almelo/Hengelo en Rotterdam-Zuid weer op gelijke hoogte, maar werden de Twentenaren dankzij een beter doelgemiddelde, overigens verdiend, winnaar.

Eindstand:

	G	G	V	T	Doelgem.	
1. Almelo/Hengelo	5	4	0	1	8	21-10
2. Rotterdam-zuid	5	4	0	1	8	16- 8
3. Zeist	5	3	0	2	6	22-12
4. Schiedam/Vl.	5	2	0	3	4	17-12
5. Groningen	5	2	0	3	4	13-12
6. Utrecht	5	0	0	5	0	4-39

Rotterdam-Zuid.

Zeist.

Schiedam-Vlaardingen.

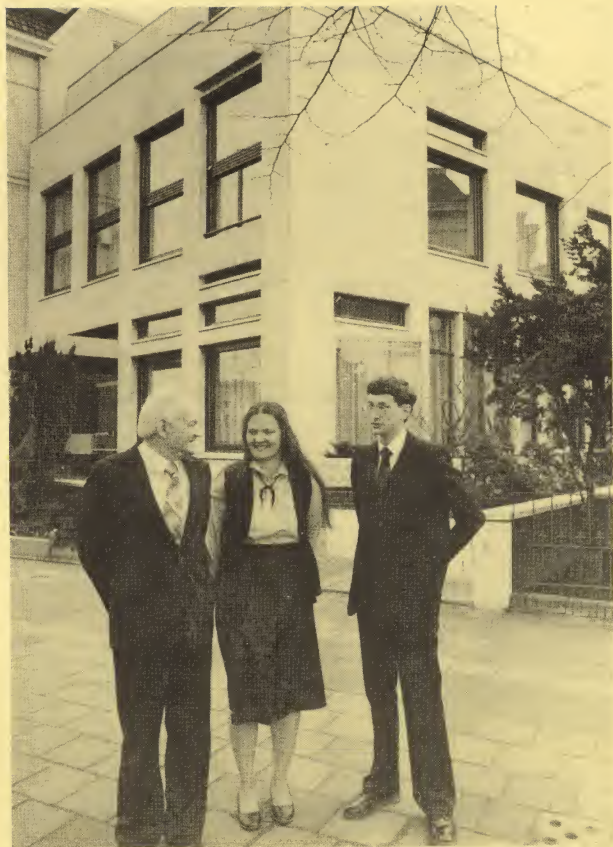
Groningen.

Utrecht.

Het nieuwe kerkgebouw te Leeuwarden.

Gemeentepresident broeder L. van der Werf, jeugdwerkpresident zuster N. Steenvoorte en raadgever broeder C. Tackema.

De leden helpen de zendelingen

Toen president van Dam in onze zone-conferentie de gezinsbrochure introduceerde, maakte dat op mij een diepe indruk. Wetende dat deze brief niet beschikbaar zou komen vóór mijn collega en ik naar huis terugkeerden, besloot ik er zelf een samen te stellen, te laten drukken en rond te brengen.

We hadden alleen nog de tijd om een flat in de buurt af te gaan. Een paar dagen later gingen we daar alle deuren langs, waarbij we de brochure toonden aan alle mensen die ons opendeden.

Niet dat we ergens werden binnengelaten, maar ik had toch het prettige gevoel dat de meeste mensen nu wisten wie wij waren.

We gingen terug naar onze kamers, niets meer vanuit deze flat verwachtede, maar tot onze verbazing werden wij die nacht om half drie opgebeld. Het was een mevrouw uit de bewuste flat, ze had de brief zo'n vier, vijf keer herlezen en voelde zich gedrongen ons op te bellen. We hadden een prettig gesprek en maakten een afspraak voor de volgende dag.

Op het afgesproken uur wachtte zij ons op met haar zestienjarige zoon; we onderwezen hen zij spraken af alle discussies te volgen. Zij sprak zelfs het gebed voor ons uit.

Ouderling Kevin Guest, Rotterdam.

De afgelopen week zijn we twee keer samen met leden op stap geweest. 't Was groots. Het versterkt mijn getuigenis om als zendeling samen te werken met leden alsook hun inbreng door middel van hun getuigenissen over evangelie-waarheden. Broeder en zuster Theerens

deden gisteren bij ons gezamenlijk bezoek aan de familie Vercouille een prachtig werk. We moedigden het echtpaar Vercouille aan om als man en vrouw, maar ook persoonlijk te bidden.

Ouderling Hugh Deardon, Gent.

Ik heb je brief ontvangen; ik ben bereid mijn naam toe te voegen aan de lijst van mensen die vol willen houden tot het einde toe.

We speelden met de gedachte om het op te geven met meneer Suhre. Er was werkelijk geen vooruitgang te bespeuren; 't leek wel alsof hem er niets aan gelegen was om een getuigenis te krijgen. Vorige week nog besloot hij het roken en drinken er aan te geven, maar dat ondermijnde weer zijn zelfvertrouwen. We hebben hem bij herhaling geprobeerd het belang van het gebed bij te brengen en het vragen om hulp - en hem ervan te overtuigen dat hij die hulp zeker zal ontvangen. Maar het scheen allemaal vergeefs.

Wel, mijn getuigenis van de samenwerking met leden is deze week weer versterkt. President Kabel heeft afgelopen woensdagavond meneer Suhre bezocht, en heeft werkelijk iets tot stand gebracht. Te weten dat de leden werkelijk om hem geven en hem in de kerk willen zien, maakt zeker verschil. President Kabel vertelde hem over het belang van wekelijks geestelijk gevoed te worden om de kracht op te doen om zwakheden te overwinnen. Hij vertelde hem ook dat ze hem in de kerk gemist hadden. Ik geloof dat het heel wat zegt om dat uit

de mond van een lid te horen. Wij hadden dat iedere week opnieuw kunnen vertellen, maar zolang hij dat niet hoorde van een lid, zou het hem niet veel gedaan hebben. Nu weet hij dat hij ergens bij hoort, met of zonder zijn zwakheden; hopelijk vindt hij hierin de weg om ze te overwinnen.

Zuster Caryn Pulshipper, Hengelo.

In november 1982 ontmoetten ouderling Corry en ik in ons zendingswerk zuster Zaaijer. Na ons eerste gesprek met haar lieten wij een Boek van Mormon bij haar achter, maar toen wij de week daarop bij haar terugkwamen, vertelde zij ons dat zij er bang voor was en vroeg ons het weer mee te nemen. Wij vroegen haar echter het te houden. Bij de derde afspraak ging ouderling Corry naar haar toe in gezelschap van broeder Spijkerman, een bekeerling die zo'n half jaar lid was. 't Ging prachtig. Op de vierde afspraak ging broeder Spijkerman met ons mee en hadden een heel fijne discussie. Er kwam een wonderbaarlijke verandering over zuster Zaaijer, we begonnen zelfs al over de doop te praten.

Het feit wilde, dat broeder Spijkerman over zijn nieuwverworven kennis van het evangelie wilde praten met anderen, en hij was in staat de problemen en gevoelens van een onderzoeker te peilen op een manier die ons niet gegeven was. Na ons derde bezoek begon zuster Zaaijer de kerk te bezoeken en bleef dit tot haar doop in maart nagenoeg wekelijks doen. Ze had heel wat weerstanden te verduren van haar familie en de predikant van haar kerk, maar door haar contacten met en hulp van broeder Spijkerman, broeder de Vilder, de zendingsleider en andere leden van de gemeente Zwolle, kon zij de moed opbrengen en ontving zij haar getuigenis.

Ik ben enorm dankbaar voor dergelijke hulp van de leden aan de zendingen. Dit is het werk van de Heer - we hebben alle recht op de vreugde die het geeft.

Ouderling Michael Westbroek, Dordrecht.

Zo'n half jaar geleden werd ik overgeplaatst naar Mechelen. Ik was nog maar een groentje in die stad, maar die eerste avond gingen de zendingen samen met de leden aan het werk; vier gemeenteleden met vier zendingen.

Ik ben drie maanden in Mechelen gestationeerd geweest en in die tijd ben ik elke week met leden op pad geweest. Ik heb oprecht van deze leden leren houden; zij keken er naar uit met ons samen te werken en ontdekten wat zendingswerk inhoudt.

Er waren twee teams leden, elk team telde vier personen. Dat hield in dat wij iedere week met een ander team werkten. Ik heb nimmer in een plaats gewerkt waar de leden zoveel met de zendingen samenwerkten als Mechelen.

Ouderling Mark Barnes, Antwerpen.

Onze ervaringen van deze week op het gebied van samen met de leden de discussies te brengen zijn werkelijk groots. We hadden er vijf van de week en ik kan echt zien hoeveel beter het gaat als we met de leden samenwerken. De pressie is veel minder en het onderwijst veel eenvoudiger.

Zuster Laura Smith, Leuven.

Wij boeken hier goede resultaten in onze samenwerking met de leden. Onze onderzoekers schijnen gretiger bij de wetenschap dat zij hier vrienden hebben. Twee gezinnen zijn op dit ogenblik erg dicht bij de wateren des doops. Het werk gaat ontegenzegglijk vooruit.

Ouderling Stanly Livingston, Gent.

Samen met de leden onderzoekers te onderwijzen is groots. Het help enorm om met leden te werken die geen culturele en taalbarrières hebben te overwinnen, aler zij tot de mensen zelf kunnen doordringen.

Zuster George, Antwerpen.

't Is opwindend een goede collega te hebben, in een fijne stad te zijn en goede leden te hebben om mee samen te werken. We werken er aan om elke week die mensen te vinden die geïnspireerd zijn om te worden onderwezen.

*Ouderling John Tensmeyer,
Amsterdam.*

Dit was een fantastische week. Ik heb er van genoten om met mijn collega samen te werken. We hebben behoorlijk wat werk verzet, we gaven vijf discussies, samen met leden.

We hadden een prachtig voorbeeld hoe het is om met leden samen te werken. Een dochter van de familie van der Put had twee leerkrachten van haar school uitgenodigd om thuis iets over het evangelie te horen. Ouderling van der Spek en ik hadden een bijzondere presentatie voorbereid, waarin ook de filmstrip "Dit zijn de mormonen" was opgeno-

men. Na afloop gaven de van der Puts hun getuigenis, waarna wij samen de vragen van de beide leerkrachten beantwoordden. Zij gingen die avond met een enorm positieve instelling naar huis. Ik voelde daar een sterke geest.

*Ouderling Michael Roberts,
Den Haag.*

We hadden deze week veel succes - zelfs meer door onze samenwerking met de leden.

We hebben heel wat goede, produktieve arbeid verzet. Mijn collega en ik zijn elk samen met een lid op pad gegaan, wat heel goed uitpakte. We hebben onze hoop gericht op Marina, een van onze onderzoekers. We onderwezen haar bij leden thuis, ze is enorm positief. Als de lessen doorgaan op de wijze zoals de laatste, dan zal ze binnen afzienbare tijd een goed lid zijn.

Ouderling Scott Acton, Mechelen.

De afgelopen week was enorm. Zondag doopten we Edmond van der Merkt, alles ging groots. Vanuit Leuven waren er ook vier dopelingen. Het was een van de grootste en fijnste doopdiensten die ik ooit meemaakte.

Ouderling Stan Johnson, Brussel.

Enkele leden van de wijk Amersfoort. Zij kampeerden 3 dagen in de Harskamper Dennen op de Veluwe en genoten van Sport en Spel in de vrije natuur.

Muziek en zang 1983

Het koor, op het podium van de Amsterdamse kapel.

Telkens blijkt maar weer, dat ontspanning een belangrijk onderdeel is van je leven. Voor de een betekent het lekker luieren, voor de ander betekent het: iets anders doen dan de gewone dagtaken en dat is veelal toch inspannend. Achteraf voel je je dan tevreden en ontspannen. Dit ervoeren enkele talentvolle mensen uit de Ring Den Haag dit jaar ook weer. In 1982, om precies te zijn op 27 maart, had deze ring de eerste ringmuziekavond. Enkele broeders en zusters waren bereid hieraan mee te werken. Er werd hard geoefend o.l.v. Greet Otto, de ringmuziekleidster, en het resultaat was erg goed.

Dit jaar was de tweede muziekavond.

Hieraan werkten ook Frans Heijdeman en Jan Lingen mee. Na lang oefenen was het dan zover.

Zo kreeg het publiek een gevarieerd programma te horen, met in het eerste deel het meer klassieke repertoire, in het tweede gedeelte het lichtere genre, wat country & western en ook wat volksdans.

Een koor van ongeveer twintig mensen zong een verscheidenheid aan liederen, zoals het bekende "Looft de Heer" van Jan Lingen, liederen van Schubert en Händel. Een zusterkoor zong "Take Thou my hand and lead me". Een klein zusterkoor zong voor ons een madrigaal van Thomas Morley (1557-1603) "My bonnie Lass". Het mannelijke trio Ton van Dam (bas) Wim Bossenbroek (bariton) en Frans Heijdeman (tenor), zongen voor ons "We ever pray for thee" van Evan Stephens.

Er was ook nog een blokfluitensemble: Patricia Lans (sopraan), Anita de Bruyn (alt) en Wim Mulder (alt.) Rita Sluyter (tenor) en Greet Otto (tenor).

Gitarist Ton van Dam, die later op de avond samen met zijn vrouw Cynthia ook een zangduo vormde.

Het mooie "Solvejgs lied" van Edvard Grieg werd gezongen door de sopraan Greet Otto.

De recreatiezaal was beter geschikt voor het tweede gedeelte.

Zuster Fikkerman verzorgde een fantastische volksdanspresentatie: enkele Israëliëse dansen en een Bulgaarse dans.

De broeders Heijdeman en Lingen speelden op de piano een quatre-mains: de "Piet-Heinrapsodie" van Peter van Anrooy.

De lichte muziek en de musical kwamen ook aan bod: Frans Heijdeman zong voor ons "Oh lady, be good" van Gershwin en een bewerking van Fons Janssen op het bekende "Heidenröslein" van Franz Schubert. Beide liederen werden op de piano begeleid door Jan Lingen.

Maria Feith uit Apeldoorn bracht op voortreffelijke wijze drie prachtige liederen uit "The Sound of Music", "Do re mi" samen met een klasje, samengesteld uit zusters van het koor, "Edelweiss" samen met Gonny Vels en het voltallige koor. Het mooie "My favourite Things" zong ze alleen met begeleiding van Frans Heijdemann, die ook de andere liederen begeleidde.

Greet Otto zong "Some day I'll find you" uit Private Lives en in duet met Frans Heijdemann zong zij "Indian Love Call". Beide liederen werden begeleid door Jan Lingen.

Ton van Dam uit Den Helder had voor ons prachtige gitaarmuziek in petto.

In het eerste gedeelte bracht hij enkele stukjes van Harry Saksioni. In het tweede gedeelte zong hij samen met zijn vrouw bekende Country & Western muziek. En alsof dat nog niet voldoende was, werd de avond beëindigd met enkele leuke meezingers. Dank je Ton! Gezelligheid kent geen tijd... dus de

Het blokfluitensemble, evenals het koor onder leiding van Greet Otto (links op de foto).

Zes zusters zingen een oud madrigaal.

Volksdans op het toneel van de recreatiezaal.

avond liep wat uit. Maar het mocht niet hinderen.

Materiaal voor de leden –

uit de catalogus 1983/84

Zie de aanwijzingen op de laatste bladzijde.

1983/84

Catalogus-nummer	Omschrijving	Fl	Bfrs	Code
	Literatuur			
	Schriftuur			
PB CS 0073 EN	Official Church Bible Standard size; black.	19,25	350,—	713
PB CS 0051 EN	Official Church Bible Large size; black.	29,75	530,—	714
PB MI 4008 DU	Het Boek van Mormon	4,40	80,—	3061
PB MI 4008 IN	Het Boek van Mormon — Indonesisch	4,40	80,—	IN 385
PB MI 4019 DU	Leer en Verbonden/Parel van Grote Waarde	7,70	140,—	3062
	Verdere boeken			
PB MI 4303 DU	Het wonder der vergeving Spencer W. Kimball	22,—	400,—	3063
* PB MI 0131 DU	Presidenten van de kerk Preston Nibley	22,—	400,—	3068
* PB DD 0086 DU	De weg tot volmaking Joseph Fielding Smith	16,50	300,—	3064
PB DD 0097 DU	Zijn kerk hersteld William E. Berrett	22,—	400,—	3065
* PB MI 4325 DU	Evangelieleer Joseph F. Smith	5,50	100,—	3066
PB MI 4347 DU	Het Huis des Heren James E. Talmage	22,—	400,—	3067
PB DD 0224 DU	De leer tot zaligmaking — Deel 1 Joseph Fielding Smith	22,—	400,—	3069
PB DD 0235 DU	De leer tot zaligmaking — Deel 2 Joseph Fielding Smith	22,—	400,—	3070
PB DD 0246 DU	De leer tot zaligmaking — Deel 3 Joseph Fielding Smith	22,—	400,—	3109
PB MI 0164 DU	Waarheid hersteld Gordon B. Hinckley	2,20	40,—	3074
PB MI 4176 DU	Jezus de Christus James E. Talmage	22,—	400,—	3076
PB MI 0095 DU	Een wonderbaar werk en een wonder LeGrand Richards	22,—	400,—	3072
PB MI 0029 DU	De grote afval James E. Talmage	11,—	200,—	3141
PB MI 4314 DU	Leringen van de profeet Joseph Smith	22,—	400,—	3142
PB MI 0133 DU	Wegwijzer voor de Schrift	3,30	60,—	3073
PB IC 0325 DU	Verhalen uit het Boek van Mormon	11,—	200,—	3014
XX BZ Z906 DU	Archiefdoos voor De Ster	5,50	100,—	711

* Zolang de voorraad strekt

Catalogus-nummer	Omschrijving	Fl	Bfrs	Code
	Genealogie			
PB GS 0683 DU	Uw inzet voor uw voorouders Een cursus genealogie in twaalf lessen.	5,50	100,—	3156
* PB GS 0479 DU	Handleiding voor het indienen van namen	1,10	20,—	3157
* PX GS 2507 DU	Richtlijnen voor genealogie en tempelwerk Voor alleenstaanden, gezinnen en priesterschapsleiders..	—,—	—,—	3159
PF GS 0029 DU	Gezinslijst Met tempelgegevens; per 25 stuks.	2,20	40,—	3016
PF GS 0040 DU	Stamboomlijst Kwartierstaat; per 25 stuks.	2,20	40,—	3018
PF GS 0095 DU	Inzendingsformulier Voor individuele verordeningen; per 25 stuks	—,—	—,—	3019
PF GS 0109 DU	Huwelijksinzending Voor verzegeling van echtparen; per 25 stuks	—,—	—,—	3020
XX ZG 901R DU	Onze familiegeschiedenis Rode plastic ordner.	6,60	120,—	3021
XX ZG 901B DU	Onze familiegeschiedenis Blauwe plastic ordner.	6,60	120,—	3022
XX XZ G902 DU	Onze familiegeschiedenis Verlengbouten voor ordner.	1,10	20,—	708
XX XZ G903 DU	Onze familiegeschiedenis Titelblad.	0,55	10,—	3163
XX XZ G904 DU	Onze familiegeschiedenis Gelinieerd papier.	2,20	40,—	709
XX XZ G905 DU	Onze familiegeschiedenis Blanco papier.	2,20	40,—	710
	Algemeen			
	Basislessen			
PB IC 0245 DU	Evangeliebeginselen Lesboek dat nieuwe leden helpt vertrouwd te raken met de evangeliebeginselen.	6,60	120,—	3110
PB IC 0256 DU	Plichten en zegeningen van het priesterschap — A Lesboek over aard en oorsprong van het priesterschap, alsmede de taken erin.	8,80	160,—	3011
PB IC 0267 DU	Plichten en zegeningen van het priesterschap — B Zie deel A.	8,80	160,—	3231
PB IC 0278 DU	De HLD-vrouw — A Basisboek voor jonge en volwassen vrouwen.	8,80	160,—	3012
PB IC 0289 DU	De HLD-vrouw — B Zie deel A.	8,80	160,—	3183

* Zolang de voorraad strekt

**Van vriend
tot vriend**

11/1983

Geïllustreerd door Shauma Mooney

SAMEN STERKER

Beverly Swerdlow Brown

In een klein dorpje aan de rand van een groot bos woonde eens een oude kleermaker met zijn drie zoons, Juda, Yarin en Isaak.

Op zekere dag riep de oudere man zijn zoons bij zich. „Jongens,” zei hij, „ik heb altijd hard gewerkt en nu wil ik stoppen met werken en lekker uitrusten in de schaduw van de olijfbomen. Ik geef jullie de winkel!”

Juda trad naar voren. „Dank u wel, vader. Wij hopen alles steeds zo te doen als u het ons heeft geleerd.”

De oude man glimlachte. „Wat zal het geweldig zijn mijn zoons te zien samenwerken.”

Yarin pakte een lap stof op. „Ik kan de kledingstukken ontwerpen,” zei hij geestdriftig.

„En ik zal de patronen snijden,” voegde Isaak er opgewekt aan toe.

„En ik zal de stukken stof aan elkaar naaien,” zei Juda gretig.

„Geweldig,” zei de oude man met een stralende lach, „jullie doen m'n hart zingen.”

Even later werd er aan de deur geklopt. Juda deed open. Een boodschapper gaf hem een brief bestemd voor zijn vader. „Hier is nieuws van de vrouw van de rabbi,” zei hij. Hij maakte een buiging en vertrok.

Juda gaf de brief aan zijn vader. De oude man maakte hem vlug open en las hem voor:

Op de eerste dag van de komende week zal mijn dochter trouwen met de man van de synagoge, de neef van de dochter van de cantor. De kleermaker die voor zonsondergang van aanstaande vrijdag de mooiste trouwjapon van heel Jeruzalem maakt, krijgt een prijs van vijftig shekel. De vrouw van de rabbi.

„We zijn met één klap binnen,” zei Yarin.

„We zullen door heel het Heilige Land bekend zijn!” riep Isaak.

„Iedereen zal onze prachtige kleding willen kopen,” juichte Juda. „Kom, we

moeten gelijk aan de slag want we hebben maar twee dagen de tijd.”

Nu stapte de oude man naar voren. „Ik ga nu naar de markt om nog wat stof te kopen. Morgen kom ik terug. Veel geluk toegewenst, mijn jongens. Ik weet dat jullie goed samen zullen werken.”

En hij vertrok.

Toen Yarin wat papier en een ganzenpakte, dacht hij: *Eigenlijk verdien ik die prijs, want ik maak tenslotte het patroon.* Vlug maakte hij een paar schetsen.

„Laat eens zien wat je hebt getekend,” vroeg Juda.

Yarin verstopte zijn werk achter zijn rug. „O nee,” zei hij, „ik laat het alleen zien als jullie ermee instemmen dat ik de prijs krijg!”

„Dat is niet eerlijk” riep Isaak. „Als iemand de prijs hoort te krijgen ben ik dat wel, want ik zal het patroon héél nauwkeurig snijden.”

„Wacht eens even,” protesteerde

Juda, „ik ben tenslotte degene die het mooie witte linnen met hele fijne steekjes aan elkaar naait, dus komt de prijs mij toe!”

De broers maakten er de hele dag en ook de hele nacht en de volgende ochtend ruzie om. Toen de oudere man thuiskwam, hoorde hij hun boze stemmen en haastte hij zich naar binnen. „Wat is er aan de hand?” vroeg hij.

Woedend vertelden zijn zoons dat ieder van hen vond dat *hij* de prijs verdiende. De oude man schudde bedroefd zijn hoofd. „Ik zie niet eens het begin van een trouwjapon en toch verwachten jullie allemaal de beloning ervoor.”

Hij pakte een bezem die bij de deur stond en haalde er drie twijgjes uit. „Yarin,” vroeg hij, „kun jij dit twijgje breken?”

„Ja, natuurlijk vader,” zei hij en voegde de daad bij het woord.

„En jij, Juda?” vroeg de oude man. „Kun jij ook een twijgje breken?”

„Gemakkelijk” antwoordde Juda en brak het in tweeën.

„Kun jij dat ook, Isaak?” vroeg de oude man.

„Nou en of,” antwoordde Isaak terwijl hij het twijgje doormidden brak, „maar wat bewijst dit?”

De oude man glimlachte en pakte de bezem. „Wel,” zei hij, „breek nu eens de twijgjes die samengebonden zijn.”

De drie zoons probeerden het, maar het lukte geen van hen.

De oude man hield hun de drie kapotte twijgjes voor. „Jullie kunnen vast wel zien dat er schijnbaar meer eer en rijkdom te behalen zijn als je alleen staat,” zei hij vriendelijk. „Maar net zoals deze samengebonden twijgjes, geeft het samenwerken kracht.

De zoons keken elkaar beschaamd aan.

„We hebben kostbare tijd verspild door onze hebzucht,” zei Isaak. „Nu is het te laat, vader.”

„Onzin!” wierp de ouder man tegen. „Yarin, leg het patroon op de tafel, zodat Isaak de stof kan snijden en Juda de delen aan elkaar kan naaien. Samen zullen jullie een prachtige japon maken.”

De broers werkten de hele nacht door en het grootste gedeelte van de volgende dag om de trouwjapon af te krijgen voor zonsopgang.

Toen de vrouw van de rabbi de japon zag, vond ze hem heel mooi, maar er was een andere die zij nog mooier vond en dus gaf ze de vijftig shekel aan iemand anders.

Op weg naar huis waren de drie zoons erg stil.

„Ik weet wel dat jullie teleurgesteld zijn,” zei de oude man, „maar toch hebben jullie samen een prachtige japon gemaakt en daarom zullen anderen jullie kleding kopen.”

De volgende dag werd de kleermakerswinkel door een heleboel mensen bezocht. Een van die mensen was de dochter van de cantor.

„O,” zei ze, terwijl ze de japon bewonderde, „wat een prachtig ontwerp! En zulke fijne steekjes! En de coupe is zo mooi, ik geloof vast dat hij me wel zal passen.”

Ze was zo verrukt van de japon, dat zij hem kocht en er zelfs nog een paar bestelde. Haar vriendinnen en kennissen deden dat ook, totdat de drie broers vele malen vijftig shekel hadden verdiend. □

Van vriend tot vriend

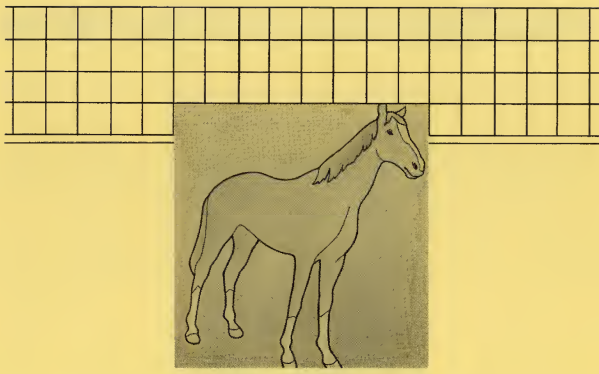
Uit een interview van Janet Peterson met ouderling Loren C. Dunn van het Eerste Quorum der Zeventig.

„Ik ben geboren en opgegroeid in Tooele (Utah), waar mijn vader een krant beheerde. Als jongen werkte ik op zijn kantoor, terwijl ik ook hielp bij het verzorgen van onze koeien. Mijn broer Joel en ik moesten niet alleen voor onze eigen koeien zorgen, maar 's zomers ook de koeien van de burensamendrijven en ze meenemen naar de wellanden aan de rand van ons stadje om ze daar te laten grazen. Zo verdiende ik mijn eerste geld. Later werkten mijn broer en ik op een boerderij van acht hectaren, die het eigendom was van de

familie. Wij waren tieners en mijn vader wilde dat wij onze handen uit de mouw staken.

Op zekere dag kwam er een buurman bij mijn vader, hij had een lijstje opgesteld van alle dingen die wij op de boerderij verkeerd deden. Toen hij alle punten had opgesomd, leunde mijn vader achteruit in zijn stoel, keek hem aan en zei: 'Wel Jim, je begrijpt het niet helemaal. Het gaat me niet zozeer om de koeien, maar om de jongens.' "

Ouderling Dunn was een half jaar toen Nibs, een bulldog, bij het gezin

werd gevoegd en hij heeft zijn leven lang van honden en paarden gehouden.

Toen ouderling Dunn acht was kreeg hij zijn eerste paard, dat hij Smokey noemde. „Ik weet nog dat ik hem zo'n elf kilometer naar huis moest rijden,” vertelt hij, „en dat was een geweldige ervaring. Het was de eerste keer dat ik zo'n lange rit had gemaakt, en natuurlijk reed ik zonder zadel.”

Als jongen vond ouderling Dunn het heerlijk om samen met zijn vader, die ringpresident was, de wijk- en gemeenteforums te bezoeken. „De ring besloeg 260 vierkante kilometer,” vertelt ouderling Dunn. „Wij werden uitstekend ontvangen — de leden maakten altijd van allerlei lekkere dingen voor ons klaar en als jongen was ik daar verzot op! Het waren zeer gastvrije en hartelijke mensen.

Mijn moeder was vroeger onderwijzeres geweest en was een zeer ontwik-

kelde vrouw. Zij zorgde niet alleen voor haar gezin en het huishouden, maar was ook actief in de maatschappij. Zij leerde ons dat hoewel het gezin op de eerste plaats komt, het nodig en verstandig is om zinvolle activiteiten van de gemeenschap te steunen.

Vader en moeder vertrouwden volkomen op de Heer bij alle beslissingen die zij moesten nemen. Het gezinsgebed heeft altijd evenzeer deel uitgemaakt van ons leven als eten of drinken of wat dan ook. Wij groeiden op in de wetenschap dat de Heer er altijd is en dat wij Hem kunnen vragen ons te leiden.

Er was altijd veel geloof in ons gezin. Vader was zeer geestelijk ingesteld. Als een van ons met een probleem worstelde, konden wij er altijd met hem over praten, waarna hij erover nadacht en bad. Een dag of wat later kwam hij dan met de oplossing, die altijd geïnspireerd bleek te zijn.”

Sport heeft een belangrijke rol gespeeld in de jonge jaren van ouderling Dunn, in het bijzonder voetbal en basketbal. Sprekend over zijn jeugd, vertelt hij: „Als we onze taken 's avonds na het eten af hadden, riepen we vaak een paar vrienden bij elkaar om op straat voor ons huis te voetballen. Wel hadden wij thuis een regel, die heel belangrijk was voor ons gezin: geen voetbal op zondag. Dus, hoe gek ik er ook op was, 's zondags werd er nooit gespeeld. Die regel hielp mij te begrijpen hoe belangrijk het is om de sabbatdag heilig te houden. Wij houden ons thuis nog steeds aan die regel en dat is een grote zegen voor ons geweest.

Door die vroege training, die inhield dat bepaalde activiteiten niet geschikt waren voor de zondag, kreeg ik — hoe jong ik toen ook was — de ware geest van de sabbat te pakken. Ik ging geleidelijk inzien dat de zondag *anders* is dan de overige dagen van de week en

dat er iets mee is dat je een fijn gevoel geeft wanneer je die dingen doet die gepast zijn voor de sabbatdag. De sabbat eren doordringt je leven van een geest die een groot verschil maakt. Het is een grote steun voor de rest van de week. Leren om de sabbatdag te waarderen en heilig te houden, brengt je in een positie waardoor je de zegeningen van de Heer in je leven kunt ontvangen.”

Voor de kinderen van de kerk heeft ouderling Dunn de volgende boodschap: „Ik geloof dat onze grootste zegeningen komen door het naleven van het evangelie. De mensen denken wel eens dat het moeilijk is om het evangelie na te leven. Maar als je ermee begint wanneer je jong bent en de geboden onderhoudt, zoals het heiligen van de sabbat, zul je een gelukkig en gezegend leven hebben.” □

Broers en zussen in de Bijbel

Agnes Kempton

Kunnen jullie zeggen welke broers en zussen in de eerste kolom passen bij de broers en zussen in de tweede kolom?

1. Mozes	a) Benjamin (Genesis 35:24)	q (6)
2. Jakob	b) Johannes (Matteüs 4:21)	e (8)
3. Marta	c) Abel (Genesis 4:1,2)	v (2)
4. Salomo	d) Aäron (Numeri 26:59)	c (9)
5. Petrus	e) Marta (Johannes 11:1)	i (5)
6. Kaïn	f) Esau (Genesis 25:25,26)	h (7)
7. Jozef	g) Lazarus (Johannes 11:1—3)	b (8)
8. Maria	h) Absolom (1 Kronieken 3:2)	f (2)
9. Jakobus	i) Andreas (Matteüs 4:18)	d (1)

Antwoorden:

Catalogus-nummer	Omschrijving	Fl	Bfrs	Code
PB IC 029A DU	Doe het op zijn manier — A Lesboek voor evangelie-onderwijs aan 7 tot 12-jarigen.	8,80	160,—	3013
PB IC 0303 DU	Doe het op zijn manier — B Zie deel A.	8,80	160,—	3145
	Cursussen 1984			
PC MP 60N6 DU	Persoonlijke studiegids voor de Melchizedekse priesterschap — 1984	4,40	80,—	3080
PC RS 58A9 DU	Lesboek voor de zustershulpvereniging — 1984	7,70	140,—	3111
	Overige			
PB MU 0100 DU	Heilige lofzangen Officiële zangbundel van de kerk.	13,20	240,—	3084
PB MU 0097 DU	Zing maar mee Officiële zangbundel voor kinderen.	13,20	240,—	3082
* PB HT 5131 DU	Gezinsavondlesboek 1979/1980	1,10	20,—	3096
* PB HT 5142 DU	Gezinsavondlesboek 1980/1981	1,10	20,—	3081
* PE JM 0136 DU	Activiteitenboek Verzameling suggesties voor activiteiten en projecten voor het algemeen welzijn.	5,50	100,—	3008
PT MI 0013 DU	Joseph Smiths getuigenis Zendingsbrochure; per 25 stuks.	13,20	240,—	3086
PL SI 0568 DU	Het seminarie Introductie voor ouders en priesterschapsleiders tot de seminarieprogramma's.	—,—	—,—	3552
	<p>Bovenstaande artikelen zijn te verkrijgen bij:</p> <p>Versandzentrale Kirche Jesu Christi der Heiligen der Letzten Tage Postfach 50 10 70 D-6000 Frankfurt 50</p> <p>U kunt via de bestelmanager in uw wijk/gemeente bestellen of direct bij het distributiecentrum indien uw bestelling met betaling vergezeld gaat.</p>			

Bloemen werden gegeven aan de organisatrice en dirigente Greet Otto. Er was een staande ovatie voor het gehele gezelschap, dat na een vermoeiende, maar geslaagde avond, gelukkig lachend op het toneel stond.

De voorbereidingen voor 1984 zijn al volop aan de gang. Medewerkers zijn altijd welkom. Schrijf een briefje naar Greet Otto, Claeverenbladstraat 87, Leusden en vergeet je talenten niet te vermelden.

Op naar 1984, en dank aan alle fantastische en moedige medewerkers.

Een volksdans opgevoerd o.l.v. zuster Fikkerman (geheel rechts).

Het meisjeskamp juli 1983

Het meisjeskamp, dit jaar in Nijkerk gehouden, was weer een gezellige boel; de meisjes waren voortdurend bezig met lessen en activiteiten en vermaakten zich prima.

De lessen, op de voormiddagen gegeven meestal door wat oudere meisjes, gingen over kampvaardigheid en EHBO.

De bedoeling van deze kampen is de meisjes de kans te geven zich op verschillende terreinen te ontwikkelen:

Sociaal, in hun contact met andere meisjes van hun leeftijd. Geestelijk, tijdens de vergaderingen en lessen op zondag en de gezinsavond (gedurende de meisjeskampen vormen de meisjes en de leiding als het ware een groot gezin met aan het hoofd daarvan kampouders). Lichamelijk, door sport en het lopen van verschillende afstanden. En emotioneel door mee te blijven doen aan alle activiteiten, ook aan het eind van de toch wel vermoeiende week.

Naast de lessen zijn er diverse activiteiten, te beginnen met vrijblijvend een seminarie om 7 uur 's ochtends, dat deze week over verschillende punten in het leven van de profeet Joseph Smith handelde en over hoe wij dit in ons leven

kunnen toepassen. Om 7.30 uur kon er onder leiding van een ouder meisje gezwommen worden en werd er les gegeven in o.a. reddingszwemmen.

Na het ontbijt, dat evenals de andere maaltijden erg goed verzorgd werd door broeder en zuster Dallinga, werden de lessen gegeven en na de middagmaaltijd werden activiteiten zoals creativiteit en sport gedaan. Vrijdag hebben we een uitstapje gemaakt met huifkarren en fietskarretjes, erg gezellig en vermoeiend!

Tijdens het corvee was er voor de meisjes die "vrij" hadden de mogelijkheid verschillende miniklasjes (workshops) te volgen over ondermeer haarvlechten, jazz-ballet en het maken van sieraden. Dit jaar hadden we een speciaal kampthema: "Wat is mijn steentje?" Het ging erom te leren dat iedereen zijn steentje moet bijdragen om zowel dit kamp als je leven tot een succes te maken.

Wat dit kamp betreft hebben de deelnemers ruimschoots hun steentje bijgedragen en het meisjeskamp 1983 was dan ook een groot SUCCES.

Zuster Karin Mollemans.

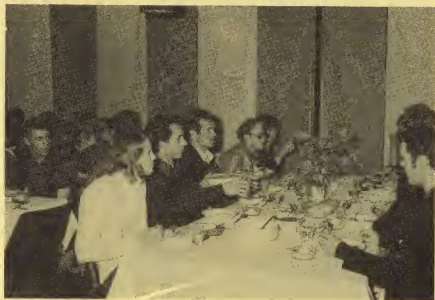
*Enkele beelden
van de B.Y.U.- dancers
tijdens
hun uitvoering
in 't Spant te
Bussum*

Zuster Alida Marshall als gastvrouw.

De Amerikaanse gasten lieten zich het Nederlandse eten goed smaken.

Een triomfzending

In een raadsvergadering in de hemel, waar de grote Magistraat presideerde, kwamen de geesten bijeen om plannen te maken voor hun tweede staat. Elk werd een eigen, speciale zending gegeven en talenten om te ontwikkelen en te gebruiken. Met grote vreugde ontving een ieder zijn aanstelling met de instructie "geloof en gebed" te behouden.

Maar één geest overtrof de anderen, zo groot in talent en genade, zo majestueus in gestalte en voorkomen, met een licht in haar engelachtig gezicht. En de Magistraat sprak met haar en zeide: "Voorwaar, jouw zending is anders dan de anderen. Zij gaan naar de aarde om beproefd te worden, maar jij, mijn dochter, jij gaat om te beproeven. Jij zal de harten van Mijn volk uitziften, jij zult hen testen voor ware weldadigheid, want wat voor de minste Mijner kinderen is gedaan, zal de maat zijn welke zij tegen Mij uitmeten. Jij zult het geloof van je geliefden en de vreemdeling die je op je levensweg ontmoet uitdagen.

Grote moeilijkheden zul je ondergaan en je geest zal grote ontmoediging voelen. Als je verblijf op aarde is volbracht en je je boodschap aan de mensen hebt gebracht, dan zul je even *rein* en *nederig* zijn als toen je Mij verliet. Dan zul je terugkeren in *Mijn* tegenwoordigheid."

Voor een moment was deze geest gekweld eer zij het conflict in haar overwon. Toen sprak de lieve geest: "*Ik ben gewillig, lieve Vader, niet mijn wil maar Uw wil zal geschieden.*"

Toen de tijd was gekomen voor het vertrek en alle geesten gereed waren om te gaan, stond er één stil bij de troon van de Vader en sprak met zachte, lieflijke stem: "Houd mijn hand vast Vader, zodat ik niet bang zal zijn. Ik ben nu verlangend om naar de aarde te gaan."

Met Gods hand in de hare betrad zij toen de weg der geboorte.

Op een heldere dag in augustus straalde onze hele familie van geluk. De hemel had ons een uitverkoren geest gezonden in de gedaante van een lief meisje. Haar haar had de kleur van de herfst. Zij had bruine oogjes en een perzikhuidje. Door haar ogen was men in staat om vaak een glimp van een engel te zien. De vreugde verbleef een poosje in huis, de vader floot een wijsje, terwijl de moeder poetste en wreef. Zij lachten naar hun baby als zij kraaide.

Maar het geluk was kortstondig in huis, want groot verdriet sloop binnen. Vaders vrolijke geluid verstomde en moeders lieflijke stem zong niet meer. De baby begon haar eerste levensjaren en

haar lichaam groeide zoals het moest, maar haar verstand functioneerde niet correct. En nu bleek dat dit nimmer zou gebeuren.

Voor de rest van haar leven was zij voorbestemd om te blijven als een eeuwigdurend kind. Zij zou lachen en huilen als een baby. Haar emoties waren kalm en dan weer wild. De dromen van de geliefde ouders lagen aan scherven. Hun grote hoop was veranderd in verdriet. Zij gaven de plannen van haar toekomst op en hun hartepijn kon geen verlichting vinden.

Maar met het voorbijgaan van de tijd leerden zij het te aanvaarden. Zij lachten en speelden tezamen. Het kind werd geliefkoosd en verwend en kreeg gewoonlijk haar zin. Haar lichamelijke groei ging voort zoals de natuur het verlangde. En haar lichaam ontving sterkte en gevoelens, terwijl het ontwikkelde tot vrouw. Het leven moest zijn beloop hebben.

Onze lieveling werd van ons weggenomen en in een tehuis geplaatst. Daar moest zij de rest van haar leventje blijven. Toen bad ik dag en nacht voor het kind. In genade antwoordde God op mijn gebeden. Op een avond knielde ik aan mijn bed en ontving inspiratie.

Mijn geliefde kleindochter en degenen die met haar in soortgelijke staat leven, vervullen een verheven zending. En zij allen zullen terugkeren tot de Vader om te zijner tijd de kroon van glorie te ontvangen. In die tussentijd worden zij niet beproefd, maar wij zijn het die de beproevingen doormaken en door de minste Zijner kinderen te dienen, dienen wij zeker de besten.

Hoe dan durven wij hen te verwaarlozen? Hoe hen alleen te laten met hun lot? Deze kinderen behoren te verblijven in een plaats en bediend te worden door de mensheid, terwijl zij wachten. Wij moeten het als een eer beschouwen

hen te kennen. Alles te doen wat wij kunnen, met troost en met liefde hen beschermen. Zij mogen niet vergeten worden door de mensen. Alhoewel er mensen zijn die hen mijden, zijn er anderen die hen met liefde omringen.

Ik weet zeker dat onze handelingen nu boven worden opgeschreven. Nu heb ik voor het kind geen angst meer, omdat ik weet, hoewel niet geheel begrijp, dat zij haar weg in veiligheid zal bewandelen. Want zij wandelt nog steeds met *Gods Hand* in de hare.

Aan deze woorden is weinig toe te voegen. Ik mocht deze woorden een week na de begrafenis van onze dochter ontvangen. Deze woorden zijn een grote troost voor mij, want zij geven op veel vragen antwoord. Onze dochter heeft haar triomfzending volbracht.

Wij hebben met dit kind veel beproevingen doorstaan, maar toch ben ik dankbaar dat ik haar als dochter heb gehad. We waren gelukkig met haar zoals ze was, want dit kind heeft ons nooit verdriet gedaan. *Ze gaf alleen zuivere liefde.* Ze was echt gelukkig zoals zij was. Huilen deed ze nooit en ze was altijd tevreden.

Haar heengaan is een zware slag voor ons, je verliest een stuk van jezelf. Wij hebben de zekerheid dat dit echter een tijdelijk afscheid is. Wij zullen haar terugzien en de taak is nu aan ons of wij weer een gezin in het hiernamaals zullen gaan vormen.

Ik ben dankbaar voor het evangelie dat wij aanvaard hebben en ik weet zeker dat dit mijn dochters voornaamste zending was. Vorig jaar oktober hebben wij via de zendingspresident aan het eerste presidium gevraagd of ons kind aan ons verzegeld kon worden. Het was onmogelijk om met haar de tempel te betreden omdat ze geestelijk en lichamenlijk zwaar gehandicapt was. Gedu-

rende de periode van aanvraag is onze dochter ernstig ziek geworden. De beproeving werd toen op z'n grootst. De behandelende arts vertelde ons dat wij moesten rekenen op een zeer spoedig einde van haar leven. Het geloof van mijn man was op dat moment zo sterk dat hij tegen mij zei: "Ze zal niet eerder overlijden dan dat de verzegeling is gedaan."

Het wonder geschiedde, ze herstelde spoedig daarna. Het bericht dat zij aan ons verzegeld kon worden in de tempel kwam vlak na haar herstel binnen. Wij hoefden slechts zes weken te wachten op antwoord van het Eerste Presidium. Op 4 januari is onze dochter aan ons verzegeld in de Zwitserse tempel. Haar nabijheid konden we voelen.

Na deze verzegeling hebben wij nog een half jaar de gelegenheid gehad om met haar om te gaan. Toch nog onverwachts voor ons heeft de Heer haar teruggeroepen. Drie dagen voor haar verjaardag is ze overleden. Op haar 21ste verjaardag hebben wij afscheid genomen van haar lichaam.

Ik ben mijn schoonmoeder ontzettend dankbaar dat zij deze woorden zestien jaar geleden op papier heeft gezet, en er voor heeft gezorgd dat wij dit als een testament van haar mochten ontvangen. Uit de woorden van haar put ik erg veel troost, want "Onze dochter heeft een ware triomfzending voor ons volbracht."

*Zr. M.H.J.A. Wiessenhaan -
Philippens*

Zendelingenreünie

Enige tijd geleden hield de Ring Den Haag een bijeenkomst voor al zijn leden die een full-time zending vervuld hadden. Een uitnodiging voor deze avond was ook uitgegaan naar de andere ring. Nadat het gezelschap - bestaande uit de ringpresident, een hogeraadslid en een elftal voormalige zendelingen, waaronder twee oudere zusters, van een heerlijk koud buffet hadden genoten werd een aantal punten in groepsverband besproken.

Het eerste punt was: de beste ervaring van mijn zending. Als beste ervaringen werden door verschillende aanwezigen naar voren gebracht: de voldoening over het goede gedaan te hebben ondanks lichamelijk ongemak; het door inspiratie naar een 'rijp' iemand geleid worden en het door deze persoon op

zijn gebed ontvangen van een antwoord door de geest; het zelf onmiskenbaar door de geest ontvangen van een (echt) getuigenis na gebed hierom; het bereiken van gestelde doelen; het geluk over het evangelie van een bekeerlinge, en de opbouwende opvallende bescherming in gevallen van gevaar.

Toen er gesproken werd over de collega's, de zendingspresidenten en het werk op zich, waren er ook kritische geluiden te horen. Maar dat gaf niets; integendeel misschien zelfs, want mogelijk kunnen personen die nog op zending zullen gaan ermee geholpen worden.

Zo stelde een der aanwezigen, die hier in eigen land op zending was geweest, zich tussen de wal en het schip gevoeld te

hebben. Als zendeling stond zij buiten het gewone leven en hoorde daardoor niet helemaal meer bij de gewone leden, maar als Nederlandse hoorde je ook weer niet helemaal bij de veelal Amerikaanse zendingen. Er waren echter ook aanwezigen die zeiden over het algemeen geen last van 'Amerikanisme' gehad te hebben. Hiermee wordt niet alleen bedoeld het zich niet willen aanpassen aan Europese gewoonten e.d. door Amerikaanse zendingen, maar ook de door zendingpresidenten en andere leiders gehanteerde Amerikaanse benadering van het werk. Wat dit betreft werd er wel een aantal vraagtekens gezet bij het werken met doelen en met bepaalde 'musts', gezien het gevaar van overdrijvingen van extremiteiten. Hoewel werd erkend dat die doelen toch vaak juist wel blijken te werken, werd ook duidelijk gemaakt dat iemand zich er als het ware aan kan ophangen, met alle gevolgen van dien.

Een goed contact met het thuisfront werd door allen van het grootste belang geacht. Het ontvangen van post is voor een zending net zo belangrijk als het ontvangen van bezoek is voor iemand die in het ziekenhuis ligt", stelde iemand in.

Ook de tijd na de terugkeer thuis werd aangesneden. Dit bleek voor menigeen geen gemakkelijke tijd geweest te zijn. De volgende probleemsituaties werden aangedragen: het voor de helft veranderd zijn van de wijk; het opeens weer alleen moeten leven i.p.v. met zijn tweeën; het weer 'gewoon mens' moeten worden; de leegte na zo lang als het ware 24 uur per dag bezig te zijn geweest; het zijn blijven zitten met schokkende ervaringen, die men tijdens de zending zelf nog niet had kunnen verwerken.

Nu ik als onderdeel van dit verslag deze opsomming van post-missionaire be-

proevingen neerschrijf, wil ik er overigens graag voor de toekomstige zendingen een relativerende noot aan toevoegen. Ik werd me namelijk bewust van het mogelijk ontmoedigende effect van het noemen van de bovenstaande problemen. Derhalve wil ik duidelijk stellen dat niemand bang moet zijn die problemen allemaal tegelijk over zich heen te krijgen na een zending, want dat is niet zo. De genoemde problemen werden door vrijwel evenzovele personen aangedragen. De een had het ene probleem, de ander het andere. Dit neemt weliswaar ook weer niet weg dat de tijd van terugschakeling naar het gewone leven voor menig aanwezige geen eenvoudige periode is geweest, maar het feit dat zij op deze avond waren bewijst toch ook dat ze er stuk voor stuk als overwinnaars uit te voorschijn kwamen. Belangrijk hiervoor en vooral ook voor de zending zelf is het voorbereid zijn. Ook over dit voorbereiden op een zending werd gesproken en als belangrijke 'bagage' voor een zending werden de volgende punten genoemd: kennis van de discussies en van de boeken: "Een wonderbaar werk en een wonder", "Jezus de Christus" en "De artikelen des geloofs"; liefde voor de Schriften en weten hoe erin te studeren; de geest weten te voelen; een goede motivering (gaan omdat je weet dat je behoort te gaan en omdat je het zelf wilt, en niet omdat pa eventueel wil dat je de familienaam hooghoudt, of omdat het je een leuke 'vakantie' lijkt. En als je eenmaal op zending bent moet je van je collega's je beste vrienden en van het land je thuis maken. Na deze geanimeerde discussie, die dan ook enigszins moeilijk tot een tijdig einde te krijgen was, ging ondergetekende - en naar ik denk ook de anderen - tevreden huiswaarts.

Paul Jongejan

De leden van het nieuwe zendingspresidium samen met hun echtgenotes: v.l.n.r. President en zuster van Dam, broeder en zuster Decoo, broeder en zuster Diender, broeder en zuster Koens.

De leden van het nieuwe zendingspresidium van het zendingsgebied Amsterdam-Nederland: v.l.n.r. President Marvin R. van Dam, eerste raadgever Wilfried Decoo, administrateur Rien Diender, tweede raadgever Bart Koens.

Ouderling Monson opent Haïti voor zendingswerk en bezoekt Jamaica

Tijdens een historisch bezoek dat ouderling Thomas S. Monson van de Raad der Twaalf Apostelen dit jaar aan de Caribische Eilanden heeft gebracht, wijdde hij Haïti voor het verkondigen van het evangelie. Bij diezelfde gelegenheid wijdde hij de grond waarop momenteel het eerste kerkgebouw op het eiland wordt gezet.

Het was het eerste bezoek van een apostel des Heren aan de beide eilanden - ouderling Monson deed naast Haïti ook Jamaica aan.

Zestig leden, waaronder president Kenneth L. Zabriskie van het Zendingsgebied Florida Fort Laureldale, en zijn vrouw LeOra, woonden op 17 april de korte bijeenkomst bij, die op een in wolken gehulde berg werd gehouden.

Ter gelegenheid van dit apostelbezoek waren er op beide eilanden vergaderingen belegd. De vergadering in Kingston (Jamaica) werd bezocht door zo'n 225 leden en belangstellenden, terwijl in Port-au-Prince (Haïti) het bezoekersaantal opliep tot 289. Daarnaast sprak ouderling Monson met de zestien zendingen op Haïti en de zes zendingen, twee zendingszusters en twee zendings-echtparen op Jamaica.

Hij riep de aanwezigen op het leven van de Heiland te bestuderen en moedigde hen aan Hem te volgen. Hij complimenteerde de leden met hun toewijding en eerbied en prees de jeugd en hun leiders.

Zowel op Jamaica als Haïti zijn onlangs districten georganiseerd.

ONS GETUIGENIS NIET VERGETEN

Godofredo H. Esguerra

In al mijn overwegingen waarom sommige leden inactief worden, ben ik steeds weer tot de conclusie gekomen dat één van de redenen is dat mensen „vergeten”.

Ik bedoel niet *vergeten* in de zin dat iets ons ontschiet, maar in de zin dat wij op de een of andere manier de intensiteit van ons contact met de Geest verliezen. Als wij die intensiteit maar konden herwinnen, zouden wij ons haasten om weer helemaal actief te worden.

Ik ga u een verhaal vertellen over een jongen — hij was nog geen man — en wat hem op zijn veertiende jaar overkwam. Deze jongen wilde graag lid worden van een kerk, maar hij wist niet zeker of die kerk echt wel de kerk van God was. Hij kreeg tegenstrijdige argumenten te horen en raakte in de war. Maar

op zekere dag, toen hij in de Bijbel las, kwam hij het volgende vers tegen: „Indien echter iemand van u in wijsheid te kort schiet, dan bidde hij God daarom, die aan allen geeft, eenvoudigweg en zonder verwijt; en zij zal hem gegeven worden” (Jakobus 1:5).

Dit korte vers maakte zo'n indruk op hem, dat hij zich voornam precies datgene te doen wat hem daarin werd aanbevolen; God bidden. Zijn getuigenis dat de Vader en de Zoon in een lichtkolom aan hem verschenen en zijn gebed verhoorden, staat met zijn eigen woorden opgetekend in de Parel van Grote Waarde (zie Joseph Smith — Geschiedenis 14—19).

Natuurlijk, deze jongen was Joseph Smith, de eerste profeet van de herstelde kerk.

Schilderij van Ted Henninger

Denkt u dat de jonge Joseph, na een dergelijke ervaring, ooit kon vergeten wat hem in het heilige bos was overkomen?

De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen is een kerk van bekeerlingen. Alle leden van de kerk die een getuigenis bezitten, hebben dat getuigenis ontvangen door middel van de Heilige Geest. Voor hun doop, bijvoorbeeld, hebben veel bekeerlingen een of andere geestelijke ervaring gehad die hen heeft overtuigd van de waarachtigheid van het evangelie. Het is misschien niet een even dramatische manifestatie geweest als die van de jonge Joseph; het is waarschijnlijk niet zo dramatisch geweest als het brandende braambos dat Mozes te zien kreeg, of even indrukwekkend als de verschijning van de engel Moroni aan de drie getuigen, om te getuigen van de goddelijke oorsprong van het Boek van Mormon. Maar op de een of andere manier hebben alle bekeerlingen dat gevoel van goedheid en van liefde ervaren toen de Heilige Geest ons zijn invloed liet voelen en wij ons getuigenis kregen.

Ik ben nu ruim zes jaar lid van de kerk en heb het grootste deel van die tijd leidende functies bekleed. Ik ben weleens moe geweest en ik heb mij weleens gedeprimeerd gevoeld. Ik heb ook weleens moeten worstelen met gevoelens van frustratie en ontoereikendheid.

Maar in die perioden denk ik terug aan die avond nu ruim zeven jaar geleden, dat ik voor Gods aangezicht op mijn knieën ging en voor mezelf te weten kwam dat deze kerk werkelijk zijn kerk op aarde is in deze tijd, dat het Boek van Mormon werkelijk van Hem komt en dat Joseph Smith werkelijk zijn

profeet was. Ik bedenk dat ik tot Hem bad en dat mijn vragen werden beantwoord.

En wanneer ik daaraan denk, denk ik aan mijn verbonden. Ik denk eraan hoe groot God is en hoe groot zijn liefde voor mij is. Ik denk eraan hoeveel Hij voor mij heeft geleden. En ik denk eraan dat Hij voor mij zorgt en mij van dag tot dag voorziet van alles wat ik nodig heb.

En wanneer ik deze dingen werkelijk indachtig ben door dat getuigenis opnieuw te ontvangen, ben ik vernieuwd, dan heb ik nieuwe kracht en nieuw inzicht ontvangen en is mijn getuigenis gegroeid. Dan ben ik weer helemaal doordrongen van het feit dat ik samen met de Heer werk aan het opbouwen van zijn koninkrijk hier op aarde.

Wanneer wij lid worden van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen, betreden wij de wateren des doops en sluiten wij bepaalde verbonden met de Heer. Enkele daarvan zijn: de naam van de Heer op ons nemen, Hem altijd indachtig zijn en zijn geboden onderhouden. En als wij deze dingen doen, belooft de Heer dat wij zijn Geest altijd met ons mogen hebben.

Wij hebben allemaal werk te doen, wij hebben allemaal onze eigen bestemming te vervullen. We hebben beloften om na te komen. Laten wij onze verbonden indachtig zijn. Laten wij denken aan de geestelijke ervaringen die wij hebben gehad. En laten wij het getuigenis dat wij door middel van de Heilige Geest ontvangen hebben niet vergeten en zo vaak als dat nodig is met anderen delen. □

Godofredo H. Esguerra, accountant, is president van de Ring Caloocan Filippijnen.

---

*Elaine
Cannon*

Een fantastisch avontuur

Foto's van Eldon Linschoten

Zuster Elaine Cannon, algemeen presidente van de jonge-vrouwen, is een meester op het gebied van communicatie. Als begaafd schrijfster, redactrice en spreekster, bezit zij het talent

om haar gevoelens te delen met hen die luisteren of lezen. Het volgende artikel bevat passages uit zuster Cannons boeken, toespraken en interviews. Hoe kunnen wij beter kennis maken met een

meester op het gebied van communicatie dan door middel van haar eigen woorden?

„Het leven is een fantastisch avontuur. Beleef het intens. Neem eraan deel. Leg het vast in je dagboek. Leef het tot op de bodem.”

Zuster Elaine Cannon weet haar advies op te volgen. Het rijkgevulde leven dat zij anderen aanbeveelt, heeft zij ook zelf gehad en zij heeft het vastgelegd in haar dagboek.

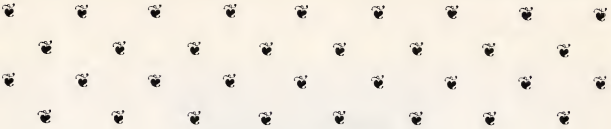
Dit dagboek bevat zelfs profetische uitspraken. Toen zij elf was schreef zij: „Ik schrijf dit op zodat ik, als ik groot ben en met jonge mensen te maken heb, nog zal weten hoe het voelt om jong te zijn.”

Andermans gevoelens begrijpen is een van de mooiste gaven van de vele die zuster Cannon bezit. Zij heeft een zeldzame gave voor het onderkennen en begrijpen van het verdriet en de zorgen van haar medemensen en weet hun die troost te schenken die zij nodig hebben. Veel mensen kunnen getuigen dat zij hen onbaatzuchtig en liefdevol diende op het moment dat zij daar grote behoefte aan hadden, zonder enige gedachte aan beloning. Zij heeft vele jongeren in haar woning en in haar hart opgenomen om hen te helpen in moeilijke

perioden in hun leven. Zij heeft een wonderbaarlijk vermogen getoond om de onuitgesproken zorgen van de mensen om haar heen te onderkennen. Haar huidige roeping vergt ook voortdurend deze gave van liefde en inzicht.

„Ik hou zoveel van deze meisjes. Ik heb echt het gevoel dat ik in het liefhebben van deze jonge vrouwen Christus vertegenwoordig. Zij hebben die liefde nodig. Zij hebben behoefte aan goedkeuring. Het is alsof zij zeggen: ‚Ik moet iemand hebben die *hoe dan ook* van mij houdt — ongeacht hoe ik eruit zie of wat ik doe of waar ik naar luister.‘ Ik ben van mening dat wanneer ik van hen kan houden, zij misschien zullen gaan geloven dat hun Hemelse Vader en hun Heiland van hen kunnen houden. Het brengt hen een stapje dichterbij die overtuiging.”

Meer dan iets anders verlangt zuster Cannon ernaar dat de jonge mensen van de kerk hun Heiland zullen leren kennen. „Je moet Christus leren kennen. Niets is zo relevant als dat. Er zijn mensen die tegen mij zeggen: ‚Wat kan iemand, die tweeduizend jaar geleden leefde, zeggen dat voor mij, in deze tijd, van betekenis kan zijn?‘ Het antwoord luidt: ‚Alles.‘ De leringen van Jezus Christus zijn werkelijk doeltreffend. Zij vormen het antwoord op ieder vraag-

punt waar de hedendaagse jeugd mee worstelt. Onze opdracht is te ontdekken wat Christus zegt. Ik zeg tegen de jonge mensen: 'Jullie moeten er voor jezelf achter komen. Leeft Christus inderdaad? Is Hij de Zoon van God?' Er is een plan in werking. God geeft er leiding aan. Wij kunnen pas gelukkig zijn wanneer wij dat onderkennen. Deze kennis is soms het enige wat een jonge man of vrouw ervan zal weerhouden ernstige misstappen te begaan. Hun liefde voor de Heer moet groter zijn dan hun aantrekkingskracht voor elkaar.

„Je kunt jezelf overal uit praten, maar als je werkelijk geloof hebt in de Heer, zal dat baat hebben wanneer je moeder niet in de buurt is, wanneer schaamtegevoel verdwenen is en het geweten tijdelijk uitgeschakeld schijnt te zijn. Als je van de Heer houdt, zul je zeggen: 'Ik kan Hem geen pijn doen. Hij houdt van mij. Hij heeft mij lief.' Dit was een wonderbaarlijk iets voor het ontmoedigde kleine meisje dat ik onlangs in New York in mijn armen hield. Ze zei: 'Er is niemand die van mij houdt.' Ik hielp haar begrijpen dat de Heer van alle mensen houdt. En toen zij besepte dat de Grootste van allen ook van haar hield, kon zij plotseling ook van zichzelf houden.”

Zuster Cannon is een drukbezette

vrouw met een belangrijke taak; zij is verantwoordelijk voor vele duizenden zowel jeugdige als volwassen leidsters. Zij is lid van het dagelijks bestuur van zowel de nationale als de internationale vrouwenraad van de Verenigde Staten en heeft duizenden kilometers afgereisd bij het nakomen van deze plichten.

Bij haar bezoeken aan de jonge vrouwen van de kerk, tracht zij de wereld vanuit hun standpunt te zien. „Wanneer ik een land bezoek, vraag ik hun mij mee te nemen naar de oorden waar zij hun tijd doorbrengen. Hoe gaan zij vanuit school of van huis naar de kerk? Dan vraag ik de leidsters mij langs die route te voeren. Ergens in Duitsland lieten zij mij zien welk traject de jonge mensen af moesten leggen tussen school en kerkgebouw voor een activiteit in de kerk. De enige route voerde dwars door het slechtste gedeelte van de stad — een wijk volgestopt met pornografie. Dat korte ritje zei mij dat wij bepaalde onderdelen van de wapenrusting van deze jonge mensen moesten versterken.

Zuster Cannons grote liefde voor jonge mensen is ten dele het gevolg van de rijke schakering aan ervaringen in haar eigen jonge jaren. Een aantal gebeurtenissen die vorm gaven aan

„Ik hou zoveel van deze meisjes”

haar jonge leven heeft zij als volgt beschreven:

„Ons ouderlijk huis bevond zich aan de voet van een berg. Deze berg heeft al mijn jonge jaren een grote invloed op mij uitgeoefend. Ik kon hem vanuit mijn slaapkamer zien en zijn nabijheid gaf mij een gevoel van geborgenheid. Ik had zijn kale top met mijn familie, met leden van de kerk en met vrienden en vriendinnen beklommen. Maar op zekere dag, gedreven door een verlangen om, net als Mozes, de berg op te gaan om met God te spreken, om te overwegen wie ik eigenlijk was en wat ik van plan was eraan te doen, ging ik in mijn eentje op weg naar de top. Ik was zestien en op deze dag was het opwin-

dend alleen te zijn op de berg. Het was juist na de zonsopgang op een schitterende lentemorgen dat ik mij een weg naar de top baande.

Gefascineerd keek ik naar de huizen die mij zo vertrouwd waren en naar de bewoners ervan die zich in het zonlicht begonnen te roeren. Ik bekeek de welhaast pijnlijk bekende plekjes alsof ik buiten mijzelf was getreden. Ik volgde de paden van mijn leven vanaf huis naar het huis van een vriendin, naar de kerk op de hoek, naar de kerk verderop in het dal en naar de dorpswinkel. Tenslotte richtte ik mijn aandacht op ons huis, het toneel van mijn tederste momenten, mijn belangrijkste lessen. Met welhaast een gevoel van paniek en

met hartzeer voelde ik hoe mijn kinder-
tijd mij ontglipte.

Overall waar ik keek was wel iemand die een stempel had gedrukt op mijn leven. Met mijn zestiende jaar was ik daarvan het totaal — ouders, schoolvriendinnen en -vrienden, winkelier, kerkleider. Mijn hart werd vervuld van een nieuw bewustzijn. Plotseling besefte ik dat ik een aantal schulden in te lossen had. Ik beloofde plechtig dat ik er alles aan zou doen mij nuttig te maken. Ik wist dat ik Gods hulp nodig had en toen ik mij tot Hem wendde, werd mijn ziel vervuld van een besef dat Hij leeft, dat Hij zich zelfs bekommert om een klein mensje dat op een berg zit te mijmeren dat zij iets kan betekenen in de wereld. Toen ik de berg afkwam leek de wereld heel mooi en was ik blij dat ik leefde."

De plechtige belofte die zij die dag aflegde is nog steeds een onderdeel van haar leven. Zuster Cannon heeft eens gezegd: „Het is mijn gebed, dat ik nooit te kort zal schieten op het moment dat een ander mij nodig heeft."

Het was ook op die berg dat zij die liefde voor literatuur ontdekte die haar leven vanaf dat moment zo verrijkt heeft:

„Eens in mijn vroege tienerjaren gaf een opmerkelijke jongen mij een bun-

deltje Engelse gedichten, het waren weliswaar gescheurde en beduimelde bladzijden, maar het veranderde mijn leven. Eén vers was aangestreept: ‚Ah, but a man’s reach should exceed his grasp, of what’s a heaven for?’ (De mens moet toch zeker verder reiken dan hij kan grijpen, want waar dient anders een hemel voor?)

Zo schreef de Engelse dichter Robert Browning (1812—1889) tientallen jaren voordat ik die woorden die dag las en ze op mij persoonlijk betrok als zijnde van toepassing op het ontdekken van mijzelf, op mijn hoopvolle idealisme en de levensbeschouwing die voor mij vorm begon te krijgen.

Versleten in leer gebonden boeken met de werken van William Shakespeare, William Wordsworth, Henry Wadsworth Longfellow en Chaucer werden mij in handen gespeeld door deze jongen, die deze reik-en-grijptheorie begreep. De openbare bibliotheek verschafte mij de lelijke, stijve, zo goed als nieuwe banden met de werken van Charles Dickens en Robert Louis Stevenson en de verhandeling van Ralph Waldo Emerson getiteld ‚Friendship’ (Vriendschap).

Ik hield oneindig veel van deze boeken.

Deze jongen en ik konden niet alles

wat wij lezen begrijpen, maar ons streven daarnaar was zo stimulerend, dat het leek op het meegevoerd worden door een geweldige stroom. Het verruimen van onze gedachten, van ons begrip tijdens het lezen en dan worstelen om elkander deze dingen met onze eigen woorden te vertellen, vormde niet alleen een geweldige band die ene snel voorbij vliedende zomer, maar ook de basis voor een vriendschap die nog steeds voortduurt.”

Naarmate zuster Cannon verstandelijk rijpte, rijpte zij ook geestelijk:

„Het was laat in het voorjaar dat ik mijn patriarchale zegen ontving. Het jaargetijde was op zijn best en ik wilde dat ook zijn; dus bereidde ik mijzelf erop voor te ontvangen wat mijn Hemelse Vader tegen mij persoonlijk te zeggen zou hebben. Ik had mij van bepaalde dingen bekeerd, ik had een aantal malen gevast en ik had gebeden, en er waren diepzinnige gesprekken geweest met mijn ouders en met een heel speciale jongen over de betekenis van al deze dingen. Ik herinner mij nog heel goed de avond voor mijn afspraak met de patriarch, broeder Jones. Ik was mij bewust van een grote behoefte om mij samen met mijn Hemelse Vader gereed te maken en ik ging naar buiten, waar ik een poosje stil stond te luisteren naar

het lied van de krekels. Ik voelde mij op dat moment heel volwassen. Plotseling werd ik mij weer bewust van de aantrekkingskracht van de sterren en ik ging, aanvankelijk wat verlegen met mijn figuur, op het prikkelige gras op mijn rug liggen, net zoals ik als kind zo vaak had gedaan. Net als toen zuchtte ik diep en keek ik omhoog. Ik tuurde naar de sterren. En gaandeweg kreeg ik het verruimende en verheffende gevoel in de ruimte te worden opgenomen — welhaast tot in de tegenwoordigheid van God. Mijn hart begon te bonzen. Ik wist dat mijn gebeden tot aan de hemel waren opgestegen. Het getuigenis van de Geest dat God leeft en mij, dat nietig schepseltje daar op aarde, indachtig was, bewoog mij tot tranen toe.”

De invloed van haar ouders in die jaren dat zij opgroeide en leerde is ook een warme en geliefde herinnering voor zuster Cannon:

„Mijn vader was een liefdevolle man, die alles wat ik deed geweldig vond. Julie kunnen je voorstellen hoeveel dat bijdraagt aan het ontwikkelen van zelfvertrouwen bij een jong meisje! Er was liefde in overvloed. En hij schonk die liefde aan iedereen, de vreemdeling niet uitgezonderd. Ik voelde mij al heel jong volkomen op mijn gemak bij het bidden tot mijn Hemelse Vader, omdat

ik het idee had dat mijn aardse en mijn Hemelse Vader wel heel veel op elkaar moesten lijken.

Wanneer mijn vader bad, smeekte hij Gods zegen af voor alle mensen in de buurt en noemde hen bij naam. Vaak kon ik niet helemaal volgen wat hij zei, omdat de formele woorden mij niet zo bekend waren en de stijl afweek van onze vertrouwde gesprekken.

Toen hij op een avond aan het bidden was, riskeerde ik de toorn des hemels en deed ik mijn ogen even open om mijn vaders gezicht te zien. Ik schrok. Hij huilde! De taal die hij sprak was formeel, maar de tranen die langs zijn wangen stroomden spraken boekdelen over de liefde in zijn hart.

Mijn moeder was zeer actief in de kerk. Zij was een toegewijde vrouw met een grote zelfdiscipline, die zeer geestelijk was ingesteld. De twee woorden die zij vaak gebruikte waren *plicht* en *gehoorzaamheid*. Zij was vlug van begrip. Zij was belezen. Ze zei vaak: ‚Laten we daar het woordenboek eens bijhalen’, of ‚ik pak de encyclopedie even’, of ‚laten we maar eens nakijken wat de Schriften daarover te zeggen hebben’.

Net zoals de meesten van ons, heb ik moeten bidden om er voor mijzelf achter te komen of de leringen van de kerk

waar zijn. Die kennis kwam mij niet zomaar aangewaaid omdat mijn moeder een gelovige vrouw was en mij gehoorzaamheid oplegde. Maar dank zij haar onderricht ben ik aan vele trauma's ontsnapt. Ik was een vurig meisje en mijn moeder zei dat ik braaf moest zijn. Ik ben haar dankbaar, want het was veel beter voor mij in die tijd in toom te worden gehouden en later onafhankelijk te worden, dan verschrikkelijke zonden en hartzeer te hebben moeten overwinnen.

Deze combinatie van tederheid en toewijding bij ons thuis, is naar mijn mening een heel goed iets geweest. Wij zien dit ook in het leven van de Heiland. Hij deed zijn plicht, maar tegelijkertijd vergaf Hij met grote tederheid. Deze twee facetten van het leven gingen harmonieus samen in het voorbeeld van mijn ouders en vormden een natuurlijke en zinvolle les voor mij.”

Toen het zover was dat zuster Cannon trouwde, was de liefde in haar huwelijk als het ware een natuurlijke uitbreiding van de liefde die zij als kind altijd had ontvangen:

„Mijn moeder bereidde mij erop voor het goede te doen en de gevolgen over mij heen te laten komen. Mijn vader schonk mij liefde. Mijn man, Jim, hielp mij mijn zelfvertrouwen verder te ont-

wikkelen. Hij hielp mij te worden wat ik nu ben. Wat heb ik het getroffen met zo'n man! Hij is een zegen voor mij. Ik kan dan wel een leidster zijn, maar thuis heeft hij de leiding en zo is het goed."

Zuster Cannon is een begaafd schrijfster en heeft in haar boeken vaak de seizoenen gebruikt als symbool van de wisselvalligheden van het leven. Over de winter heeft zij geschreven: „De winter komt niet met de zonnewende, en zelfs niet met de eerste sneeuw. De winter komt wanneer het hart breekt, ongeacht het jaargetijde. En vaak breekt het hart wegens hetgeen wij elkander aandoen.”

Een van de eerste winters van de jonge Elaine kwam op het honkbalveld:

„Niemand moet ooit als laatste worden gekozen — keer op keer. Wanneer je honkbal speelt en alleen maar bij de ploeg komt omdat er niemand anders meer is, deugt er niets van. Het is afschuwelijk. Vernedering. Afwijzing. Hartzeer. Winter.

En dat is wat mij een heel schooljaar lang overkwam.

Wij leefden voor honkbal. Zodra de grond maar enigszins droog genoeg was, togen wij naar het veld.

Iedere keer dat wij speelden kregen we dezelfde vertoning: de leden van de

twee ploegen werden om de beurt gekozen. Van alle kinderen die steevast naar het honkbalveld holden, werd ik altijd als laatste gekozen.

In plaats van toe te geven aan de verleiding om weg te lopen van een vernederende situatie, hield Elaine stug vol. Iedere keer opnieuw werd ze als laatste gekozen, maar ze gaf het niet op. Gelukkig was honkbal niet haar enige droom.

Mijn moeder had mij meegenomen naar een voordrachtslerares. Wij hadden het grote geluk dat mijn vader een goede positie had en zich dergelijke lessen kon veroorloven voor zijn kinderen. En toen deed er zich een geweldige kans voor. Er zou iemand uit de zesde klas gekozen worden om ter gelegenheid van het schoolfestival te spreken in de tabernakel op Temple Square. Ik was ervan overtuigd dat ik het zou worden."

Ze had het mis. In haar teleurstelling kon Elaine niet weten dat haar stem op zekere dag niet alleen in de grote tabernakel op Temple Square zou worden gehoord, maar vanaf die plek zou worden uitgezonden over de hele wereld. Maar hoe verwerkte zij het heden zonder het voordeel reeds een kijkje in de toekomst te kunnen nemen?

„Wel, aanvankelijk dacht ik: ‚Wat

Samen met haar moeder, Winnifred Anderson

heeft het voor zin om te werken en te oefenen? De mensen kiezen toch gewoon hun vrienden.' Maar die houding kwam ik te boven. Ik heb altijd oprecht in de Heer geloofd, dus kon ik naar mijn Hemelse Vader toe gaan en zeggen: 'Waarom? Heb ik niet hard genoeg gewerkt? Heb ik iets verkeerd gedaan?' Zij was bezig reeds vroeg te leren haar hart uit te storten als aan een liefhebberende vader en te verwachten dat er antwoorden zouden komen.

Door al haar school- en verdere studiejaren heen, kwam zuster Cannon tot het inzicht dat het afgeleid worden door zelfzuchtige oogmerken zoals positie, prestige, macht en populariteit, je geleidelijk kunnen wegvoeren van het-

geen je uiteindelijk echt wilt bereiken; zij zullen je wegvoeren van die soms ontmoedigende klim naar hoogten waarvan men het bestaan aanvankelijk niet heeft vermoed.

„Dit is wat ik leerde: Als ik iedere dag eenvoudig datgene deed wat voor de hand lag en daarbij mijn uiterste best deed, zonder mij over andere dingen zorgen te maken, kwamen de ervaringen die belangrijk waren voor mijn voorbereiding op andere kansen op een zeer natuurlijke manier in mijn leven.”

Zij leerde ook dat persoonlijke teleurstelling kan worden genezen door dienstbetoon aan anderen:

„Ik was kandidate voor het presi-

dentschap van de meisjesstudentenvereniging op school, maar werd niet gekozen. Ik had het gevoel dat ik door dit verliezen overal buiten stond, terwijl ik er zo graag helemaal bij wilde horen. Maar in plaats van toe te geven aan zelfmedelijden, organiseerde ik, samen met een van mijn docenten, een groot feest voor het meisje waardoor ik verslagen was.

Wanneer je verliest en het doet werkelijk zeer, moet je de ander de hand toesteken. Als iemand je kwetst, of de eer, de onderscheiding of de baan krijgt die jij had willen hebben, zeg je gewoon tegen een ander: „Wat kan ik voor je doen?” En vervolgens tracht je de helpende hand toe te steken en je eigen gekrenktheid te vergeten.”

Vroeg in haar leven al stelde zuster Cannon haar eigen maatstaf om haar vooruitgang te bepalen. Haar overheersende vraag is altijd geweest: „Hoe ben ik, als mens, meer zoals Christus aan het worden?”

Zuster Cannon weet maar al te goed dat de beproevingen van het leven niet beperkt kunnen worden tot het niet halen van een verkiezing of weinig succes op het honkbalveld. Soms komen er zulke verpletterende slagen dat zij welhaast ondraaglijk lijken. Maar verdriet en beproevingen laten iemand vaak de

zekere kracht van zijn of haar overtuiging zien.

„Eén van de meest zinvolle momenten van mijn leven beleefde ik tijdens de begrafenis van mijn schoondochter, toen ik een les over geloof ontving van onze zoon. Daar stond hij, met zijn lege, hunkerende armen uitgestrekt naar de kist met het lichaam van zijn jonge vrouw en zei: „Dit is niet zoals ik het mij had voorgesteld, maar het is goed, want Gods beginselen zijn voor ons genoeg.”

Het pad omhoog uit zulke duistere dalen is niet gemakkelijk, maar wel duidelijk.

„Hij nam de beginselen van het evangelie en paste ze toe. Ze hebben succes! Dat hebben ze altijd! Dat is de sleutel om het hoofd te kunnen bieden aan welke uitdaging of teleurstelling ook waar wij in dit leven mee te maken krijgen. Als je de dingen doet op de manier van de Heer, is het goed, hoe het ook uitvalt.” Het geheim om goed door dit leven heen te komen, is om onze Vader in de hemel en zijn Zoon te leren kennen. Als je de Heer niet kent en zijn macht en invloed niet voelt, als je de influisteringen van de Geest niet voelt, als je niet weet dat de Heer je beste vriend is, dan is al het andere alsof je je

huis op zand bouwt. Je hebt geen zekere fundering."

En hoe kom je aan deze goddelijke kennis?

„Je bidt constant. Ik heb oneindig veel respect voor de Helland en onze Hemelse Vader en wil dicht bij Hen zijn, maar ik heb wel getracht mezelf te trainen om niet te denken dat Zij op mijn niveau staan of mezelf op Hun niveau te stellen. Wanneer ik mij in een moeilijke situatie bevind, vindt er een geestelijk buigen van mijn hoofd plaats terwijl ik tracht Gods wil te leren kennen, omdat ik weet hoe belangrijk het is zijn Geest bij mij te hebben. Ik kan eerlijk zeggen, dat ik mijn grootste fouten maak wanneer ik er in mijn eentje op afstorm, of vertrouw op de armen des vlezes, of meen dat ik zelf wel voldoende ervaring of wijsheid bezit.

Wat een geluk dat de Heer veel geduld met ons heeft in ons leerproces.

Met de kennis die wij hebben kunnen we treuren, maar we hoeven nooit te wanhopen. Ons kleindochtertje in Seattle (Washington) heeft, vanwege de dagelijkse regen daar waardoor de zon en de sterren vaak verborgen blijven, eigenlijk nog nooit een echt stralende sterrenhemel gezien. Wij geloven dat ze ons een les te leren hebben; weet u, ze stralen 's winters helderder.

Ik legde dit uit aan dit kleine meisje toen wij eens samen op een heldere avond naar de sterren keken. De verwondering die zij toonde toen zij voor het eerst zoveel sterren aan de hemel zag, deed mij glimlachen.

„Zijn ze daar iedere keer dat het donker wordt, ook als ik ze niet kan zien?’ vroeg ze. Ik verzekerde haar dat ze er altijd waren, zelfs achter de wolken.

„Dan is het niet zo erg als het donker is, hè? Als je weet dat de sterren er zijn.’

„Dat is toch wel van toepassing op het hele leven, niet?’

Zuster Cannon's jarenlange ervaring heeft haar tot een wijze en medelevende raadgeefster voor de jeugd gemaakt. Zij luisteren naar hetgeen zij zegt, daar zij weten dat zij hun problemen kent en dat zij om hen geeft.

„Je kunt na de doop een poos als lief, onschuldig wezen doorgaan. Je kunt je een poos met gepaste gehoorzaamheid aan je ouders onderwijzen. Je kunt Gods woorden van buiten leren en ze bij familiegelegenheden opzeggen, of ermee uitblinken op seminarie of zondagsschool. Je kunt je hoofd in de kerk in gebed buigen en je heel deugdzaam voelen. Je kunt zelfs versteld staan van de macht van iemand zoals David wanneer er verhalen worden verteld. En alles gaat een tijdlang goed.

Samen met president Spencer W. Kimball

Maar op zekere dag sta je toch oog in oog met het leven. Je gaat de grote wereld in en moet voor jezelf denken. Het moment voor besluitvorming, voor optreden, kan nu niet meer worden afgewenteld op de profeet, op ouders of op wie dan ook. God zal niet tussenbeide komen wanneer je voor een grote verleiding staat. Het leven is tenslotte een proeftijd.

Davids eerste probleem was niet meer of minder dan een reus. Jouw vijand zal misschien je beste vriendin zijn, wiens idealen niet zo hoog zijn als de jouwe. Weldra leren we dat goede voornemens alleen niet voldoende zijn om het gevecht met jezelf te winnen. Het dilemma is over te stappen van het ver-

trouwen op de kracht en het verstand van anderen naar het zelf verantwoordelijk zijn met je hand in die van God. Dat is waar het bij deze strijd om draait.

Je bent een dochter van God, een lid van zijn familie. En lid van een familie zijn, betekent gewoonlijk dat je doet wat de familie doet; je houdt je aan de familienormen; je leeft zoals de rest van de familie leeft; je spreekt zoals de familie spreekt. Je hebt lief zoals de familie dat doet. Je goede daden worden uit naam van de familie gedaan. En hoewel voorlopig nog niet al je dromen zijn verwezenlijkt en de groeistuipe vaak hevig zijn, is het in ieder geval een grote steun om te weten dat het hoofd van deze hemelse familie een Patriarch is die,

met zijn reusachtige, liefdevolle en on-eindige wijsheid, van jou houdt. Terwijl je niet meer bij Hem bent en al lerende hier op aarde rondzwerft, kijkt Hij toe. Hij wacht op je. Hij wil dat je het er goed vanaf brengt. Hij wil dat je op zekere dag weer thuiskomt.

Ongetwijfeld heb je momenten van een onbestemd verlangen, momenten van eenzaamheid, ook al was je door mensen omgeven. Je voelt een soort eeuwige heimwee — een vage herinnering dat je inderdaad een bijzondere relatie hebt met je Hemelse Vader. Weten wie je bent behoort een verschil te maken bij hetgeen je doet, de keuzen die je maakt en de beslissingen die je neemt. Zodra ieder van jullie een heerlijke, zaligmakende band met God begint te ontwikkelen, zullen alle andere dingen vanzelf in orde komen.

Ik zou willen dat iedere jongere in de kerk wist, dat wereldlijke prestaties geen enkele waarde hebben als je de Geest van de Heer niet nabij je hebt. Mijn persoonlijke doel is om beter te onderkennen wanneer de Geest probeert mij iets te zeggen, vooral wanneer mijn eigen verlangens Hem daarbij in de weg zitten. De Geest bij je te hebben is van doorslaggevend belang. Ik leer ook om gelijk mijn dankbaarheid kenbaar te maken wanneer ik het zoete gevoel van

zijn inspiratie gewaar word. Volgens mij is dat heel belangrijk. Ik begin de werken van de Geest te herkennen en heb wonderen zien gebeuren.”

De maatstaf om zichzelf te beoordelen die zuster Cannon jaren geleden voor zichzelf vaststelde, is voor haar nog steeds van kracht. „Ben ik bezig méér als Christus te worden?” Als vrouw, moeder, grootmoeder, en nu als algemeen presidente van de jongevrouwenorganisatie van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen, put zuster Elaine Cannon uit de ervaringen die zij in het verleden heeft opgedaan om haar huidige taak zo goed mogelijk te verrichten. Zij weet dat haar een eeuwige toekomst wacht en dat alles wat zij nu meemaakt ertoe bijdraagt haar daarop voor te bereiden. Zij volhardt in het dagelijks dienen van de Heer en zijn kinderen, in de hoop op haar beurt allen waarmee zij in aanraking komt te kunnen doordringen van het verlangen éérst het koninkrijk Gods te zoeken, wetende dat te zijner tijd al het andere hen zal worden toegeworpen. □

DOEN ALSOF EN DE VIERDE WALDHOORN

Ouderling Robert E. Wells
van het Eerste Quorum der Zeventig

Geïllustreerd door Preston Helseit

Voordat ik aan het eind van de Tweede Wereldoorlog dienst nam bij de marine, studeerde ik aan de Brigham Young University. Daar ik trompet speelde, werd ik uitgenodigd mij bij het symfonieorkest te voegen voor de uitvoering van een bijzonder concert onder leiding van gastdirigent dr. LeRoy Robertson, de grootste componist van de kerk in die tijd.

Veel musici zaten nog in dienst en erg veel studenten waren er niet. Wij waren echter vastbesloten om met een volle bezetting van het orkest op te treden, dus werd ik overreed om niet de trompet, maar de waldhoorn ter hand te nemen.

Ik kwam er weldra achter dat de enige overeenkomst tussen de twee instrumenten is dat ze allebei bij het koper horen. Ik vond de waldhoorn veel moeilijker om te bespelen, vooral wanneer het om de hogere noten ging. Op de trompet kon ik iedere noot tot aan de hoge C nauwkeurig spelen, maar op de

waldhoorn wist ik nooit zeker of mijn aanval wel het gewenste resultaat zou hebben.

Ik was zenuwachtig bij het begin van onze eerste repetitie onder de beroemde dr. Robertson. Ik had nog nooit een volledig symfonieorkest horen spelen, ook niet als concertganger, en nu bevond ik me middenin de prachtigste klanken die ik ooit had gehoord. Het kwam mij voor dat we minstens vijftig violen hadden en talrijke andere instrumenten als tegenhangers van al die strijkers.

De twaalf basviolens aan de linker-

kant deden de vloer en mijn ribbenkast trillen. Achter mij bevond zich de rest van het koper— en het slagwerk. Ik zat temidden van een nieuwe wereld van verrukkelijke klanken. De moeilijke waldhoornpassage kwam eraan. Iedereen om mij heen wist dat ik niet zuiver geëindigd was.

Dr. Robertson tikte af. „Er klopt iets niet bij de waldhoorns. Laten we nog eens bovenaan de bladzijde beginnen.”

Opgelaten begon ik weer te spelen. Ik had er geen zin in om opnieuw als de schuldige eruit te worden gehaald. Het leek mij voor de hand liggend, dat zelfs met al die zingende violen, het trompeterende koper, de warme klank van de cello's, het gezoem van de geweldige bassen en het krachtige spel van de overige waldhoorns, dr. Robertson mij nog zou kunnen horen als ik een fout maakte, maar dat hij het absoluut niet zou merken als ik helemaal niet speelde.

Ik blies mijn wangen bol en bewoog mijn vingers zoals het hoorde, maar op het moment dat we bij het moeilijke passage voor het waldhoornkwartet kwamen, kwam er geen lucht over mijn lippen. Tot mijn afgrijzen tikte dr. Robertson weer af om de wereld te vertellen: „De vierde waldhoorn doet maar alsof. Laten we nog eens bovenaan de bladzijde beginnen.”

Het is gemakkelijk in het leven vaak te doen alsof en te denken dat ons gebrek aan voorbereiding, of gebrek aan inspanning, niet zal worden opgemerkt. Het kan waar zijn dat in een grote groep iets van onze zwakheid door anderen zal worden gecompenseerd, maar wij weten zelf wel of wij ons tot het uiterste inspannen. Wij weten wanneer wij

maar doen alsof. En dat niet alleen, de Heer weet het, en vaker dan wij toe willen geven, weet een goede bisschop, zendingspresident of andere kerkleider dat ook.

Een goede kennis van me lag eens ten gevolge van een ongeval in het ziekenhuis. Een buurvrouw merkte op: „Ik moet nodig wat bakken voor Sally's gezin,” maar ze deed het niet. Bij een andere gelegenheid zei ze tegen ons: „Ik moet toch heus een kaart aan Sally sturen,” maar er kwam nooit wat van. Dit zijn voorbeelden van wel een goede buurvrouw willen zijn, maar het toch niet verder brengen dan doen alsof, hoewel er waarschijnlijk verzachtende omstandigheden en goede excuses waren.

Er zijn in de wereld veel gelegenheden waarbij wij weleens proberen te doen alsof. Denk eens aan de verkoper die zijn verkoopcijfers heus wel wat zou kunnen verbeteren als hij zich ervoor inspande. Of aan de timmerman die een karwei nog wat beter zou kunnen afmaken, maar bedenkt dat dat teveel moeite is. Of aan de leerling die zich niet volledig inzet bij een moeilijke opdracht. Het komt tegenwoordig zo vaak voor dat mensen alleen maar de tijd volmaken, inklokken en hun werkhouding aannemen, maar niet hun beste krachten er aan geven. Het is een vorm van oneerlijkheid. Het is niet aan ons om te bepalen hoeveel van onze krachten wij zullen geven, omdat we, volgens ons, niet voor meer worden betaald, of het nu om geld of cijfers gaat. Onze plicht is om naar beste vermogen te werken.

Het is moeilijk om bij ons werk in de kerk geestelijk even goed voorbereid te zijn als wij zouden moeten zijn. Anderen denken weleens, dat als we zijn

waar we horen te zijn en al onze vergaderingen bijwonen, we bezig zijn ons best te doen. Wij weten echter wel degelijk wanneer we maar doen alsof. Het vergt grote inspanning om de mensen om ons heen geestelijk te inspireren. Het wil zeggen een dagelijks bestuderen en overdenken van de Schriften en het bidden erover. Het wil zeggen niet uit ons humeur raken onder gespannen omstandigheden. Het wil zeggen nooit toegeven aan boosheid of scherpe woorden. Het wil zeggen grondig zijn bij onze rapporten, bij het voorbereiden van onze lessen, bij het bestuderen van het handboek en de uiteenzetting van wat er van ons wordt verwacht wanneer we een functie aanvaarden.

Soms worden wij plotseling met een functie geconfronteerd die te groot voor ons lijkt te zijn en waar we nauwelijks op voorbereid zijn. De Heer stimuleert onze groei op deze wijze. De Heer zegent ons in een mate die onze natuurlijke vaardigheid en ervaring ver te boven gaat. Ik heb echter wel ervaren dat Hij verwacht dat wij ons snel zullen inspannen om datgene dat wij van node hebben te verwerven. Hij geeft ons een beetje tijd om onze bestuursvaardigheid en gedetailleerde kennis te verbeteren, zodat wij niet voor alles op Hem hoeven te vertrouwen. Wij zullen echter altijd inspiratie nodig hebben bij die zaken die wij zonder zijn hulp onmogelijk kunnen begrijpen.

Wanneer we bij onze inspanningen doen alsof, gebeurt het weleens dat wij een negatieve uitwerking hebben op het project waar wij mee bezig zijn. Ik moet vaak denken aan het verhaal van de twee zendingen op een tandem, die een steile heuvel op moesten. Het was een moeilijke klim en eenmaal bo-

ven beland, hielden ze stil om uit te puf-fen.

De voorste jonge zending, die drijfnat was van het transpireren, merkte hijgend op: „Tjonge, dat was me even een klim. Ik dacht niet dat we het zouden halen.”

Kalm en bedaard keek zijn metgezel nogeens de steile helling af en zei: „Tja, we zouden vast achteruit zijn gegleden als ik niet steeds de rem had gebruikt.”

Doen alsof, of zelfs remmen, wanneer wij deel uitmaken van het team, of dat nu bij het sporten is, op school, in de kerk of in het zakenleven, heeft een verwoestend effect op onze samenleving.

Ik heb een voorliefde voor Leer en Verbonden 58:27, omdat wij erin worden aangemoedigd om „ijverig . . . werkzaam te zijn”. Voor mij betekent ijverig extra inspanning en verlangen. Het betekent geestdrift. Iemand die ik ken aanvaardde een functie als raadgever in een organisatie. Hij deed geen enkele poging om zijn handboeken te bestuderen of om te begrijpen hoe het programma in het algehele plan van de kerk paste. Hij had klachten over de rapporten en de vergaderingen. Hij vond ze een last. Hij droeg niets bij, maar bekleedde wel de functie. Wanneer wij een verantwoordelijke functie bekleden, zijn wij de enigen die de noodzakelijke inspiratie kunnen ontvangen om het werk te laten vorderen. Als wij doen alsof, zoals deze broeder, hebben wij tevens een remmend effect op het werk, net zoals de zending die achterop zat. Wanneer wij een taak aanvaarden, moeten wij ons best er voor doen, vooruit streven en onze pas vergroten. □

Het evangelie en het wetenschappelijke standpunt: hoe de aarde is ontstaan

F. Kent Nielsen

Een van de dramatische verhalen in het boek Genesis gaat over een geweldige natuurramp, een overstroming, die wij de zondvloed noemen.

De over de gehele wereld verbreide overstroming in de tijd van Noach, is duizenden jaren lang door joden en christenen als een vast historisch gebeuren aanvaard — en gelijkkluidende overleveringen worden gevonden onder de Grieken, de Mesopotamische volkeren en sommige Indiaanse stammen. Toch wordt dit verhaal tegenwoordig sceptisch beschouwd in onze niet-godsdienstige wereld. In de meeste geologische teksten van deze tijd wordt de zondvloed of genegeerd, of belachelijk gemaakt, of gebruikt als een voorbeeld van voorwetenschappelijk bijgeloof.

Bijgevolg vinden de heiligen der laatste dagen en andere christenen het schijnbare conflict tussen hun geloof in de Schriften en hetgeen op de onderwijsinstellingen wordt geleerd, wel eens onbegrijpelijk.

Het verhaal van de zondvloed is een typisch voorbeeld van de verschillen die voorkomen tussen schriftuurlijke informatie en de moderne wereldlijke leerstellingen over de geschiedenis van onze aarde.

Wat is het „wetenschappelijk”

standpunt van onze vroege wereld, waardoor ons tijdperk zo wordt overheerst? Hoe is het tot stand gekomen? Waar veroorzaakt het knelpunten voor iemand die de Schriften, die de gebeurtenissen van diezelfde vroege wereld uiteenzetten, liefheeft en gelooft? Om ons beter te oriënteren en in staat te stellen anderen en onze kinderen te helpen, kan het nuttig zijn bepaalde aspecten van de ontwikkeling van de wetenschappelijke gedachtengang te onderzoeken. Daarnaast zullen wij de bijkomende kennis, die tot onze beschikking staat dankzij hedendaagse openbaring en het verband van het evangelie bekijken.

De geschiedenis van de wetenschap

Wij zullen onze besprekingen beginnen met een definitie van het begrip *wetenschap*. Velen van ons brengen wetenschap in verband met een lijst vakken zoals scheikunde, geologie, natuurkunde enzovoort. Voor de meeste wetenschapsmensen, echter, is de wetenschap in de eerste plaats een methode om tot de waarheid te komen en niet de onderwerpen die door die methode worden onderzocht.

De meesten onder ons is de drietrapsmethode geleerd: (1) stel je mo-

dellen voor van hoe iets zou kunnen zijn; (2) voorspel wat je zou waarnemen als de modellen juist waren; en (3) controleer door middel van experimenten of andere methoden, wat er daadwerkelijk gebeurt. Wanneer de voorspellingen aangaande het model overeenkomen met de bewijzen die de experimenten opleveren, hebben we een wet of theorie die geslaagd is en als „waar” wordt beschouwd — niet waar in de absolute betekenis, maar als een verklaring die voldoet totdat verdere waarnemingen naar voren komen die strijdig zijn met het model, of totdat er een nieuwe theorie wordt bedacht die hetzelfde fenomeen beter verklaart.

Hoewel er steeds kleine veranderingen voorkomen, wordt een goed ingeburgerde wetenschappelijke theorie zelden veranderd of prijsgegeven. Er vinden echter wel grote veranderingen plaats. Dit proces zorgt ervoor dat de wetenschap niet een stel pasklare antwoorden wordt, maar een spannende, steeds veranderende activiteit blijft.

Waarschijnlijk heeft iedere wetenschapsman ervan gedroomd nieuwe gegevens aan te dragen die een oude, gevestigde theorie omver zouden werpen. Isaac Newton (1642—1727) en Albert Einstein (1879—1955) worden terecht geëerd omdat zij dit inderdaad deden. Door het universum op een nieuwe manier te bekijken, gaven deze mannen ons een nieuwe theorie en een nieuw stel „wetten” over beweging en zwaartekracht.

Toch heeft voor velen wetenschap niet de betekenis aangenomen van een methode om te begrijpen hoe de natuur *inderdaad* in mekaar zit, maar een bepaalde filosofie over hoe de natuur in elkaar *moet* zitten. Deze filosofie is een

soort supermodel geworden en ieder voorgesteld model en elke waarneming die niet met de bestaande filosofie strookt, wordt automatisch opzij geschoven. Het aanvaarden van deze starre filosofie, die sinds de late achttiende eeuw bekend staat als het „naturalisme”, heeft vele mensen ertoe gevoerd het verhaal van de zondvloed en andere gebeurtenissen die in Genesis worden verhaald, af te wijzen.

Waar is het naturalisme vandaan gekomen? Het is begonnen met de Grieken, maar wij kunnen ermee volstaan de draad op te nemen in de zeventiende eeuw, toen de aloude discussie over de verhouding van God tot de orde van de natuur een nieuwe voorstelling kreeg. In de culturele traditie van het westen, zijn (de) wetenschap en godsdienst 't altijd eens geweest dat er inderdaad orde in de natuur bestaat en dat niets zomaar toevallig gebeurt. Bijgevolg hebben zowel de wetenschap als de godsdienst bepaalde vragen gesteld: Is God verantwoordelijk voor het scheppen van die orde? Is Hij verantwoordelijk voor het handhaven ervan? Kan Hij zich mengen in die orde — en doet Hij dat ook — om wonderen te laten gebeuren?

Het traditionele geloof van onze op de Bijbel berustende westerse cultuur, hield altijd in dat de orde van de natuur afhankelijk is van God. In de zeventiende eeuw, echter, begon de „mechanische filosofie” de natuur te zien als een geweldige en volmaakte machine, die wel door God was geschapen, maar nu vanzelf liep. Vanuit deze filosofie was het eenvoudig om in de negentiende eeuw de volgende stap te nemen naar de huidige versie van het wetenschappelijke naturalisme, die stelt dat zelf-

---

Isaac Newton:
**Door het heelal vanuit een nieuw gezichtspunt te
bestuderen gaf hij ons een nieuwe zwaartekrachtstheorie.**

---

standige wetenschappelijke wetten op zich de oorzaak zijn van de bestaande orde en niet God. Deze filosofie vraagt zelden waarom deze wetten van kracht zijn in plaats van andere mogelijke wetten; zij stelt eenvoudig dat dat toevallig de manier is waarop het heelal in elkaar zit, dat het altijd zo is geweest, en altijd zo zal zijn. Dit wereldlijke standpunt beweert dat er geen rechtstreeks verband bestaat tussen God en de natuur. Volgens deze opvatting bestaat en handelt God — als Hij bestaat — net als de mens binnen de natuur. Deze mechanische filosofie stelt dat wonderen niet voorkomen en ook niet mogelijk zijn. En verder dat de natuur zelf geen intelligentie, geen wil en geen bedoeling heeft.

Het naturalisme heeft grote invloed gehad op de ontwikkeling van de astronomie, geologie en biologie. De Marquis Pierre Simon de Laplace (1749—1827) was een sleutelfiguur bij de veranderende filosofie in verband met de astronomie. Hij beweerde dat het niet nodig was om een bovennatuurlijke verklaring (God) te hebben voor het ontstaan van het heelal en een naturalistische verklaring (wetenschappelijke wetten) voor het functioneren ervan. Daarvoor in de plaats stelde hij voor, dat als een toevallige verdeling van stof in rondwervelende wolken werd blootgesteld aan de door Newton ontdekte wetten van beweging en zwaartekracht, er uiteindelijk zo iets

zou ontstaan als een zonnestelsel. Bijgevolg, stelde hij, had de schijnbare opzet van de natuur geen God meer nodig als onontbeerlijk onderdeel van de wetenschappelijke verklaring; zij kon nu worden verklaard aan de hand van een combinatie van doelloze, onbewuste toeval en noodzaak. De scheiding tussen wetenschap en godsdienst, die eens zo nauw met elkaar verbonden waren geweest, was onderweg.

Wij kunnen dezelfde algemene processen aan het werk zien op het gebied van de geologie en de biologie. Tussen 1820 en 1830 hadden de meest wijdverbreide theorieën God nog steeds nodig als onderdeel daarvan. De zorgvuldige bestuderingen van fossielrijke rotslagen door George Cuvier (1769—1832), hadden vastgesteld dat de meeste fossielen levensvormen ver-

tegenwoordigen die tegenwoordig uitgestorven zijn, dat bepaalde fossielen die in de ene laag aangetroffen worden gewoonlijk niet in een andere laag voorkomen, en dat er helemaal geen fossielen voorkomen in de laagste lagen. Cuvier was tot de slotsom gekomen, dat de aarde een serie geologische tijdperken had gekend, die stuk voor stuk werden gekenmerkt door unieke levensvormen. Maar wat was er gebeurd met de oudere vormen en waar waren de nieuwe vandaan gekomen? Hij redeneerde dat ieder tijdperk moest zijn geëindigd met een geweldige ramp die een eind had gemaakt aan alle, of zo goed als alle levende dingen en was gevolgd door een nieuwe schepping. Deze opeenvolging van rampen en nieuwe scheppingen vergde natuurlijk wel een Schepper.

Het verband met Genesis lag voor de hand voor degenen die deze opvatting huldigden. De zondvloed was precies zo'n ramp. (De aanhangers van deze theorie aanvaardden echter niet het gehele boek Genesis. Zij hingen, bijvoorbeeld, niet het idee aan van een „val" van een leven zonder dood naar de sterfelijkheid, daar wezens die niet sterfelijk zijn geen fossielen achterlaten. Daarnaast spreekt Genesis over slechts één schepping en niet over een serie scheppingen.)

Maar toch vormde deze theorie, het „catastrofisme", de basis voor de meeste verzoeningen tussen wetenschap en godsdienst in het midden van de negentiende eeuw. In de jaren dertig van die eeuw kwam echter ene Charles Lyell (1797—1875), de eigenlijke grondlegger van de moderne geologie, tevoorschijn met een andere theorie, die beter strookte met het naturalisme.

Deze was ten dele gebaseerd op de reeds eerder verschenen geschriften van James Hutton en John Playfair.

Lyell redeneerde ten gunste van „uniformitarianisme" — het denkbeeld dat huidige geologische veranderingen de sleutel vormen tot het begrijpen van alle veranderingen die in het verleden plaats hebben gevonden — niet catastrofes, scheppingen of goddelijke tussenkomst. De geologische processen van deze theorie omvatten sedimentatie (de formatie van fossielbevattende rotslagen op de bodem van ondiepe zeeën), opwerking (waarbij de lagen boven de oppervlakte van de zee komen te liggen), de geleidelijke erosie van deze lagen, gevolgd door het wegzakken van de niet-geërodeerde lagen onder de oppervlakte van de zee, waar het proces weer een aanvang neemt. Deze theorie stelt dat abrupte veranderingen in de rotslagen niet door rampen worden verklaard, maar door lange periodes waarin geen nieuwe rots werd gevormd. Net als de astronomie van Laplace, bood de geologie van Lyell een naturalistische theorie die God niet meer nodig had als onderdeel van de hypothese.

De gevolgen van dit alles voor het bijbelse verhaal lagen voor de hand. Geologische processen zijn zo langzaam, dat dergelijke verklaringen inhielden dat er „een roekeloze wissel werd getrokken op de bank van de tijd". (Thomas Chrowder Chamberlin, aangehaald door Joe Burchfield in *Lord Kelvin and the Age of the Earth*, New York: Science History Publications, 1975, blz. 11.) De spanne tijds van zesduizend jaar waar de Bijbel over spreekt, is een volkomen ontoereikende periode voor geologen die de theorie van Lyell

---

Charles Darwin:

Door zijn theorie over de afkomst van de mens gingen velen het verhaal in Genesis als een fabeltje beschouwen.

---

aanhangen. Aldus werd het scheppingsverhaal door hen overboord geworpen, samen met de zondvloed, de val, de wonderen, de in de Bijbel genoemde leeftijden van de patriarchen en alle andere gebeurtenissen die niet met hun ideeën strookten.

Nu moest er alleen nog maar een naturalistische theorie voor de oorsprong van de dieren en de mens worden aangedragen door Darwin en zijn opvolgers, waarna het hele verhaal uit Genesis door velen voortaan werd beschouwd als „mythe” en niet als geschiedenis. En als, volgens hen, Adam en de val niet hadden bestaan, konden de opstanding en de verlossing die door Christus geboden werden ook slechts als even onhistorisch worden beschouwd, daar deze gebeurtenissen door hen niet als naturalistische, uniforme processen werden gezien. Noch de gebeurtenissen van de laatste dagen, zoals voorspeld in het Oude en het Nieuwe Testament; noch profetie en openbaring, daar al deze zaken Gods bovennatuurlijke tussenkomst in de natuurlijke orde van de menselijke leerprocessen veronderstelt. Het gevolg was een volledige verwerping van de invloed van God op het leven en de aan gelegenheden van de aarde en haar bewoners.

Deze gevolgtrekkingen, die uitermate onrustbarend waren voor degenen in de westerse beschavingen die in de Bijbel geloofden, werden versterkt door

„hogere kritiek”, een negentiende-eeuwse school voor bijbelstudie, die naturalistische verklaringen vond voor de Schriften, verklaringen die openbaring, profetieën en wonderen uitsloten. Naturalistische theorieën over de oorsprong van menselijke samenlevingen en instellingen — met inbegrip van de godsdienst zelf — volgden alras.

Het wetenschappelijke naturalisme scheen alles te hebben weggevaagd. In zijn kielzog, echter, waren de meeste wetenschapsmensen en theologen, die zich lange tijd op elkanders steun hadden verlaten, zeer verontrust. Er kon en moest toch, vonden zij, een bepaalde ruimte worden gevonden voor geloof in God, die zo snel was gedegradeerd van een positie waarin Hij voor de wetenschappelijke wereld onontbeerlijk was, tot een positie waarin Hij

niet alleen overbodig was, maar zelfs in de weg stond. Bijgevolg werden er theologische en wetenschappelijke standpunten bedacht, waarbij God nog steeds werd beschouwd als de Schepper en Handhaver van de natuurlijke orde en waarbij het evolutieproces werd beschouwd als de manier waarop God werkt. Deze standpunten konden het idee van God dulden op ieder terrein waar het vrijwel geen verschil maakte; dat wil zeggen, als Hij zich maar nooit mengde in het functioneren van de natuurlijke processen.

Maar dergelijke tegemoetkomingen voerde toch tot een laatste restje onbehagen. Opeenvolgende generaties vonden het vaak eerlijker tegenover de theorieën — en ook veel eenvoudiger — om het bijbelse standpunt volledig te verwerpen als een anachronistisch overblijfsel uit een minder verlicht verleden.

De boodschap van Joseph Smith

Het was dus te midden van deze steeds groter wordende spanningen en onopgeloste geschillen dat het evangelie van Jezus Christus in de negentiende eeuw werd hersteld. Onder de inspiratie van waarheden die opnieuw aan de profeet Joseph Smith waren geopenbaard, keerden hedendaagse profeten de aloude vraag op krachtige wijze om: aangezien God in het verleden wonderen had verricht en profeten had geroepen, waarom zou Hij er dan mee opgehouden zijn? Het getuigenis van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen was en is ook nu, dat God in deze tijd wel degelijk net als vroeger, profeten roept, openbaringen geeft en wonderen verricht ten behoeve van de gelovigen. Het is de luid-

klinkende boodschap van hedendaagse profeten, dat ten gevolge van hedendaagse openbaring en door het getuigenis van de Heilige Geest, de realiteit van openbaringen van vroegere datum kan worden getoetst.

Openbaringen die door middel van hedendaagse profeten gegeven zijn, bevestigen inderdaad de waarheden uit het boek Genesis en andere Schriften: er hebben een schepping, een val, een zondvloed en een noodzakelijke verzoening plaatsgevonden. Er werd opnieuw geopenbaard dat profeten die de vroegere schrifturen hadden geschreven, in staat waren geweest om in de toekomst te zien en toekomstige gebeurtenissen vast te leggen. Het herstelde evangelie leert dat God nauw verbonden is met de natuur als haar Schepper en Handhaver, terwijl wonderen zijn macht over de natuurlijke orde tonen.

De profeet Joseph Smith onderwees de ouderlingen te Kirtland met grote zorg dat „geloof het beginsel van macht is” waardoor „de werelden door Gods woord werden gevormd”. (*Lectures on Faith*, deel 1, blz. 13—14.) Het was door middel van geloof dat „de gehele zichtbare schepping” niet alleen werd georganiseerd, maar waardoor zij ook „voortbestaat in haar georganiseerde vorm en waardoor de planeten in hun heerlijkheid ronddraaien.” (Idem, deel 7, blz. 5.) Bijgevolg „heeft ieder mens die een van deze of de minste ervan heeft gezien, gezien hoe God zich in zijn majesteit en macht beweegt”, ook al begrijpt hij misschien niet hoe de orde van het heelal voortduurt, want „het licht schijnt in de duisternis, en de duisternis begrijpt het niet”. (Leer en Verbonden 88:47, 49.)

Wetenschap en godsdienst zijn het er immer over eens geweest dat er een zekere orde in de natuur is en dat de dingen niet zo maar gebeuren.

Door deze macht „bestaan (alle dingen), worden zij gehandhaafd, worden zij veranderd, of blijven zij, overeenkomstig de wil van God.” (*Lectures on Faith*, deel 1, blz. 24.)

Met andere woorden, het standpunt dat door de hedendaagse profeten wordt onderwezen, laat zien dat de orde van de natuur niet eenvoudig een gegeven is, zoals het wetenschappelijke naturalisme wil beweren. Het zet daarentegen uiteen, dat die orde bestaat dank zij bepaalde wetten die God heeft ingesteld en die Hij in stand

houdt: „Hij heeft alle dingen weten gegeven, waardoor ze zich volgens hun tijden en stonden bewegen.” (Leer en Verbonden 88:42.) Zijn macht — ofwel het licht van Christus — gaat uit „van de tegenwoordigheid Gods . . . om de onmetelijke ruimte te vervullen”, en is „de wet . . . waardoor alle dingen worden bestuurd”, want „er is geen ruimte, waarin geen rijk is”, en „alle rijken is een wet gegeven”. (Leer en Verbonden 88:13—14, 36—37.)

De wetten die de orde van de natuur onderhouden vormen „waarheid”, die

uitsluitend „onafhankelijk” is „in die sfeer, waarin God ze heeft geplaatst” (Leer en Verbonden 93:30). Aldus kunnen wij als heiligen der laatste dagen begrijpen hoe de wetenschap waarheden omtrent onze huidige orde kan ontdekken. Met andere woorden, wij als heiligen der laatste dagen zien in dat er aan dermate van eenvormigheid van de huidige sterfelijke staat van de natuur enige beperkingen vastzitten.

De eerste beperking is dat een zekere orde of wettenstelsel niet noodzakelijkerwijs voor een andere „sfeer” behoeft te gelden. Het is duidelijk dat een geheiligde wereld in een terrestriale staat, of een verheerlijkte celestiale wereld dan wel een wereld in een paradijselijke staat van voor de val volgens een verschillende orde van de natuur werkt. Haar orde, die voor haarzelf volkomen „natuurlijk” is, zou onze sterfelijke wereld als geheel „onnatuurlijk” voorkomen. Stelt u zich bijvoorbeeld de biologie in een wereld waar geen dood is maar eens voor. Of probeer de tweede wet van de thermodynamica (die stelt dat alle energieprocessen in het heelal „afnemen”) eens te passen in een wereld van eeuwige vooruitgang. God heeft ons in een bepaalde „sfeer” geplaatst doch er zijn waarschijnlijk vele andere soorten „sferen” waar we eenmaal in de toekomst over zullen moeten leren.

De tweede beperking die het evangelie op de eenvormigheidstheorie plaatst is dat deze zelfde God „Die deze wereld in haar loopbaan houdt en Die alle dingen en alle werelden door Zijn macht in stand houdt”, de macht bezit om wonderen te doen, om, wanneer Hij dit nodig acht, voor ons ogenschijnlijke uitzonderingen te maken op

de natuurlijke orde zoals wij die kennen en begrijpen.” (*Leringen van de profeet Joseph Smith*, blz. 366.) Deze wonderen zijn echter waarschijnlijk het gevolg van de toepassing van, voor onze „sfeer”, hogere wetten die wij niet begrijpen. Aangezien het Gods belofte is dat Hij inderdaad zijn macht zal gebruiken wanneer wij Hem in geloof benaderen, spoort Hij ons aldus aan om zijn hulp in te roepen. Mormon berispte in zijn tijd het volk omdat men dacht dat er geen wonderen meer bestonden. Hij schreef: „En Christus heeft gezegd: Indien gij geloof in Mij zult hebben, zult gij macht hebben om alles te doen wat nuttig is in Mij.

. . . want het is door geloof dat wonderen worden gewrocht; . . . daarom, indien deze dingen hebben opgehouden, wee de mensenkinderen, want het is wegens ongeloof . . .” (Moroni 7:33, 37.) Zijn zoon Moroni zette deze boodschap nog meer kracht bij door zijn toekomstige lezers te vragen: „En nu, o gij allen, die u een god hebt voorgesteld, die geen wonderen kan doen, ik wilde u vragen: Zijn al deze dingen voorbij, waarvan Ik heb gesproken? Is het einde reeds gekomen? Ziet, ik zeg u: Neen; en God heeft niet opgehouden een God van wonderen te zijn.” (Mormon 9:15.) Voor heiligen der laatste dagen is het beeld van God als een super bestuurder, die de natuur een niet meer te veranderen koers oplegt, in strijd met onze kennis van Hem als een liefderijk Vader, wiens verlangen het is dat zijn kinderen Hem in gelovig gebed benaderen voor het vervullen van hun gerechtvaardigde verlangens, zelfs op wonderbaarlijke wijze.

De derde opheldering die het evangelie ons geeft herinnert ons er aan dat

de tijd de orde van de natuur zal veranderen — zelfs in onze huidige, sterfelijke wereld. Toen de aarde nog „nieuw” was, voor de val, verkeerde zij in een paradijselijke staat en „indien Adam niet had overtreden . . .” had „alles wat was geschapen” . . . in dezelfde staat moeten blijven . . . en aldus zou het voor eeuwig zijn gebleven en zonder einde zijn geweest.” (2 Nephi 2:22.) Zowel mens als dier gebruikten uitsluitend plantaardig voedsel (zie Genesis 1:29—30.) Adam en Eva zouden nimmer kinderen hebben gehad (zie 2 Nephi 2:23). Klaarblijkelijk bracht de aarde toen nog geen „doornen en distelen” voort om de mens te kwellen (Genesis 3:18). Dit om maar drie verschillen op te noemen tussen de aardse toestand van toen en nu. Het is door de val dat „tot nu toe de ganse schepping in al haar delen zucht en in barensnood is” en „. . . met reikhalzend verlangen wacht . . .” tot zij „. . . van de dienstbaarheid aan de vergankelijkheid zal bevrijd worden” wanneer de verlossing haar huidige toestand zal beëindigen. (Romeinen 8:22, 19, 21.)

Bij Christus' komst om persoonlijk de regering op aarde op zich te nemen zal de huidige toestand van de aarde tot een eind komen en deze haar „paradijsheerlijkheid” terugontvangen (Tiende Artikel des Geloofs). Omdat „. . . God de wereld in zes dagen maakte — en op de zevende dag zijn werk voltooide en het heiligde . . .” zal „. . . de Here God eveneens aan het begin van de zevende duizend jaren de aarde heiligen” (Leer en Verbonden 77:12). Deze komende heiliging van onze sfeer zal niet gebeuren doordat de huidige natuurlijke orde normaal haar koers vervolgt. Deze orde zal daarentegen drastisch

veranderen als gevolg van een direct ingrijpen door haar Schepper en Bewaarder. Alles wat leeft en zelfs de aardse elementen „. . . zullen nieuw worden, opdat Mijn kennis en heerlijkheid op de ganse aarde moge wonen” (Leer en Verbonden 101:25). Zowel oude als hedendaagse profeten hebben ons geschetst hoe ontzagwekkend deze veranderingen zullen zijn. De Olijfberg „zal in tweeën splijten, en de aarde zal beven en waggelen” (Leer en Verbonden 45:48). De stem van de Heer zal zijn „. . . als de stem eens groten donders, die de bergen zal vernederen, en de valleien zullen niet worden gevonden.

Hij zal de grote zeeën gebieden, en deze zullen naar de noordelijke landen worden teruggedreven, en de eilanden zullen één land worden; . . . en de aarde zal zijn, zoals ze was in de dagen, voordat ze werd verdeeld.

En de Here, namelijk de Zaligmaker, zal temidden van Zijn volk staan. . .” (Leer en Verbonden 133:22—25).

Dan zal er werkelijk vrede komen en zal „. . . de vijandschap van alle vlees voor Mijn aangezicht ophouden” (Leer en Verbonden 101:26). Er zal geen dood en geen verdriet meer zijn. Een kind zal de „ouderdom van een boom” bereiken en wanneer het sterft zal het „in een oogwenk worden veranderd” (Leer en Verbonden 101:30—31). De sterfelijkheid zal duizend jaren lang in deze enorm veranderde toestand op aarde gewoon doorgaan, want nieuwe geesten blijven op aarde geboren worden om hun lichamen te ontvangen; rechtvaardige ouders ontvangen de prachtige belofte dat „hun kinderen zullen zonder zonde opgroeien tot zaligheid” (Leer en Verbonden 45:58).

**Joseph Smith: De profet openbaarde
dat geloof het machtsbeginsel is waarmee
„door het woord van God werelden werden geschapen”.**

Toch is zelfs de situatie gedurende het Duizendjarig vrede-rijk, naar de plannen en wil van God, onderhevig aan veranderingen. Aan het eind van deze duizendjarige periode zal de aarde een nog veel grotere verandering ondergaan; haar tijdelijk bestaan zal eindigen doordat zij zal „sterven” en daarna zal zij wederom „levend worden gemaakt”, een celestiale wereld worden en eeuwig in deze staat blijven verkeren. Aldus wordt zij het erfdeel van alle rechtvaardigen die eveneens een volheid van de celestiale heerlijkheid hebben ontvangen. Wanneer Christus dan het eeuwige leven van deze wereld en haar bewoners volledig tot stand heeft gebracht, zal Hij haar vlekkeloos de Vader aanbieden.

De gehele situatie van de nieuwe natuurlijke orde van deze aarde zal dan

wel zo geheel anders zijn dat, hoewel zelfs sommige profeten hebben getracht ons daar een beschrijving van te geven, ons eenvoudig is gezegd:

„Wat geen oog heeft gezien en geen oor heeft gehoord en wat in geen mensenhart is opgekomen, al wat God heeft bereid voor degenen, die Hem liefhebben” (1 Korintiërs 2:9).

Kortom, de uiteindelijke regels van eenvormigheid die wij in de natuurlijke loop in onze huidige sfeer waarnemen, zijn uitermate beperkt. Er staat geschreven dat de periode tussen de val en het eind van het millennium zeventuizend jaar is (zie Leer en Verbonden 77:6). En hoewel zeventuizend jaar vergeleken met een mensenleeftijd erg lang lijkt, is dit vergeleken met de eeuwigheid, of gezien vanuit het gezichtspunt van de moderne theorieën op het gebied van de astronomie en de geologie, uiterst kort. In zeventuizend jaar ondergaan, volgens de beginselen van het naturalisme, noch de sterren, noch de aarde noch enig biologisch geslacht enige verandering van betekenis.

Wanneer we dus eens denken over al die miljoenen jaren die het vormen van de aarde volgens de beweringen van de wereldse wetenschap heeft genomen, is het goed daar tevens bij te bedenken dat alle processen om de tijd van ontstaan van verschillende geologische lagen te bepalen, zijn gebaseerd op het aangenomen standpunt dat de huidige natuurlijke orde in deze

---

**Orson Pratt: Hij spoorde de mens aan met de woorden:
„Denk toch aan de heerlijke bestemming van deze aarde
en zorg ervoor dat het uw eeuwig erfdeel moge zijn.”**

---

zelfde vorm altijd bestond en altijd zo zal doorgaan. Bij dit gezichtspunt van de wereldse wetenschap wordt er ook van uitgegaan dat God, als Hij bestaat, nimmer heeft ingegrepen en dat ook nimmer zal doen. De openbaringen die de heiligen der laatste dagen over de aarde en Gods handelingen daarmee bezitten, maken het ons echter gewoonweg onmogelijk van een dergelijk standpunt uit te gaan. Wij heiligen der laatste dagen gooien het verhaal in Genesis niet overboord — als zovelen in de wereld wel doen. Ook beschouwen wij de eerlijke pogingen van de wetenschap om de waarheid te achterhalen, niet als het werk van de duivel (alhoewel de tegenstander natuurlijk wel ten eigen bate van deze gezichtspunten gebruik maakt). Wij doen er daarentegen beter aan om, met geloof in de Schriften, geduldig te wachten totdat de Heer zijn belofte vervult en aan het begin van het millennium openbaart de „Dingen, die voorbij zijn gegaan, . . . dingen met betrekking tot de aarde, waardoor deze werd gemaakt” die, naar ons verzekerd is, ook een deel zullen zijn van de „verborgen dingen die geen mens wist” (Leer en Verbonden 101:32—33). Wanneer de volle waarheid eenmaal bekend is zullen alle tegenstellingen die uit halve waarheden voortkomen, verdwijnen. Ondertussen kunnen de mensen van de wetenschap (waaronder vele heiligen der laatste dagen) ons rustig blijven voorzien van nut-

tige kennis over onze huidige, sterfelijke sfeer; ja zelfs kunnen zij ons gerust wat gedachten geven over de vraag hoe alles in het verleden ontstaan zou kunnen zijn wanneer de betrokken processen in de daarvoor noodzakelijke tijdsduur inderdaad eenvormig zouden zijn gebleven.

Het is ook van belang om op te merken dat, niettegenstaande het feit dat moderne openbaring de eenvormigheid zekere beperkingen oplegt, zoals we al eerder zeiden, in alle openbaringen over onze aarde en soortgelijke werelden toch nog een grote, overkoepelende eenvormigheid naar voren komt. Het schijnt dat werelden en hun bewoners volgens één bepaalde goddelijke orde vooruitgang maken.

Brigham Young gaf de volgende lezing: „Er is nimmer een tijd geweest dat

er gèen werelden als deze waren, . . . en er zal ook nimmer een tijd voorkomen dat er gèen werelden zullen worden gevormd en toebereid om de woonplaats van intelligente wezens te zijn." (*Journal of Discourses*, deel 8, blz. 81.) „En er ontstaan voortdurend nieuwe (werelden) en zij ondergaan veranderingen en gaan door dezelfde stadia als wij . . . en elke aarde en haar bewoners ontvangen op hun beurt en bestemde tijd hetzelfde als wij ontvangen, en gaan door dezelfde beproevingen als wij." (*Journal of Discourses*, deel 14, blz. 71—72.)

Het ziet er dus enigszins naar uit dat het bekende wetenschappelijke probleem van de eenvormigheid er eenvoudig één is van te snel generaliseren aan de hand van een te klein „monster". Wanneer de periode waarover dit „monster" werd bestudeerd in plaats van een paar honderd jaar enige duizenden jaren was geweest, lang genoeg om daar de levenscyclus van een wereld als de onze van haar schepping tot aan haar verheerlijking in op te nemen, daarmee tevens rekening houdend met Gods macht om gedurende die periode de nodige veranderingen plaats te laten vinden, dan lijkt dat eenvormigheidsbeginsel, althans gezien het beeld dat moderne openbaring ons daarvan geeft, wel steek te houden.

Dat de zondvloed in Noachs tijd de gehele wereld omvatte, een gedachte die met de beperkte wereldse inzichten niet wordt aanvaard, is nu met dit veel grotere beeld van een celestiale eenvormigheid gemakkelijk te begrijpen. Het is de doop van de aarde. Brigham Young wees erop dat de aarde „de wet van haar schepping gehoorzaamt; zij is met water gedoopt, zal ook met vuur en

de Heilige Geest worden gedoopt en zal eenmaal worden toebereid als de woonplaats voor de getrouwen". (*Journal of Discourses*, deel 8, blz. 83.)

De wet voor een wereld als de onze houdt nauw verband met de wet voor haar bewoners. De aarde bestond al een zekere tijd, net als elk van ons, in een voorsterfelijke, onbedorven staat bij God. Net als wij ging zij in een gevallen, sterfelijke staat over. Net als wij moet zij geheiligd worden door een wedergeboorte, eerst uit water en dan uit Geest. De aarde is reeds in de waterdooop gereinigd; de reiniging door vuur in de laatste dagen zal het de Heilige Geest mogelijk maken gedurende het millennium, wanneer de aarde nog niet verheerlijkt maar wel geheiligd zal worden, op de gehele aarde te verkeren. Voor de aarde kan het zaligmakende werk, net als voor ons, alleen maar worden voltooid door de dood, die haar sterfelijke structuur zal veranderen, gevolgd door een heerlijke opstanding in welke verheerlijkte staat zij door haar celestiale structuur voor eeuwig zal blijven.

Zoals Orson Pratt het eens heeft uitgedrukt: „Wie heeft er geen verlangen om de aarde bij te houden wanneer hij aanschouwt hoe zij langs de schaal van het heelaal omhoog klimt? . . . O mens, denk toch aan de heerlijke bestemming van deze aarde en zorg er voor dat het uw eeuwig erfdeel moge zijn om op haar te blijven wonen, zodat wanneer zij verheerlijkt zal worden, ook gij verheerlijkt zal zijn." (*Journal of Discourses*, deel 1, blz. 333-334.) □

F. Kent Nielsen is een assistent-leraar in de geschiedenis van de wetenschap aan de Brigham Young University.

DEC 05 1983 L.D.S. CHURCH
TRANSLATION DIVISION
LIBRARY